

www.politikin-zabavnik.co.yu

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

6. 4. 2007. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LXIV • ЦЕНА 99 ДИНАРА • БРОЈ 2878

BIH
Македонија
Slovenija
Sverige
USA
Hrvatska
Црна Гора

2.40 KM
75.00 DEN
500.00 SIT (2.09 EUR)
28.00 SEK
3.50 USD
12.00 KN
1.20 EUR

ISSN 0032-339-x
9 770032 339010
PRINTED IN SERBIA

02878

ПЛИО
ЈЕ ЖИВ!

КАЖИ ТЕЛУ
КО ЈЕ
ГАЗДА

ВЕВЕРИЦЕ
ВРЕДНИЦЕ

ЈАЈЕ
ЈЕ
ЖИВОТ

За све од 7 до 107!

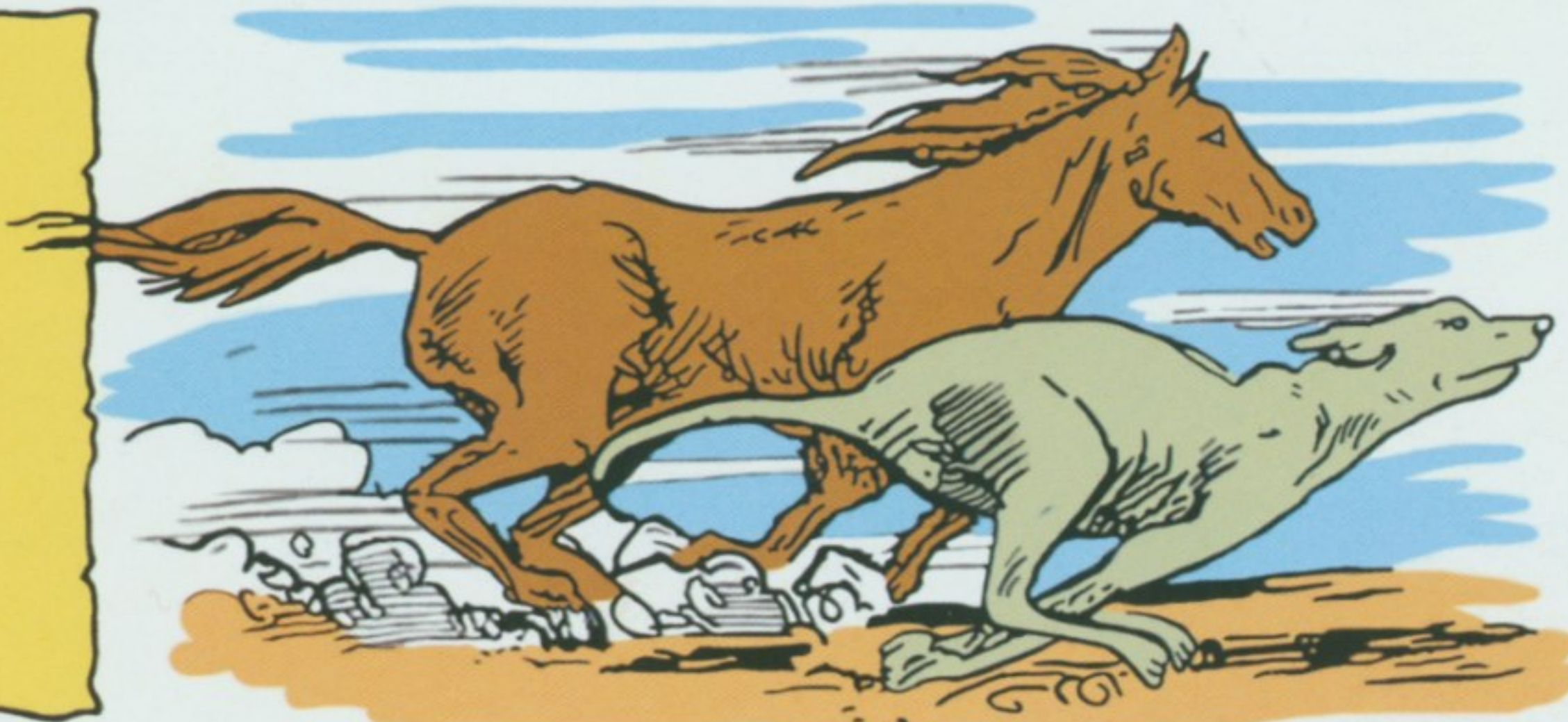
СТРУЈА ОД 7200 ВОЛТИ КОЈА ЈЕ КАО ПОСЛЕДИЦА ГРЕШКЕ У ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОМ СИСТЕМУ ПРОСТРУЈАЛА КРОЗ КУЋУ ЏОНА БЕТЕРИЏА ИЗ КВИСПАМСИСА У КАНАДИ И УСМРТИЛА ГА, ИЗАЗВАЛА ЈЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ СВИХ ЛАМПИ И ЕЛЕКТРИЧНИХ УРЕЂАЈА, ДОК ЈЕ ЊЕГОВ СИН ЏОН ЏУНИОР НЕПОВРЕЂЕН ПРЕСПАВАО УДЕС У МЕТАЛНОМ КРЕВЕТУ.

ПАД С БАЛКОНА НА 12. СПРАТУ ПРЕЖИВЕО ЈЕ ЧАН ШИ КИ С ТАЈВАНА, СТАР 68 ГОДИНА, КОЈИ СЕ ОКЛИЗНУО ДОК ЈЕ МЕЊАО СИЈАЛИЦУ.

У ТРЦИ НА 400 МЕТАРА ХРТ СТАР 8 ГОДИНА ПОБЕДИО ЈЕ ТРКАЧКОГ КОЊА СТАРОГ ШЕСТ ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

... за разлику од сличних плодова осталих биљака, кикирики зри под земљом ■

... Швеђани су народ који највише чита новине. У просеку, на сваких 1000 људи прода се 574 примерка новина ■

... врста четинарског дрвета бора латинског имена *Pinus maricata* може да се размножава само после шумских пожара јер је за отварање шишарки потребна висока температура ■

... становници Сједињених Америчких Држава највећи су произвођачи отпада. Сваког дана просечан Американац произведе 1,8 килограма ђубрета ■

... Француска је земља у којој се поједе највише пужева, чак 25.000 тона годишње ■

... Ватикан је једина држава на свету у којој је латински службени језик ■

... Белгија има најгушћу железничку мрежу на свету, што

значи да је 30.518 квадратних километара тла прекривено са 8408 километара шина ■

... одлазак у сауну бар једном недељно део је обичаја у Финској, па их у овој земљи има око 1,4 милиона, односно на свака 3,5 становника по једна сауна ■

... влашац, празилук, црни и бели лук припадају породици љиљана ■

... најстарији европски рудник соли, који је још отворен, налази се у Пољској, у месту Вјеличка недалеко од Кракова, и има наслаге натријум-хлорида 372 метра под земљом ■

... Бугари климају главом кад изговарају „не“, а врте је леводесно кад кажу „да“ ■

... Бразил снабдева свет са 85 одсто укупне производње сока од поморанџе ■

... Јапанци имају дуже радно време и од Американаца и од Европљана. У просеку, ра-

... љутина чак и најљуће чили паприке *Capsicum frutescens* потиче од само 0,1 одсто садржаја плода ■

де 2100 сати годишње, док радници у Сједињеним Америчким Државама на послу проведу 1900 сати а, рецимо, Французи 1600 сати годишње ■

... лемури, живахни полу-мајмуни с Мадагаскара, падају у летњи уместо у зимски сан ■

... слоновии су последњи пут употребљени у бици код Тапсе 45. године пре наше ере ■

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

УСКРС ЈЕ БАШ РАДОСТ ЗА ДЕЦУ!

НЕ МОГУ ДА ДОЧЕКАЈУ
УСКРШЊА ЈАЈА!

КАД ВЕК О ТОМЕ,
МОРАМ ДА ВИДИМ КАКО ХОГАР
НАПРЕДУЈЕ С ФАРБАЊЕМ
ЈАЈА!

НЕ МОГУ НА ТЕБЕ
ДА СЕ ОСЛОНИМ
НИ ЗА
ШТА!!!

ПУСТИ МЕНЕ
ДА ТО
УРАДИМ!

ГУБИ СЕ...

ОПА! КАКО СИ САМО УСПЕО ДА ИЗВРДАШ ДА НЕ БОЈИШ
УСКРШЊА ЈАЈА ЦЕО ДАН?

РЕЦИМО ДА ЈЕ У ПИТАЊУ
НЕДОСТАТАК СМИСЛА ЗА
ЛИКОВНО!

КАД ЗАМИРИШУ

Долину Нила поред Луксора светл одавно назива Долином краљева. И Французи, уз Лоару, имају нешто слично. По значају за српску средњовековну државу, за њима много не заостаје ни долина Ибра, односно Рашке, од Краљева до Новог Пазара, коју још зову и Долином векова али и Долином јоргована...

Кад би неко некако успео да, макар уз помоћ стиха познате народне песме „Стани, стани, Ибар водо...”, умиловити ову прилично мушчаву реку да мало успори и да му, бар у назнакама, повери шта су све њене воде чуле и виделе, било би ту прича за дуже од 1001 ноћобдења. Без претеривања. Јер, овде, на обронцима Столова, Жељина, Копаоника и Голије, расла је, и узрасла, српска средњовековна држава. И оставила упечатљиве камене трагове свог постојања и трајања.

Мада је ред да се иде по реду, овде ћемо – због бајковитости приче – почети мало после почетка, некако с пролећа. У време кад је долина Ибра сањала Провансу, предео из тамо неке Француске. Тек, краљ Урош I (1243–1276), трећи син Стефана Првовенчаног, пожелео је да своју будућу невесту дочека онако како дама из знамените француске лозе Анжуј и заслужује. И, заповедио је да се у целој долини Ибра, од Рашке до Краљева, засаде јорговани. И да замиришу у време кад је туда требало да прође свечана поворка из Приморја, с кочијама у којима је седела будућа српска краљица, али и светица Јелена Анжујска. Тако је и било, а легенда је толико претрајала да се и данас, почетком маја, на Ђурђевдан (од Краљева, испод тврђаве Маглич до манастира Градац) по обичају одржава народно весеље познато под именом Дани јоргована у Долини јоргована, кад замиришу милиони струкова овог весника пролећа.

А краљица Јелена Анжујска, мајка двојице српских краљева, Драгутина и Милутина, управо је поизнад Долине јоргована изградила своју задужбину, један од бисера српске средњовековне баштине. Реч је о манастиру **Градац**, чија је градња завршена 1276, а у коме ће – тридесет осам година касније – и сама бити сахрањена. Остаће упамћена и као ктитор црква и манастира у Приморју, несебично дарујући и православне и римокатоличке богомоље. Уз то, била је и прва српска краљица која је бринула о образовању жена, мудро их саветовала о избору

мужа, али и даривала пристојним миразом из своје ризнице.

Уово својеврсно путовање Долином краљева кроз добар део средњовековне повести српске државе бродићемо узводно. Природа каже да је тако теже, али историја има свој ток који ћемо овде, како је и ред, поштовати. Јер, управо сасвим близу места где Ибар своје воде предаје Западној Морави саздана је **Жича**, „Мајка свих цркава”. Грађена између 1206. и 1217. године, омалтерисана особеном црвеном бојом, њена Црква светог спаса (Вазнесења Христовог) поста-

је храм у коме се за првог српског краља (1217) крунише њен ктитор Стефан Првовенчани. Две године касније добија улогу првог седишта Српске архиепископије. У Жичи ће се, каже легенда уграђена и у грб оближњег Краљева, крунисати још шест краљева и за свакога ће бити отворена а затим зазидана по једна врата, те отуд и оно поетично „седмоврата

Жича”. Касније су време и људи средиште српске средњовековне државе померали према југу, опет уз реку.

ЈОРГОВАНИ

А тамо, изнад ћудљивих букова и дубоких вирова, где испод Столова столују магле, на врх брда, мада се врбама није мицало с обала Ибра, угнездио се један од најочуванијих средњовековних градова у Србији – **Маглич**. Магла као да је својим праменовима таме прекрила и причу о његовом настанку. Претпоставља се да је ова тврђава са седам кула, опасана дебелим зидинама и са три стране заштићена непроходном клисуром, настала 1240. године, с намером да, након монголске провале која је и Жичи дошла цркве, штити прилаз Ибарској долини и брани Студеницу и Жичу.

Први сачувани писани подаци Маглич помињу 1337. године кад је архиепископ Данило II овде подигао дворце и ћелије. После су ветрови рата развејали његов значај, а данас се у унутрашњо-

сти утврде распознају два дворишта, остаци палата, Црква светог Ђорђа, делови пекаре и средњовековних цистерни за воду. До њега се, и даље издалека моћног изгледа, с пута може стићи само висећим мостом, али тек кад осетиш да у теби узаври крв једног Индијане Џонса.

У срцу српске земље Рашке, једанаест километара северозападно од Ибра, у долини речице Студенице налази се истоимени манастир, саграђен у последњој четвртини 12. века. Манастирска здања **Студенице** градили су и дограђивали велики жупан Стефан Немања, син му свети Сава, унук краљ Радослав и праунук

краљ Милутин. У то време почело је зидање цркве Нотр Дам у Паризу.

У Немањином житију пише: „Било је ово место пусто ловиште зверова. Кад је дошао у лов господин наш и самодржац Стефан Немања, који је владао свом српском земљом, и кад је он ловио овде, изволи му се да на овом месту сагради овај манастир.” Овде је Немања бора-вио пре него што је, замонашен као Симеон, отишао на Свету гору где је помогао свом сину светом Сави да подигне Хиландар. После његове смрти,

син је мошти пренео у Србију и над њима помирио своју браћу Вукана и Стефана Првовенчаног, завађене око престола. У Студеници, царској лаври, сахрањени су Немања, његова жена Ана, синови Вукан и Стефан и унук Радослав. Овде се први пут појављују српски натписи на фрескама.

На високој литици, десетак километара од манастира Студеница, уклесана и надграђена на већ постојеће пећине, угнездила се **испосница светог Саве**. У њој се шћућурила мала једнобродна Црква светог Ђорђа, а унутрашњост

пећине подељена је на спратове, где су уређене одаје за боравак испосника. Повесть нам поверава да је управо овде, окружен највећим аскетима међу монасима, свети Сава писао „Студенички типик“ и „Житије светог Симеона“, свог оца. И данас, у својеврсном тиховању и посту, монаси воле да се овде осаме.

Кад путем низ Ибар кренете од Студенице према Ђурђевим ступовима и Сопћанима, десет километара пре Рашке, на самом ушћу Брвенице у Ибар, ето га, као на длану, на виском купастом брду, на падинама Копаоника, средњовековни утврђени град – **Брвеник**, боље рећи његови остаци. Заједно с Магличем, значио је прилично добру брану упаду непријатеља, и онима који би кренули с југа и онима који су хтели том истом југу. Захваљујући рударству и трговачким пословима, пре свега Ду-

бровчана и Которана, овај крај, познат и као Брвеничка жупа, био је врло густо насељен.

Његова историја везана је, углавном, за браћу Мусиће, њиховог оца Мусу и мајку Драгану, сестру кнеза Лазара. А, како кажу записи, Муса је, челник цара Душана, по одобрењу цара Уроша, године 1363. трампио Звечан и Звечанску жупу за Брвеник и Брвеничку жупу.

Повесть везана за Мусиће помиње и две цркве у овом крају – **Стару и Нову Павлицу**, обе сасвим близу Брвеника. Стару Павлицу, цркву из преднемањићког доба, помиње још Мавро Орбин у свом делу „Краљевство Словена“, где говори о заробљавању Николе Алтомановића, у Ужицу, 1373. године. Претпоставља се да је важни суђањ био сакривен у тада мушком манастиру Стара Павлица. Смештен на врху стене, данас је очуван и конзервиран само део првобитне веома сложене конструкције.

Нова Павлица саграђена је између 1383. и 1386. године, и то као задужбина браће Мусића. По основној просторној замисли црква припада моравској школи, али се од сличних грађевина разликује по томе што јој је фасада једноставнија. Делимично очуван живопис указује на

Представља „Усијење пресвете Богородице“ из Сопћана пројашена је 1961. године у Паризу за најлепшу фреску средњег века.

особеност у поређењу са осталим сачуваним српским средњовековним уметничким наслеђем.

На левој обали Ибра, три километра југоисточно од Рашке, налази се манастир **Кончулић**. Настао је у доба великог жупана Стефана Немање и имао је веома висок углед међу српским манастирима, што указује на могућност да га је основао неко од српских владара, можда и сам Немања. Овде је „замонашен“ архиепископ Данило II, а за време краља Милути-

на био је седиште Кончулске епископије. Од некадашњих манастирских здања, чији архитектонско-грађевински склоп није потпуно познат, преостала је само Црква светог Николе, обновљена 1861. године.

Прича о настанку манастира **Ђурђеви ступови** дубоко је утемељена у легенди о тамничару Стефана

Немање. По тој причи за коју знамо из биографије коју је о свом оцу написао Стефан Првовенчани, Немања се тако усрдно молио светом Христовом ратнику Ђорђу да му је овај помогао да се избави из тамнице. Тада се и зарекао да ће му у знак захвалности посветити цркву. Тако је и било, и то одмах након његове победе код Пантина (1170) кад је успео да победи заједничку војску Византинаца и своје браће.

Наиме, на сачуваном фрагменту изнад улазног портала

пише да је цркву подигао велики жупан Стефан Немања 1171. године. Уз њу су узрасле и две високе куле звоници (стлпови – ступови – средњовековни појам за куле) и манастиру заувек наденули име. У исто време са сличним кулама у pročелу подигнуте су и катедрала светог Трипуна у Котору и Црква светог Петра и Павла у Бијелом Пољу.

За разлику од највећег броја српских средњовековних манастира зиданих, по правилу, на скровитим местима, Ступови

су изграђени на купастом шумовитом брежуљку, издалека видљиви из ма ког правца намерник да им приступи. Године 1282. краљ Драгутин је улазну кулу претворио у капелу и наменио је себи за гробницу у којој и почива од 1316. године. Друштво му праве живописани историјски призори попут четири државна сабора, као и портрети свих Немањића.

Већина фресака је оштећена, а оне најбоље очуване пренете су у Народни музеј у Београду. Ни сам манастир није одолео времену и људима, пострадавши у сваком рату. Радови на обнови, започети још 1960. године, однедавно су унапредовали подухватом великог броја знаних и незнаних и Ступови се враћају себи.

Дуго, непристојно дуго, није се знало где се тачно налазио **Стари Рас**, престоница прве средњовековне српске државе, по коме је и Србија у време Немањића називана Рашком. Име града први пут се помиње у 9. веку, кад га је забележио византијски цар Константин Порфирогенит. Три столећа касније о њему пише и хроничар Јован Кинема, док се у српским изворима појављује тек касније. Данас су стручњаци сагласни да је утврђење Рас било на локалитету Градина, изнад старог Пазаришта (Трговишта), осам километара западно од Новог Пазара.

Током археолошких ископавања, започетих 1972. године, из таме векова изронили су остаци тврђаве (где је, по свему судећи, био двор Стефана Немање) и пећински манастир с црквом посвећеном Светим арханђелима у којој је, највероватније, писано „Вуканово јеванђеље“, које се сматра једним од најстаријих сачуваних трагова писмености у Срба. Зна се, поуздано, да је управо у Расу, 1230. године, краљ Радослав отворио и прву српску ковницу новца.

Иначе, под Старим Расом данас се подразумевају Петрова црква, Ђурђеви ступови, Црна Река, Кончулић и, пре свега, Сопотани. Године 1979. стављен је на листу UNESCO-а, као подручје од значаја за светску културну и природну баштину.

На самом уласку у Нови Пазар, на брду поред пута, као својеврстан камени белег већ вековима тихује **Петрова црква**, најстарија богомоља у Србији. Мада је посвећена апостолима Петру и Павлу, махом је скраћено зову Петрова црква. Њени најстарији сачувани делови потичу из 6. века, док је остатак цркве плод обнова предузетих у 9. и 10. сто-

лећу, али и касније. Први писани помен цркве потиче из 1020. године.

Историчари су уверени да је управо овде Стефан Немања, родоначелник династије Немањића, прешао из римокатоличке у православну веру. Чак и да је, 1196. године, овде – у седишту Рашке епископије – предао власт сину Стефану, потоњем првом српском краљу Стефану Првовенчаном, и да је на овдашњем Сабору донесена одлука да се богумили протерају из Србије.

Посебност Петрове цркве је и број очуваних фресака насталих у сасвим различитим раздобљима, непоткупљивог сведочанства трајања богатог историјског али и уметничког живота на овим просторима. Не чуди, не само због овога, што се и Петрова црква нашла под уточиштем UNESCO-а.

На самом извору Рашке, петнаест километара западно од Новог Пазара, налази се манастир **Сопотани**, чија је представа „Успење пресвете Богородице“ у цркви Свете тројице на изложби у Паризу, 1961. године, проглашена за најлепшу фреску средњег века. Манастир, задужбина краља Уроша I Немањића (1243–1276), изграђен је до 1260. године, а доиздао га је у 14. веку његов праунук цар Душан. Најлепше фреске осликане су у другој половини 13. столећа и убрајају се у највише домете византијске уметности.

Уважена историчарка уметности Мери Софи Делпеш овако је, 1994. године, доживела живопис Сопотана: „Ниједан авион, космички брод или интерконтинентална ракета не могу да вас одведу у такве висине у какве вас воде фреске на зидовима српског манастира Сопотани. Али, за то није довољно да купите карту, морате да очистите своју душу и умекшате своје срце.”

Мало је, готово нимало, трагова о животу средњовековног утврђеног града **Јелеч**, тринаест километара јужно од Новог Пазара. У неким успутним записима помиње се као „једна од ратних престоница Немањића”. Његови остаци и даље господаре једним од највиших врхова овог краја и станиште су небеских грабљивица.

Путем дугачким стотинак километара, ова наша (ћутљива) Долина краљева понекад уме да наговори векове да проговоре. А њих, бар повремено, ваља чути. Не због њих, због нас ■

Петар Милашовић
Илустрвала
Силва Вујовић

ПОКАЖИТЕ
СВОМ ТЕЛУ
КО ЈЕ ГАЗДА!

ТРИ КОРАКА ЖИВОТА

Људско тело може се побољшати на бројне начине, али се све мање-више своди на три основна – путем вежбе, начина исхране и хируршким захватима

ПОБОЉШАЈТЕ ВИД!

Постоје два начина да се стекне савршен вид – хируршки захват или контактна сочива. Играв голфа Тајгер Вудс отишао је код хирурга, док се играч бејзбола Марк Мегвајер одлучио за нарочита сочива ■

ЗАМЕНИТЕ ЗГЛОбОВЕ!

Људи који имају оштећене зглобове или артритис иду на операцију да би им уградили вештачке зглобове. Међутим, таква операција може се извести и да се добију бржи и покретљивији прсти. Након операције, просто ће летети преко дирки клавира или рачунарске тастатуре ■

ХИРУРШКИ ЗАХВАТ

ПРОМЕНА НАЧИНА ИСХРАНЕ

ВЕЖБА

ОТЕРАЈТЕ БОЛЕСТ!

Изнурујуће вежбе могу бити погубне за ваш имуни систем. Да бисте то предупредили, узимајте додатне количине цинка, гвожђа и беланчевина ■

УРАВНОТЕЖЕНА ИСХРАНА

Спортисти углавном једу мање масну храну која нема довољно витамина Е, или храну богату беланчевинама којој недостаје витамин С. Додатне количине витамина С (500 милиграма дневно) и витамина Е (150 милиграма дневно) требало би да поврате равнотежу ■

ПОБОЉШАЈТЕ ЛИГАМЕНТЕ!

Кратким хируршким захватом лигамент лакта замењује се тетивом узетом из неког другог дела тела. Ова операција назива се „Томи Џон” по играчу бејзбола који је после таквог захвата играо још 14 сезона. Игравчи који се подвргну оваквој операцији обично боље бацају лопту него раније ■

ЗАВАРАЈТЕ НЕУРОНЕ!

Потрага за савршенством почиње у нашем уму. Упорно понављање неке акције у мислима крчи неуронске путеве и навикава их као да је у питању права ствар. Стално замишљајте како лопта упада у кош или слично, и бићете све бољи ■

ВЕЖБАЈТЕ НА ВИСИНИ!

Спортиста који вежба на висини удише више кисеоника. То подстиче повећану производњу црвених крвних зрнаца који преносе кисеоник кроз тело, што све заједно води бољим резултатима кад се спортиста врати у низину. Вежбање по топлоти повећава издржљивост и подстиче делотворнији проток крви ■

КАКО ДОБИТИ „БОЉУ” БЕБУ

ПРВОКЛАСНИ ЕМБРИОН

Родитељи који се одлуче за вештачку оплодњу могу да провере ембрион на 1300 гена за које се зна да су повезани с болестима. Могу се такође претражити и добри гени као p53 који спречава рак, или они који су задужени за одређену даровитост и вештине.

ПРЕРАДА ГЕНА

Огледи с пацовима показали су да скотне женке које су склоне прождрљивости, срчаним обољењима или раку добијају младе са сличним поремећајима. Међутим, ако се женки пацова у храну додају фолна киселина, витамин B₁₂ и колин, то доводи до искључивања штетних гена, па су млади здравији. Али, треба бити опрезан – неки од младих пацова показали су друге телесне промене, што значи да има и других генских активности. Научници још не знају шта би се тачно десило с људима у оваквим околностима.

ЉУБАВ ОД РОЂЕЊА

Последице мајчинске бриге толико су снажне да по свему судећи надвлађају генетску предодређеност. Код пацова, брига око младунаца у току прве недеље активира гене који утичу на развој хипокампуса, области мозга која реагује на стрес ■

ПОБЕДИТЕ ДЕПРЕСИЈУ!

Решите се лошег расположења уз помоћ нервног пејсмејкера. Уметнут поткожно близу кључне кости, овај уређај шаље помоћу изразито танких жица електромагнетне импулсе плућно-желудачном нерву који подстиче делове мозга задужене за расположење ■

УВЕЖБАЈТЕ ПЛУЋА!

Плућа могу да се јачају исто као и руке и ноге.

У истраживању спроведеном 2005. године, научници су добровољним испитаницима зачепили нос и приморали их да ваздух удишу кроз цев која се није отварала све док јачина удисаја не би прешла 75 одсто запремине плућа испитаника. Нагонећи дисајне мишиће да раде

више него што је уобичајено, повећала се њихова снага.

У каснијим спринтерским вежбама испитаници су узимали више ваздуха.

У кућним условима оваква вежба је могућа тако што се уста напуне водом, па се ваздух може удисати само кроз нос ■

УМЕТАК ЗАДОВОЉСТВА

Сексуално задовољство сада може да се оствари и кроз хируршки захват.

Произведен је уређај заснован на стимулатору који се обично користи за заустављање бола.

Тај уређај умеће се близу краја кичме жене. Кад се активира бежичним путем преко додатка величине џепног подсетника, пропушта електричну струју која директно побуђује нерве који доводе до оргазма ■

ОБНОВИТЕ КОЛЕНА!

Малим хируршким захватом саstrужу се крајеви великих костију које се састају у зглобу колена. У новонастали простор умеће се имплант од метала и пластике. Пацијент може опет да хода већ 24 часа после операције ■

БИБЛИЈА СА ДВОРА ЕСТЕ

НАЈЛЕПША

Уводни део
„Песме над ђесмама“
из Библије
Борса д'Есје.
Оригинал се данас
чува у Библиоотеци
Есјењенсе у Модени.

liu. quia meliora sunt uera tua mihi
fragrantia unguentis optimis. Oleum
effusum nomen tuum. Ideo adole-
scens dilexit te. Tolle me post te
curramus in odorem unguentorum
tuorum. **Adolescens sponsa narrat**
sponso. Introduxit me rex in cellam
sua. **Sponsa narrat adolecentibus**
seu letis. **me** osai
lo i
oiz
liu. quia meliora sunt uera tua mihi
fragrantia unguentis optimis. Oleum
effusum nomen tuum. Ideo adole-
scens dilexit te. Tolle me post te
curramus in odorem unguentorum
tuorum. **Adolescens sponsa narrat**
sponso. Introduxit me rex in cellam
sua. **Sponsa narrat adolecentibus**
seu letis. **me** osai
lo i
oiz

ne uagan incipiam post greges sedu-
lum tuorum. **Vox xpi.** Significa-
te opulencia inter mulieres egredere.
tibi postuestigia gregum. et pascere
eos tuos intra tabernacula pastorum.
Equitatu meo in curribus plurimis
assimilam te amica mea. **Vox ad-
lescentule ad sponsum.** Pulchre sunt
genae tue sicut aurum: collum tuus
sicut momba. **Vox ad amicum.** Ad-
renulas aureas faciemus tibi. ami-
culatus argento. **Vox ecclesie.** Qui
erit rex in accubitu suo: nardus ma-
dedit odorem suum. Fasciculus mi-
re dilectus meus michi inter ubera
mea comorabitur. Fortius cupi dile-
ctus meus michi in unguibus engradit.
Vox xpi. Ecce tu pulchra es amica
mea. ecce tu pulchra. oculi tui colum-
barum. **Vox ecclesie.** Ecce tu pulchra
es dilecte mi. et decorus. Lenticulus. i.
in floridus. Tigna domorum nra-
rum ceruina: laquearia nra erpescunt.
Vox xpi.

Et uox campi. et uox silu-
arum. Sicut lilium
inter spinas. sic amica. i.
mea in filiis. **Vox eccle-
sie.** Sicut malus inter ligna siluam.
sic dilectus meus inter filios. Sub
umbra illius quem desideraueram
sedet: et fructus eius dulcis gutturi
meo. Introduxit me rex in cellam ui-
uam. ordinauit me ciuitatem. et
tulit me floribus stipare me malis.
quia amore languisco. Leua eius sub
capite meo: et decora illius amplexa
bitur me. **Vox xpi.** Adiuu uos fili-
icilum per capreas ceruosque camporum
ne suscitens. neque euigilare faciat
dilectam. quo ad usque ipsa uelit. **Vox
ecclesie.** **Vox dilecti mei.** Ecce iste ue-
nit saliens in montibus. transiens et
colles. Similis est dilectus meus ca-
pree. humilisque ceruorum. En ipse
stans post parietem nostrum. respiciens
per fenestras prospiciens per cancel-
los. En dilectus meus loquitur mihi.
Vox cristii. Surge prope amica
mea. columba mea. formosa mea. et
ueni. Jam enim hyems transiit riuibus

Портрет
војводе од Фераре
Борса д'Есје
(1413-1471)

Чак и у доба
кад су, захваљујући
Гутенбергу,
почеле да се
штампају прве књиге,
на дворовима
ренесансне Италије
било је важно
поседовати примерке
књижевних дела
исписане и осликане
руком. Њихова израда
плаћана је врећама
дуката, а данас имају
баснословну
уметничку вредност

КЊИГА НА СВЕТУ

Кад историчаре уметности и библиофиле пита-те која је за њих најлепша књига на свету, сигурно ће одмах указати на једну Библију направљену између 1455. и 1461. године за војводу од Фераре по имену Борсо д'Есте. С више од пет хиљада исликаних минијатура, 1212 страница и небројено много украса, слова и венаца од лазурног камена и чистог злата, овај рукопис сматра се најскупљим и најраскошним у историји, а осим тога и правим ремек-делом ренесансе.

Почетком 15. века Италија се састојала од неколико мањих држава у којима су владали богати племићи. Како је ренесанса као једно од најплоднијих уметничких раздобља настала управо на италијанском тлу и ширила се Европом као пожар, тамошњи владари почели су да се надмећу ко ће окупити најбоље уметнике да граде и украшавају њихове дворе и цркве. Уз слике, мурале, скулптуре и грађевине, било је важно имати што богатију библиотеку, поготово испуњену драгоценим рукописима исписаним руком, а не безизражајним и хладним штампаним словима Гутенбергове машине која се појавила око 1450. године.

Била су то првенствено верска дела, али и поеме и древни текстови античке Грчке, Рима и Јудеје. Књиге су прављене не толико да би се читале, већ да би се показивале као доказ културе, богатства и моћи онога ко би их наручивао. Уосталом, Борсо д'Есте био је поприлично необразован човек, чак није

Две минијатуре из најлепше књиге на свету

...У КРАЉЕВСТВИМА НАЈЛЕПША – КО ЈЕ?

Осим Библије Борсо д'Есте, још једна исликана и украшена Библија готово је подједнако вредна и лепа, а припадала је Федерику да Монтефелтру, владару града Урбина. Била је направљена 1476. године. На Фестивалу уметничке књиге приликом одржавања Сајма књига у Болоњи 2005. године био је расписан дуел стручњака који би чињеницама доказали да је једна од ове две књиге боља и лепша, а самим тим и најбоља и најлепша на свету. Д'Естеову Библију заступао је чувени италијански историчар уметности Виторио Згарби, а Монтефелтрову Кристина Ачидини Лукинат, начелник у радионици за обраду драгог камења у Фиренци.

Библија коју је наручио владар Урбина коштала га је 30 хиљада дуката (колико и изградња једне катедрале): за њену израду је, између осталог, било потребно 500 овчијих кожа да би се направио пергамент. Осим тога, у њој има 70 слика минијатура и више од хиљаду украсних великих слова, а урађена је за само две године. Ипак, надвладала је Библија из Фераре јер је процењено да су слике и украси у њој много маштовитији и „модернији” ■

знао ни да чита латински језик.

Иако најлепша на свету, поменута Библија дело је непознатог ствараоца. У

документацији двора ферарских војвода нађена су само имена главних сликара минијатура који су за свој рад потписали уговор

и добили новац (Тадео Кривели и Франко деи Руси), као и име састављача текста Пјетра Паола Маронеа. Међутим, у изради овако драгоцене књиге увек је учествовало више занатлија који су остали непознати.

Уговор је склопљен 11. јула 1455. године, а у њему постоји члан по коме ће посао бити завршен „у наредних шест година”. И стварно, књига је завршена 1461. Сликари минијатура добијали су по 75 маркешких дуката (новац који се користио у Ферари) за сваки „квинтерно”, то јест пет испресавијаних листова, плус бесплатан стан док траје рад на књизи. Трошкови набавке злата, лапислазулија и других боја и материјала падали су на терет уметника. Пошто је Франко деи Руси прилично забушавао с послом, октобра је уговору додат члан који отприлике каже следеће: ако не буде испоручивао по један квинтерно месечно, Борсо д'Есте ће га казнити „онако како његовој висости буде по вољи”.

И књиговезац је том приликом био одлично плаћен: око 50 златних дуката зато што је „повезао књигу утиснувши около злато и направио корице од позлаћене тканине с рамом и оковима од позлаћеног сребра као и друге украсе од сребра”.

Овако драгоцену књигу (која је у 18. веку обновљена и „дотерана”), завршила је у Борсовој библиотеци. Кад би код њега у посету долазио неки амбасадор или друга угледна личност, владар би је одводио у неку од сала за пријем и показивао ову и сличне књиге ширећи тако глас о богатству и култури двора из Фераре ■

З. М.

МАШТА
+
НАУКА
ЈЕ

ПЛИО ЖИВ!

Кад први пут видите Плија, он ће можда да лежи склупчан и хркаће, мало гласније него што мачка преде. Тешко ћете се одлучити да га додирнете док лежи тако миран. То је, наравно, смешно – ко још брине о томе да не пробуди робота? Међутим, Плио изгледа до те мере веродостојно и животно. Његов творац Кејлеб Чанг навикао је на овакве реакције људи. А кад се мали зелени диносаурус пробуди, широм отвори своје крупне паметне очи и подигне главу, 14 мотора у његовој утроби ставља се у погон. Плио се протеже попут псетанцета, потом прави неколико лењих корака и коначно затруби као слонче. Спреман је за игру. Сада је потпуно у реду помазати га по гуменим леђима. Плио ће на то одговорити радосним трубљењем.

Лептоп на другом крају просторије прати шта се дешава у унутрашњости робота. Сензори на додир, распоређени по његовој спољашњости, шаљу вредности побуђености – 16, 23, 27, 28. Ако га повучете за задњу ногу, хитро ће окренути главу да види шта се то збива. Играње са Плиом нимало не наликује на руковање машинеријом, већ више на забаву с мачетом.

Чанг зна како да успостави емотивне везе с играчкама. Пре десет година створио је крзненог робота играчку Фурбија, који је продат у више од 40 милиона примерака широм света. Налик на могвај стадијум гремлина, Фурби је освојио срца малишана и покренуо лавину сличних роботизованих играчака: мачка Фур-Рил, Робораптор, Робосапиен, Аибо и други. Кућни роботи ушли су у домове, али не као слуге који обављају уобичајене кућне послове, већ као беспомоћна мала бића која траже нашу непрестану пажњу.

Међутим, и поред свега, они су се и даље понашали као роботи. Педесетогодишњи Чанг имао је на уму сасвим другачију замисао – да створи вештачки облик живота, нешто што ће деловати живахно и одговарати околини. Плио започиње живот као беба, и његова личност обликоваће се према томе како се власник понаша према њему. Ако зањишти, и власник му на то да храну, научиће да увек на тај начин тражи да једе. Ако је власник добар према њему, постаће умиљат и дружељубив, а ако га кињи, развиће се у мрзовољног, огорченог робота. Теоретски, на свету неће постојати два иста Плија.

Пантомимичар у души

Чанг и његово предузеће „Југоби“ приказали су прототип Плија у фебруару 2006. године и сви су били одушевљени. Оно што „купује“ људе да заволе Плија и што га чини тако стварним јесте начин на који се креће. Чанг је успео да веродостојно погоди складно кретање животиња. Нема ни наговештаја растрзаних покрета који муче већину робота.

„Људи потроше два милиона долара и годину дана истраживања да науче роботизованог пса да хода, а то и даље изгледа рогобатно“, каже Чанг опонашајући круто аутоматизовано кретање робота.

Чанг врло добро зна о чему говори. Тајна његовог успеха је у томе што се као младић бавио пантомимом. Заједно с комичаром Геријем Шварцом наступао је широм света, у разним приликама. Гостовао је у телевизијским емисијама, али и забављао госте на дугим скупим крстарењима. Мали растом и набијен мишићима, лако је изводио тачку по којој је био по-

знат – глумио је астронаута у бестежинском стању. Док седи у столици, полако се подизао придржавајући се рукама, обртао наглавце и завршавао тачку правећи стој на рукама. Публика би увек била одушевљена јер је Чанг правио кретње као да заиста лбди у ваздуху.

Низак раст и уверљива пантомима отворили су му врата филма. Додуше, за потребе филма „Грејсток: Легенда о Тарзану, господару мајмуна“, морао је да носи костим орангутана.

„Кроз пантомиму сам научио да покрет изазива осећања“, каже Чанг. „Како стојите, како се крећете, то је значајно средство општења. Сви то узимамо здраво за готово, али то је у ствари од кључне важности да нас околина сматра ‘нормалнима’.“

**Нови вештачки
кућни љубимац зове
се Плио, а направио
га је творац Фурбија,
омиљене крзнене
лоптице која је пре
неколико година
освојила свет**

Напустио је филмску каријеру да би радио у истраживачком одељењу познатог произвођача играчака „Мател“. „За мене је то био факултет“, каже Чанг. Сањарио је о томе да направи робота који ће бити тако стваран да ће се људи према њему понашати као према кућном љубимцу. На првим нацртима био је диносаурус.

„Имају дуге вратове и репове и врло су изражајни“, објашњава Чанг. Направио је прототип прерадивши једну играчку и показао је шефовима. Били су одушевљени све док нису чули да је за њено покретање потребно девет мотора. За играчку која у радњи кошта највише 30 долара није исплативо уградити више од два мотора. Након жучне расправе, Чанг је напустио „Мател“ и посветио се свом сну.

С пријатељем, програмером Дејвидом Хемп-тоном, направио је

вештачког кућног љубимца 1997. године. Испрва су га назвали Фурбол („крзнена лоптица“). Била је то мала чупава фигура са очима, ушима и устима, тек толико да створи утисак осећајности. Чанг то данас назива „хаику животног облика“. Фурбија је успео да направи тако да је довољан један једини мотор. У подухват се укључио „Тајгер електроникс“ и продаја је почела. Фурби се појавио у празничној сезони 1998. године и купци су просто полудели за њим. Играчка која је коштала 30 долара продата је у толиком броју да је приход премашио 1,2 милијарде долара.

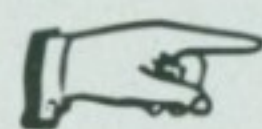
Чанг је коначно имао довољно новца да се посвети својој првобитној замисли – кућном диносаурусу.

Он треба да хода!

Рад на Плију започет је у кухињи Џона Сосоке, техничког директора „Југобија“. У змијском леглу каблова

и волтметара рађала су се два диносауруса: један у облику костура, а други с кожом. Инжењери „Југобија“ решавали су једну по једну препреку, гледали тродимензионалне приказе зупчаника и преносних механизма унутар робота, одгонетали зашто не помера вилицу на прави начин, и слично. Током маратонског испитивања које је трајало без прекида 38 часова, Сосока је успео да изазове пожар у унутрашњости робота: „Могли сте да видите пламен испод његове коже“, присећа се.

Први задатак који је Кејлеб Чанг себи поставио било је да одреди колико зглобова је неопходно за веродостојно кретање животиње. Закључио је да их треба пет – по један у свакој нози повезаној с кичмом која је била савитљива на средини. Што се тиче броја мотора, Чанг је израчунао да за покретање ногу и кичме треба девет, и још пет за покрете главе и репа. Уз то било је потребно и 30 потенциометара да би робот имао осећај где му се који део тела налази. На све то треба додати и сензоре за опажање спољашњих надражаја – на при-

КАКО ПЛИО ВИДИ СВЕТ

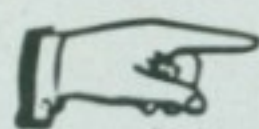
38 сензора распоређених дуж тела кључ су веродостојних животних покрета.

● ИНФРАЦРВЕНИ СЕНЗОР

Уграђен у носу, омогућава Плију да опажа објекте и општи с другим Плио роботима.

● СЕНЗОР ЗА СВЕТЛОСТ

Такође смештен у носу, говори Плију да ли је ноћ или дан, па робот зна кад му је време да „спава“ (ако је тако научен).

мер, власничково мажење руком – и потврду да робот чврсто стоји ногама на земљи, у правом смислу тог израза. За све то требало је мноштво зупчаника. Чанг је знао да се цела та машинерија мора сакрити у унутрашњост робота. Ништа није смело да споља наруши утисак стварног.

Већина правих диносауруса имала је малу главу према телу, што је била још једна тешкоћа. Наиме, у Плиову главу морали су, између осталог, да стану микрофон, звучници, инфрацрвени сензори... Након вишенедељног проучавања, Чанг је открио да је некада на Земљи живео *Satara-saurus*, гуштеролико биће са изразито великом главом и грудним кошом савршеним за маскирање електронике. А пошто је сазнао да су палеонтолози у Колораду открили потпуно очуван костур *Satara-saurusa* старог свега недељу дана, почео је да црта скице Плија на основу њихових академских радова.

Кад су инжењери крајем 2005. године направили костур робота који је био покретљив, почео је рад на кретњама. Ту је дошло до изражаја Чангово пантомимичарско умеће. Пред својим сарадницима непрекидно је глумио животињске покрете постепено оживљавајући Плија.

„Он треба да хода“, објашњавао је Чанг подражавајући четвороножне животиње. „Али треба и да се прикрада“, настављао је приљубљујући се земљи и шуњајући се попут тигра. „А треба и да хода раздражен или уту-

чен.“ Кретње робота морају одговарати његовом расположењу.

Неке препреке изгледале су непремостиве. Недељама су покушавали да одгонетну како да се Плио спусти на бок кад треба да спава. Коначно је Чанг разговарао с неким палеобиолозима који су му објаснили да диносауруси вероватно никад нису легали да спавају. Њихови зглобови нису им то омогућавали, слично као данашњим слоновима. Уместо тога, вероватно су се одмарали стојећи или у неком получучњу.

Како је време одмицало, тако је нова играчка постајала све скупља. Чанг и његове колеге схватили су да Плио неће моћи да има ниску цену на тржишту и освоји га као Фурби. Зато су решили да му ту ману претворе у врлину – ако ће већ да буде скуп, онда ће бити и савршен. Тако се цена Плија попела на позамашних 250 долара, што је много за играчку, па макар она била и робот.

Рачунарско васпитавање

Кад се Фурби појавио на тржишту, убрзо су почеле да колају приче о његовој ненадмашној вештачкој интелигенцији. Купци су тврдили да је њихов Фурби научио да изговара имена, неки чак да зна стране језике, а један човек је изјавио да га је Фурби спасао кад му се запалила кућа – његови сензори опазили су изненадну светлост.

Међутим, по Чанговом признању, Фурби није био толико паметан. Био је програмиран да на надражаје одговара једноставним покретима, и да

мрмља енглеске изразе на један закукуљени, „фурбијевски“ начин. У ствари, Фурби се ослањао на људску психологију. Према Чанговим речима, кад нешто покаже макар и трачак интелигенције, људи су склони да томе придају много већи значај.

За разлику од Фурбија, Плио ће расти и сазревати. Прва фаза развоја је „беба“, кратко раздобље пошто се Плио укључи. На тај стадијум никад се више не враћа (сем ако му власник не ресетује систем). Потом следи фаза „младунчета“ кад се може подучавати, а он ће усвајати обрасце понашања. Ако затруби на одређени начин, и власник на то почне да се игра с њим, касније ће увек испустити исти звук кад пожели да се игра. Чанг каже да је могуће да га чак натерате и да шени, односно да се подигне на задње ноге ишчекујући храну. Следећи корак је адолесценција, током које ће завијати на месечини и њушити ваздух, а онда ће му глас постати за октаву нижи и постаће „одрастао“. После тога његова личност неће се много мењати, сем ако му власник не обрише меморију и почне све испочетка, или му замени меморијску картицу неког другог Плија чија му се личност више допадне. За ово последње побринуће се хакери, што Чанг и очекује. На незваничном тржишту убрзо би се могле појавити картице с различитим образцима понашања Плија, па би неки власници тако добили жељену личност робота без одгајања.

● СЕНЗОРИ ЗА ДОДИР

Уграђени у главу, леђа и ноге, говоре Плију да ли га неко мази или додирује, па може да се окрене или примири.

● МИКРОФОН

Стерео микрофони иза очију помажу Плију да одреди с које стране долази звук како би се окренуо на ту страну.

● СЕНЗОР ЗА ПРОСТОР

Смештен дубоко у унутрашњост робота, овај сензор говори му да ли је подигнут у ваздух.

● СЕНЗОР ЗА ПРЕПРЕКЕ

14 сензора у Плиовим зглобовима и стопалима говори му да ли је наишао на неку препреку, рецимо на зид или на човека.

Плиове свакодневне реакције на окружење последица су унутрашњег стања. Да ли је „гладан“, „поспан“ или „радостан“, он закључује на основу онога што се око њега дешава. Онда на то реагује неком од „фонема кретања“: болан урлик ако га неко повуче за реп, или стресање главе ако му се преко ње набаци марамица. Кад је на располагању неколико могућих одговора, Плио ће изабрати реакцију по систему случајног избора. Сосока се нада да ће то Плија учинити разноврсним и непредвидивим.

Кад су недавно Плија показивали новинарима, његов електронски мозак се заблокирао и сервомотори су истовремено производили кретње које одговарају различитим расположењима. Диносаурус се тресао растрзан између две реакције које је покушавао да прикаже. Како је рекао један од људи из „Југобија“, доживео је „мождани удар“.

Чанг има још замисли о роботима у домаћинству. Тренутно врши огледе са столицом која би требало да „разуме“ власника. Неколико хидрауличних полуга може да јој промени облик. Испитујући положај тела власника док јој се приближава, столица би се преобликовала према његовом расположењу. Ако је дошао исцрпљен с посла, столица би се опружила за одмор. Ако јој се приближава у јутарњим часовима с папирима у рукама, преобразиће се у радну столицу са усправним наслоном ■

Н. В.

ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК

6. 4. 2007.

Dobro voće ide u raj.
Najbolje u

jogood
Voćni jogurt

**NOVI
UKUS:
MALINA!**

Da bi se napravio najbolji voćni jogurt, neophodno je odabrati najbolje voće. Zbog toga, svaki Jogood je pun velikih komada pažljivo biranog zrelog voća; svaki je napravljen od Imlekovog jogurta, o čijem ukusu ne treba mnogo pričati; i svi su potpuno prirodni, bez konzervansa! Zbog toga, kada poželite da probate nešto novo - probajte Jogood. Možda ćete se iznenaditi kada shvatite da postoji nešto što je još bolje od svežeg, zrelog voća: Imlekov Jogood sa svežim, zrelim voćem.

imlek.

Priroda na dohvāt ruke

Илустровала Светлана Кнежевић

УВЕК ЧИСТЕ ГАЂЕ

Амерички научници већ пет година покушавају да за потребе Ваздухопловних снага САД створе материјал који би био у стању да се „сам“ бори против нечистоће. Изгледа да су најзад дошли до правог открића, те ће се нови материјал за израду доњег веша за ваздухопловце ускоро наћи на тржишту. Овај материјал сам уклања мрље и уништава бактерије, па ће војници тако моћи данима да носе исти доњи веш који ће стално бити чист ■

ЛЕКТИРА

Италијански научнопопуларни часопис „Фокус“ посветио је посебну рубрику школским договорштинама, тачније шалама које се по школским учionicама свакодневно саме пишу. Као што се може наслутити, реч је о надмудривању професора и ђака. Читаоци су слали прилоге, а један од победника из „области“ часова књижевности био је прилог ученице гимназије. Текст гласи:

Наставница: „Затворите светло! Угасите прозоре! Саро, ти данас одговараш!”

Сара: „Кад да одговарам? Сада! Али не одмах!”

Наставница: „Да ли си прочитала Шекспира, оно што сам вам задала?”

Сара: „Како да нисам! Знам одлично Шекспира. Па он је написао ‘Ромету и Ђулија’” ■

ДИРЕКТОР НА ДРВЕТУ

Ренцо Стуки, бивши директор модне куће „Кашарел” за Италију, недавно је отишао у пензију. Склонио се од градске вреве на село поред Витерба. Али, то није све. После напорних година рада и непрекидних односа с јавношћу, Ренцо је одлучио да његова нова кућа буде на огромном столетном дрвету где га више нико неће узнемиравати. Током дана бивши директор брине о лаванди и маслинама, а већ у послеподневним часовима повлачи се у своју кућу на дрвету, подигнуту на висини од двадесет метара. Ужива у самоћи и тишини. Нема чак ни телефон ■

СЛАДОЛЕД ОД ЗЛАТА

Какав је то воћни куп који кошта хиљаду долара? Сасвим посебан јер је направљен од најскупљих састојака од којих се откривају само неки: чоколада марке „амадеи порцелана“ помешана с ретким кандираним воћем које стиже из Париза, сладолед од ваниле с Мадагаскара, марципан од трешања, неусољени кавијар жут као дукат и, поврх свега, јестиви цветови направљени од двадесетократног злата. Куп се једе позлаћеном кашичицом из пехара од кристала. Ко пожели да ужива у овој посласици, куп мора да наручи неколико дана раније. А има људи који ни не трепну кад овај сладолед с воћем и чоколадом плате хиљаду долара.

Идеја да се направи ова незамисливо скупа посласица родила се у глави **Стивена Бруса**, власника отменог кафића – посласицарнице „Серендипити“ на Менхетну. Кад је септембра 2004. године овај кафић, у коме се увек чека на слободно место, славио педесетогодишњицу постојања, Брус је са својим посласицарима смислио несвакидашњи куп који је, као убедљиво најскупљи, увршћен у Гинисову књигу рекорда. Пошто гост поједе „златни куп изобиља“, добије на поклон позлаћену кашичицу и кристални пехар у коме је посласица послужена.

Стивен Брус каже да у просеку недељно имају три муштерије које поруче сладолед од злата. Очигледно да је питање угледа хвалити се да можеш да поручиш најскупљи куп на свету. А за оне који немају дубок џеп Стивен Брус обећава да ће „Серендипити“ ускоро понудити куп који ће коштати 1000, али центи!

„Серендипити“ није једино место у Њујорку уписано у отмене гурманске водиче. У бару „Алгонкин“ хотела на листи пића „шепури“ се мартини који кошта десет хиљада долара (и бројем – 10.000). Ко поручи тај мартини, у маслинки убаченој у чашу добија дијамант ■

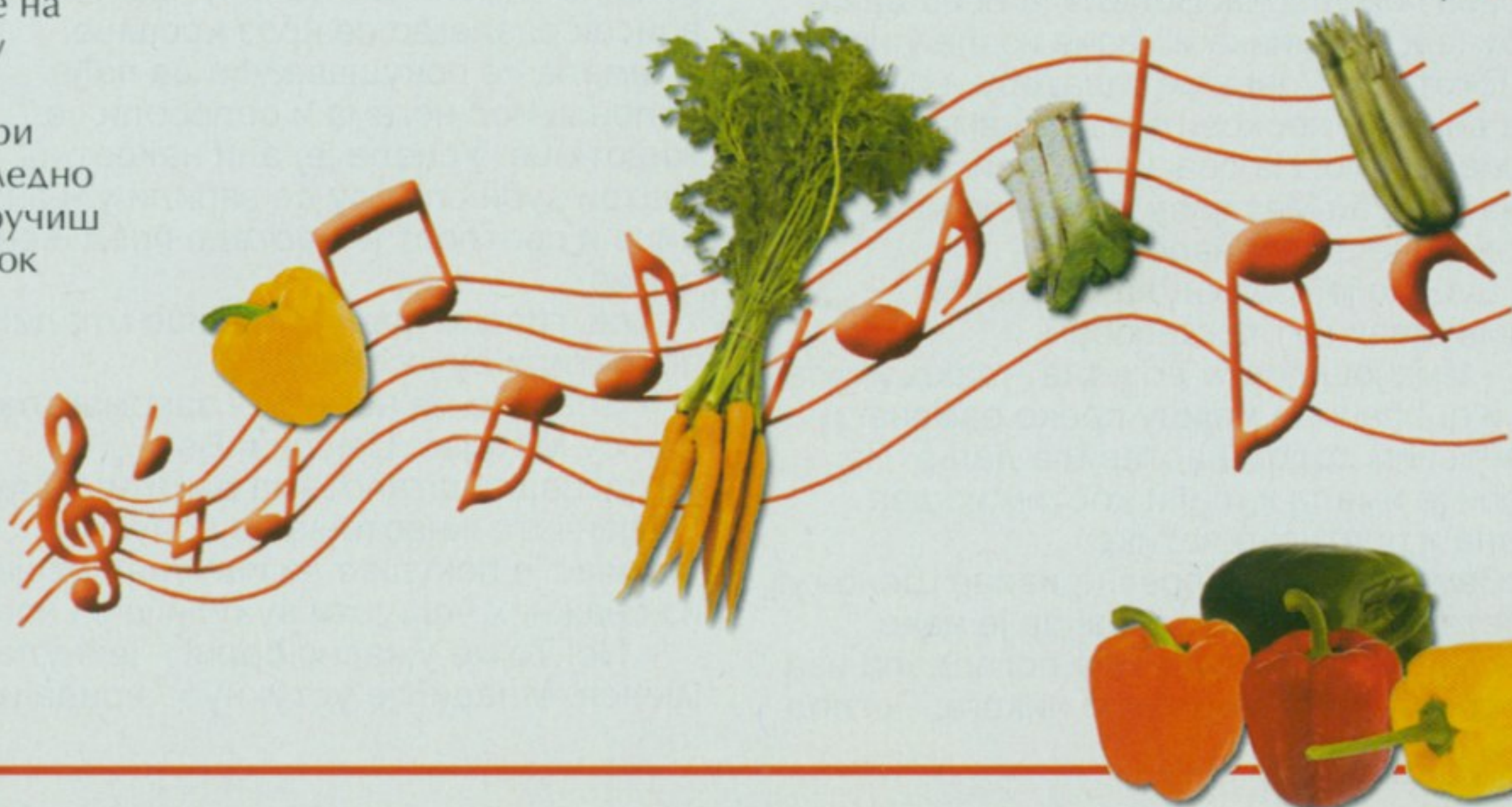

БАШТЕНСКА МУЗИКА

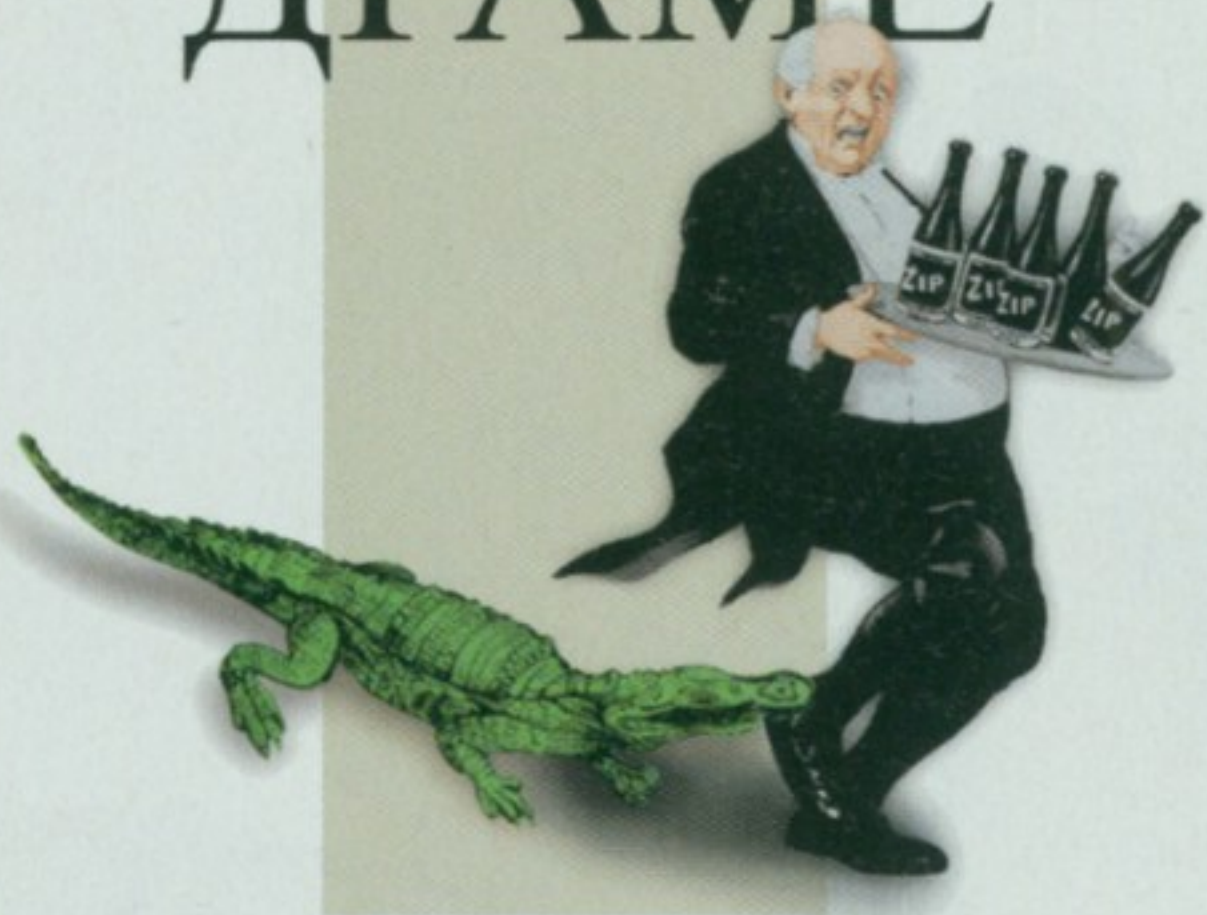
Стигло је пролеће, а с пролећним временом озеленеле су и баште, односно повртњаци. Познати музички састав „Бечки повртни оркестар“, основан још 1998. године, с првим данима пролећа у главном граду Аустрије одржао је концерт. Свирају савремену уметничку музику и џез. За разлику од осталих састава, не користе познате инструменте, већ искључиво поврће. Целер (ударалке), шаргарепу (флауте), пазилук (виолине), паприке (трубе)... За све „инструменте“ важи једно правило: треба да буду свежи јер, кад се просуше, постану млитави и на њима се тешко свира ■

КОНТРАЦЕПЦИЈА ЗА ВЕВЕРИЦЕ

Калифорнијске веверице изгледа су претерале с воћењем љубави. Зато је управа паркова у Калифорнији одлучила да употреби посебну контрацептивну вакцину. Наиме, већ десетак година Санта Моника је град с највише веверица у САД. Из године у годину на свет долази све већи број ових животињица које полако почињу да праве невоље становницима. Стога су градски челници дошли на помисао да је контрацепција, односно контрола рађања – једино решење ■

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Секвоја, национални парк у Калифорнији, једно од најпосећенијих излетишта житеља државе коју заплјускују таласи Тихог океана, полако се празнило тог касног суботњег поподнева 26. јуна 2004. године. Обасјани сунцем на заласку, излетници су лаганим кораком ишли пешачком стазом која се пробијала између уређених густих стабала кедрова, храстова и борова, до пута и паркираних кола.

Ни група коју су чинили једна девојка и тројица младића није журила. Стигли су тог јутра, а враћали су се сутрадан. Весело су разговарали уживајући у пријатном ветрићу који је допирао с реке Керн. Девојка, двадесетседмогодишња Шенон Паркер, била је продавачица медицинске опреме у Санта Моники, а младићи Матијас Макијевски, Џејсон Кверино и Бен Марс студенти права. Шенон и Матијас били су пар. Уочљиво леп пар.

Она ситна, витка, складно грађена, дуге смеђе-плаве косе и дивног лица, он висок, тамнокос, перуанског порекла, маслинасте боје коже.

– Хајде да се бућнемо још једном пре повратка у камп – предложио је Матијас групи нежно потезући Шенон за руку ка путељку који је скретао ка реци.

– Само ви идите. Ја ћу вас чекати у колима – одвратила је Шенон и наставила пут ка излазу из парка. Осврнула се око себе. Нигде ни живе душе. Владала је тишина, а око ње било је само густо растиње. Али, Шенон није била посебно одушевљена природом. Нерадо је дошла у национални парк. Учинила је то због Матијаса. Он је био заљубљеник у спорт и дуга пешачења у природи. За разлику од њега, она је била права помодарка. Волела је лепо да се обуче и нашминка и увече изађе у неку дискотеку. Спавање у шатору и сунчање на дивљим песковитим плажама њу није привлачило. На овај излет пристала је из ината да би Матијасу показала како она може све да поднесе.

Дубоко је уздахнула гледајући кривудасти пут пред собом.

– Има још доста до кола – закључила је и пребацила мајицу преко рамена, и заносним ходом наставила даље. На себи је имала купаћи костим из два дела и платнене патике.

Замакавши иза прве кривине Шенон је застала. Имала је осећај да је неко посматра. Окренула се и погледала иза себе. На стази није било никога. Поглед

осамнаест

јој је склизнуо ка растињу и заледрио се. У грмљу, уз саму стазу, око шест метара од ње, чучала је пума.

– За име света, неће ме ваљда напасти – помислила је Шенон. Али, очи животиње, жуте као мед, опасно су заискриле пре него што је зарезала искезивши зубе и скочила.

Борба с разјареном звери

Шенон је пала на земљу. Пума је била на њеним леђима, а оштри зуби звери забијени у десну страну њеног лица. Као да у устима има неку ситну ловину, дивља мачка почела је да врти главом ломећи њено тело. На тренутак збуњена, Шенон се брзо прибрала и почела да се опире. Рукама и ногама ударала је животињу, а кад јој је забила нокте у њушку пума је устукнула.

ЛЕПОТИЦА И ЗВЕР

Шенонин врисак разлегао се парком. Отимала се покушавајући да нађе ослонац под ногама и ослободи се звери. Али, оштри зуби пуме зарили су се у девојчино лице и светлост је нестала пред њеним очима

Клечећи, девојка је погледала звер. Стајала је укочено спремајући се за нови напад. И Шенон се придигла.

– Нећеш ме уловити, проклетићо – застењала је. Неколико секунди девојка и звер зуриле су једна у другу као да одмеравају снаге, а онда је Шенон из свег гласа позвала Матијаса по имену.

За пуму је то био знак за напад. Обрушила се на Шенон целом дужином и, шчепавши је за образ, почела да је вуче по каменитом насипу. Шенонин врисак разлегао се кроз крошње. Отимала се покушавајући да нађе ослонац под ногама и ослободи се животиње. Успела је, али накратко. Оштри зуби опет су се зарили у њено лице и светлост је нестала пред њеним очима.

Али, гласни повици тројице младића повратили су јој снагу.

– Спасите ме немани – запомагала је док су Матијас, Џејсон и Бен покушавали штаповима да отерају пуму. Очајан што животиња не попушта, Матијас је покушао да ишчупа девојку из снажних чељусти вукући је за ноге.

– Не! То ме ужасно боли! – јекнула је Шенон. Младић је устукнуо, а онда из

цепе панталона извукао камперски нож са сечивом дугачким 7,5 центиметара и зарео га у пумин врат. Звер је зарезала, али плен није испуштала.

Схвативши да с разјареном животињом неће лако изаћи на крај, Џејсон је добацио Бену кључеве од кола и довикнуо:

– Иди по помоћ!

Гледајући окрвављену главу девојке, у очају је дограбио камење и почео да гађа пуму. Кад је громадом величине фудбалске лопте погодио посред кичме, мачки се отео болан крик и она је испустила свој плен. Матијас је брзо подигао девојку, али звер је канџама и зубима ухватила њену десну ногу.

Матијас је почео да шутира пуму, али кад је схватио да то не помаже, заурлао је:

– Џејсоне, гађај је у главу!

Ударац је био снажан. Обливена крвљу, животиња се затетурала и, повлачећи се уназад, нестала у грмљу.

Тешке повреде

Двојица младића подигли су Шенон на руке.

– Издржи, мила! – нежним гласом обратио јој се Матијас, а онда су он и Џејсон потрчали стазом ка излазу страхујући од поновног напада дивље мачке. Лакнуло им је кад су угледали кола којима им је Бен долазио у сусрет.

Отворивши врата да би Џејсон и Матијас сместили Шенон на задње седиште, Бен није могао да сакрије ужас који му се видео на лицу. Девојчина глава била је налик на крваву кашу, тело пуно огреботина, а из десне ноге, одмах испод кука, зјапила је рупа.

Бен је брзо дао гас и кренуо назад. Али, на излазу из националног парка никога није било. Мобилним телефоном позвао је помоћ.

Шенон је болно јечала. Ране на њеном лицу обилно су крвариле. Хитна помоћ и

полиција стигле су тек после 40 минута. После првог позива у помоћ, полицајци су помислили да је у питању неумесна шала, јер у парку, међу столетним стаблима, деценијама није виђена ниједна дивља животиња, а камоли пума. При томе, незапамћено је да ове животиње нападају човека. Њихов плен углавном су мањи сисари. Али, овог пута животиња као да је одступила од природом прописаних закона. Напала је Шенон наневши јој тешке повреде.

Лекари из хитне помоћи установили су да је девојчино десно око изван дупље, нос zdroбљен, усне исцепане, а од њих водила је дубока подеротина преко целе половине лица. На неким деловима тела кожа је висила у крвавим ритамима, а на једном делу десне ноге видела се огољена кост. Такве повреде захтевале

су хируршке захвате, те је одмах упућен позив за хеликоптер који би Шенон пребацио у болницу у Керн.

Ишчекујући летелицу, Матијас је мобилним телефоном позвао Кеј и Рендија Паркера, Шенонине родитеље. Морао је да их обавести шта се догодило. Слушалицу је подигао Руди, девојчин млађи брат. Вриснуо је кад је чуо вест.

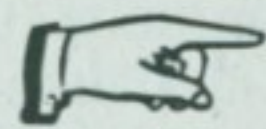
У тренутку кад се на небу појавио хеликоптер, вратили су се и полицајци из потраге за пумом. Ошамућену ударцима, брзо су је нашли и устрелили. Била је то изгладнела женка стара само две године залутала из дивљине.

Иако на измаку снаге, Шенон је чула забринуте гласове лекара док су је прикључивали на боце

инфузије и трансфузије. Иако није могла јасно да разабере речи које су размењивали, била је свесна њихових ужурбаних покрета.

– Хоћу ли да умрем? – с напором је изустила.

– Нећеш, душо. За трен ока бићемо у болници – из таме у коју је западала од болова допро је до ње умирујући глас лекара.

Илустровао
Душко
Стефановић

СМРТ

И заиста, хеликоптер је убрзо слетео у двориште болнице испред хируршког одељења. Али, Шенон се ту кратко задржала. Повреде на њеном лицу и телу биле су изузетно тешке и захтевале су озбиљне захвате који, и поред најбоље воље кернских хирурга, нису могли да буду ту обављени. Шенон је добила упут за Универзитетски клинички центар у Лос Анђелесу. Група стручњака била је спремна да је оперише.

– Крените одмах – поручио је доктор Роберт Шварц, шеф одељења за пластичну хирургију у Лос Анђелесу. Али, Шенон је желела да сачека родитеље. Чим су стигли, хеликоптер је полетео ка удаљеном граду.

Тежак опоравак

Било је шест сати у недељу ујутро кад се Шенон, после кратких припрема, нашла у операционој сали. Десетак лекара било је укључено у захват. Сваки је радио на одређеном делу девојчиног тела јер није било места без повреде. Ипак, најтеже озледе налазиле су се на лицу. За њих је био задужен доктор Шварц. Већ на први поглед знао је да ће морати да их обрађује у више захвата. Али, кад је у један по подне са својим колегама изашао из операционе сале, био је задовољан.

Нож оштрице 7,5 центиметара није зауставио помахниту пуму.

Кад су му пришли Шенонини родитељи, благо им се осмехнуо.

– Не брините, ваша кћерка биће добро, али опоравак ће дуже да потраје. Повреде су биле бројне и дубоке и вероватно ће морати да се обави још нека операција... Лице ваше кћерке највише је страдало.

– Она је била прелепа, докторе – зајецала је госпођа Кеј Паркер и бацила се мужу у загрљај.

На те речи доктор Шварц спустио је поглед. Није могао да каже родитељима како је Шенон морао да одстрани око и како је за сада успео да повеже само покидане мишиће лица и усана, а његове колеге да, пресађивањем коже, прекрију велику рану на десној нози.

Одлазећи од њих, са зебњом је помислио како ће тек девојка све то да прихвати. Повреде какве је Шенон имала на лицу он у свом дугогодишњем раду још није видео. Ипак, био је спреман да учини све што може и њеном лицу врати лепоту. Из искуства је знао да ће пре тога Шенон морати да прође тежак пут болног зарастања и телесних и душевних рана.

Али, да ће да наступе и друге тегобе, лекар није рачунао. Оне су се испојиле већ после два дана. Шенонин организам

двадесет

није прихватао антибиотике на одговарајући начин. Разлог томе био је поремећен метаболизам јер је девојка годинама била на дијети. До одговарајуће, делотворне терапије дошло се тек након неколико дана. Ране су почеле да зацељују, отоци да се смањују а и Шенон је постала живахнија. А онда, једног јутра кад су је колицима превозили на преглед у другу просторију, у огледалу на крају болничког ходника угледала је одраз свог лица. Вриснула је ужаснута: – Ја сам наказа!

Утешне речи доктора Шварца да не може лепо да изгледа јер је од операције прошло мало времена, није прихватила. Запала је у тешку депресију. Из болнице је изашла с лековима за смирење. Уместо у свој стан, пристала је да се врати у родитељску кућу на фарми. Лекари су сматрали да ће опоравак у окружењу најближих бити успешнији.

Лепа на други начин

Нису погрешили. Још са улазних врата Шенон је приметила да су сва огледала у кући склоњена. Иако јој се грло стегло при помисли колико је волела да се огледа, била је захвална родитељима на таквом гесту. Окружена њиховом и братовљевом пажњом, девојка је из дана у дан била све смиренија. Временом су нестале и ноћне море у којима се борила с пумом, а Матијаса кога је кривила за несрећу која јој се догодила све ређе је помињала.

После дочека 2005. године престала је да пије лекове. Позвала је болницу у Лос Анђелесу и затражила везу с доктором Робертом Шварцом. Након кратког уводног разговора, отворила му је срце.

– Желим да наставим живот какав доликује девојци мојих година. Не онакав какав сам водила, испуњен безначајним догађајима и стварима. Мени је изгледа требало да се догоди несрећа да бих схватила праве лепоте и вредности. Можете ли да ми помогнете да постанем лепа, лепа на други начин?

После потврдног одговора доктора Шварца, већ у фебруару обављена је прва операција очију. Уз десно око уграђена је протеза која га је покретала, левом је побољшана функција помоћу наочара, а ожиљци на јагодицама и челу су јој уклоњени. У августу је и њен нос од вештачке кости добио леп изглед, а трагови огреботина и подеротина по телу нестали су. Део ноге с које је откинуто месо подвргнут је лечењу хемотерапијским средствима.

До октобра Шенон је била готово без иједне отеклине и црвенила на лицу. Више није имала болове у нози, па је одлучила да се врати у свој стан и на посао. У децембру је смогла снаге да у пратњи Џејсона Кверина у сумрак посети национални парк и место напада. Марта следеће године прикључила се групи особа за душевни опоравак страдалих у несрећама. После само неколико месеци издвојила се из групе и постала један од саветника. Своје искуство наводи као пример.

– Баш као што нисам дозволила да ме пума савлада, нисам се препустила ни несрећи ■

С. Д.

П рича је почела 12. октобра 1969. године, кад се непознати слуша-лац јавио Расу Гибу, водитељу програма радио-станице WKNR-FM у Мичигену. Скренуо му је пажњу да ће, ако пусти песму „Битлса“ „Revolution 9“ уназад, чути скривену поруку о мртвацу. Два дана касније, Фред Лејбор са Универзитета у Мичигену указао је на разне наговештаје Макартнијеве смрти на омотима албума, а нарочито плоче „Abbey Road“.

Ствари су отишле предалеко кад је ова тема изнесена у емисији њујоршке радио-станице WABC AM, јер се њен програм слушао у 38 америчких држава, чак и у Африци, на обали Атлантског океана. Светски медији одмах су објавили такву узбудљиву причу.

Невероватна теорија гласила је отприлике овако: у среду, 9. новембра 1966. године, у пет часова по подне, Макартни се посвађао са осталим члановима групе док су снимали „Клуб усамљених срца наредника Пепера“ и напустио студио. Посматрајући zgodnu девојку у пролазу (која се замрљана види на задњој страни омота плоче „Abbey Road“), забио се аутомобилом у улични стуб (у „Revolution 9“ чује се ломљава удара аутомобила). Сахрањен је тајно неколико дана касније.

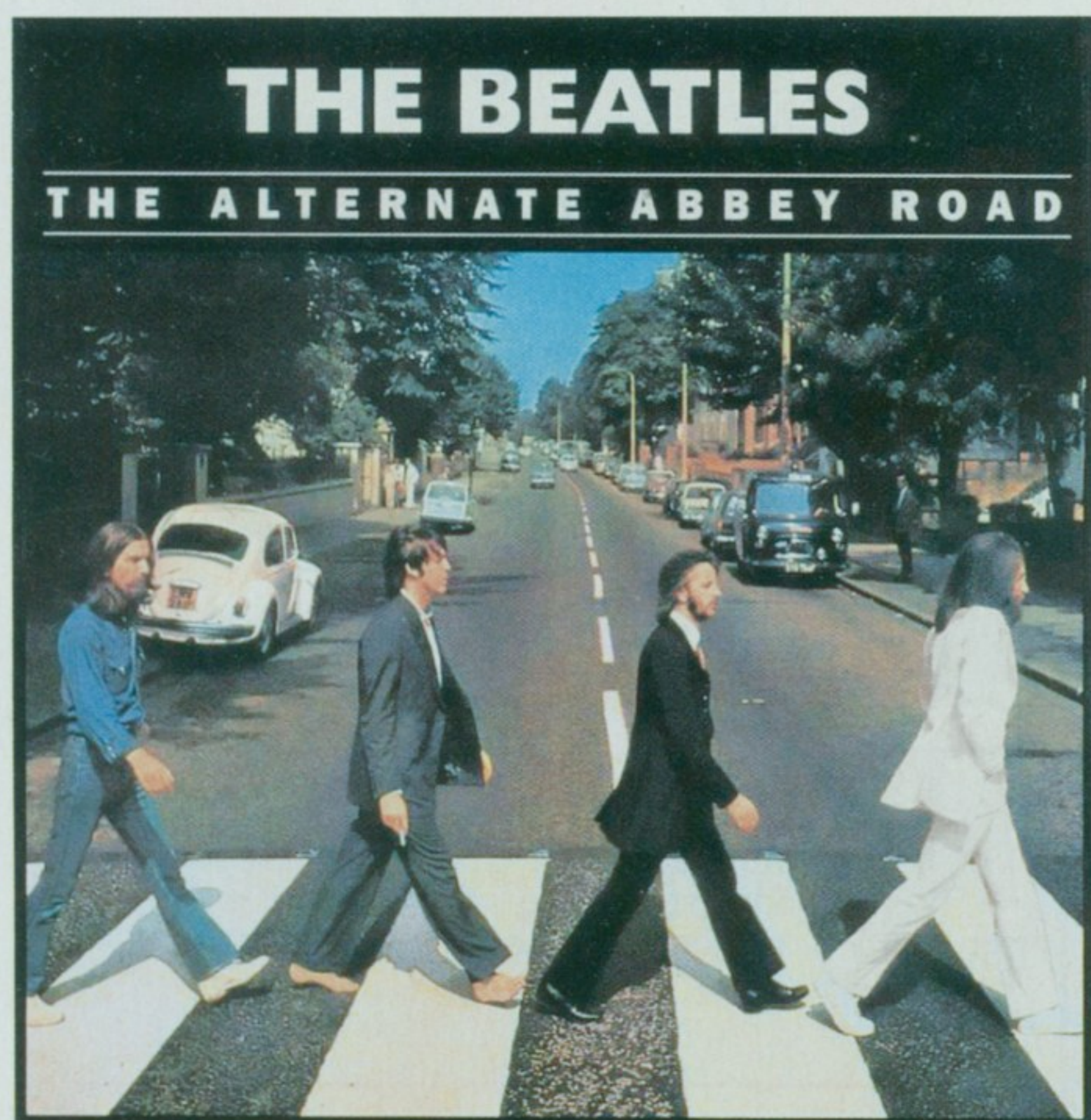
Нема никаквих доказа да је Пол Макартни икад био учесник неке аутомобилске несреће. Додуше, у јануару 1967. године

Теорија завере нашла се и у једној епизоди стрипа „Бетмен“. Сличност са случајем Макартни је очигледна, а расплет занимљива теорија.

ПОЛА МАКАРТНИЈА

Већ скоро четири деценије међу обожаваоцима „Битлса” и онима који су склони теоријама завере кружи прича о томе да је Пол Макартни погинуо 1966. године и да је замењен одговарајућим двојником. Људи који верују у овакву причу наводе мноштво скривених „доказа” у песмама „Битлса” и на омотима плоча

Макартнијев „мини купер”, прерађен нарочито за њега, слупао је један пријатељ на аутопуту М1 изван Лондона. Ипак, Макартни је доживео несрећу, али својим моупедом 26. децембра 1965. године. Последница тога је ожиљак на усни који може да се види на снимцима прављеним за сингл „Paperback Writer”/„Rain” у мају 1966. године. Жеља да прикрије ожиљак на усни био је главни разлог зашто је Макартни почео да пушта бркове. У исто време и остали чланови бенда почели су да пуштају бркове, за „Клуб усамљених срца наредника Пепера”.

Према присталицама теорије завере, Макартнија је заменио двојник који је изгледао и звучао као он. Као име тог двојника помињу се Вилијам Ширс Кембел, Били Ширс (име измишљеног вође „Клуба усамљених срца наредника Пепера”), Вилијам Шепард и други.

Познаваоци бас гитаре кажу да постоји упадљива разлика у стилу и квалитету Половог свирања између првих плоча

„Битлса” и оних снимљених касније. То се објашњава разликом у техници снимања кад Пол више није свирао све уживо, већ је накнадно мењао деонице.

У наредним годинама чланови групе, а нарочито Џон Ленон, волели су да праве вицове на рачун ове невероватне гласине. У филму „Magical Mystery Tour” изводи се песма „Вожња смрти за лепотана”, о кобној саобраћајној несрећи. Било је познато да је од четворице „Битлса” Пол Макартни увек важио за лепотана.

Кад је наставио соло каријеру, Ленон је у својој осветничкој песми посвећеној Полу, насловљеној „Како можеш да спаваш?”, на плочи „Imagine” 1971. године убацио стих „Они лудаци били су у праву кад су рекли да си мртав”.

Један од присталица теорије завере Џоел Глејзер развио је и овакву поставку: Ленонова склоност ка поигравању с речима довела је до тога да у песмама „Битлса” има пуно наговештаја о Поло-

Готово да ниједне новине у Великој Британији нису одолеле занимљивој причи о замени славног „Битлса” двојником.

Омот албума „Abbey Road” садржи трагове који указују на несрећу – замрљан лик девојке на задњој страни омота у коју се Пол загледао пре него што је колима ударио у стуб, тврде „упућени”.

вој смрти. Наводно, Ленон би једног дана обелоданио „истину”. Међутим, након што је озлоглашени Чарлс Менсон рекао да је у „Revolution 9” открио прикривен позив на борбу, чланови бенда одустали су од ове игре.

Развој Интернета донео је нови процват ове већ заборављене гласине. Убрзо су почеле да колају нове приче – да су правог Макартнија усмртили Кју клукс клан, илуминати, па чак и остали чланови групе. Више података о томе нуди сајт на адреси www.paul-is-dead.com.

Једно од занимљивијих коришћења ове теорије завере је епизода стрипа „Бетмен” из јуна 1990. године у издању „DC Comics” насловљена „Мртав... док се не докаже да је жив”. На корицама стрипа виде се чланови измишљене групе „Оливер Твист” очигледно слични „Битлсима”, а Бетмен и Робин се питају који од њих је усмрћен и замењен двојником. Расплет стрипа нуди подједнако занимљиву теорију – да је наводно покојни члан групе, Сол, у ствари једини живи члан који тиме скреће пажњу на себе.

Сам Макартни у више наврата поигравао се с овом морбидном причом. Своју турнеју и живи албум 1993. године назвао је „Пол је жив”. Кад је гостовао у „Симпсоновима” и читао рецепт за супу од сочива, Пол је на крају додао: „Е да, онако успут – жив сам” ■

Н. В.

ПОПУНИТЕ ТАБЕЛУ!

1

У задату табелу разместите бројеве 1, 2, 3, 4 и 5, али тако да се у сваком реду (колони) те на дијагоналама сваки од бројева појави само једном ■

1	2	3	4	5
		5		
		2		
		4		
4	5	1	2	3

РАША И ПАША

2

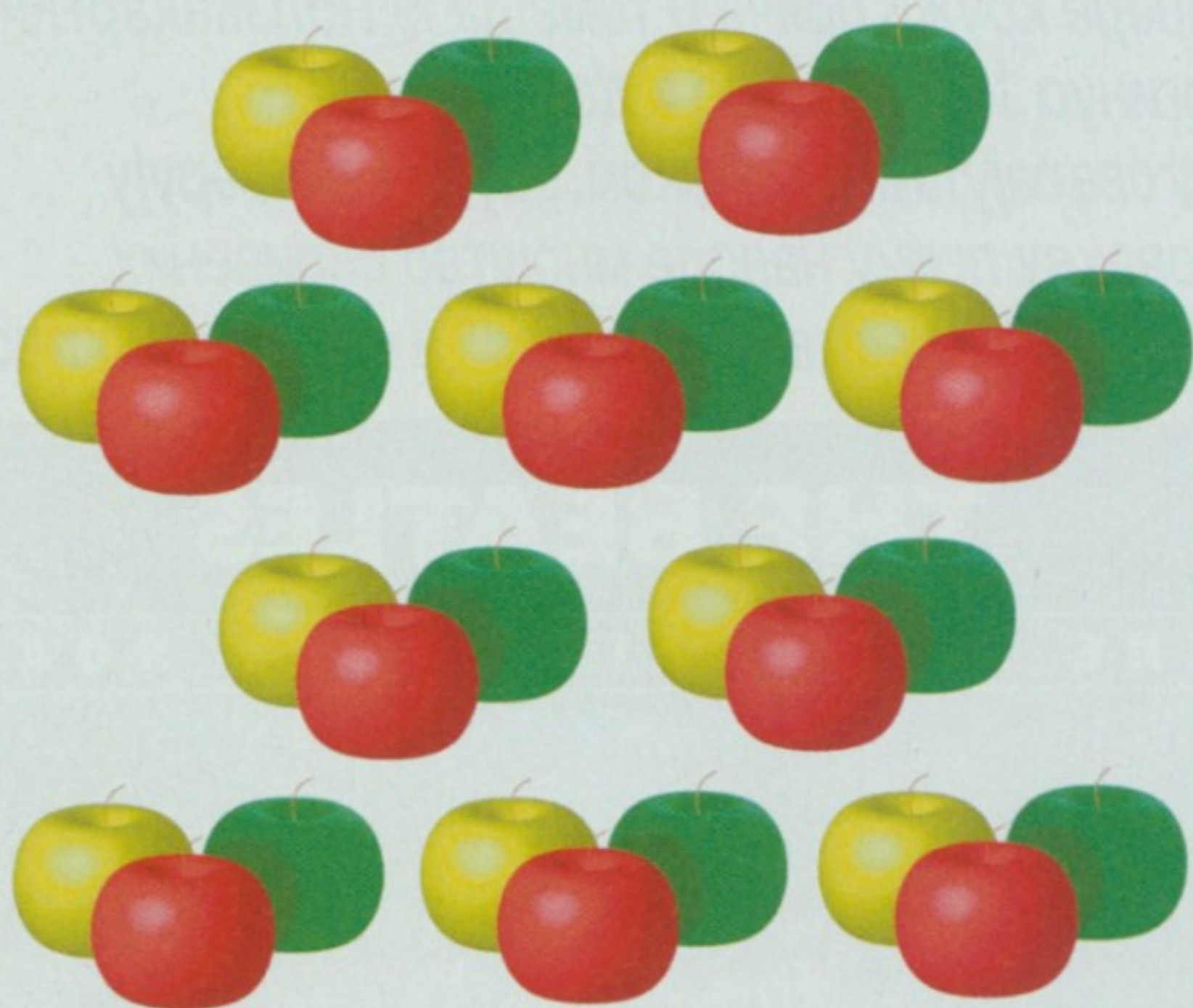
Раша сада има двоструко више година него што их је имао Паша кад је Раша имао онолико година колико сада има Паша. Они заједно имају 70 година. Колико година имају Раша и Паша понаособ? ■

АЦА, РАЦА И ЈАБУКЕ

4

Ако Раца добије од Аце једну јабуку, имаће два пута више јабука од Аце, а ако Аца добије једну јабуку од Раце, имаће исти број јабука као и Раца. Колико јабука имају Аца и Раца понаособ? ■

УПИШИТЕ БРОЈЕВЕ!

5

Уочите законитост и упишите одговарајуће бројеве уместо знакова питања ■

2	3	5	?	11	13
1	4	9	?	25	36

ЧАСОВНИЦИ У НИЗУ

3

6 : 13

5 : 25

4 : 28

8 : 44

? : ?

Који од часовника наставља задати низ? ■

7 : 17

2 : 29

9 : 45

A

B

C

ИЧКЕ загонетке

ПРОМЕНИТЕ ЈЕДНУ ЦИФРУ!

6

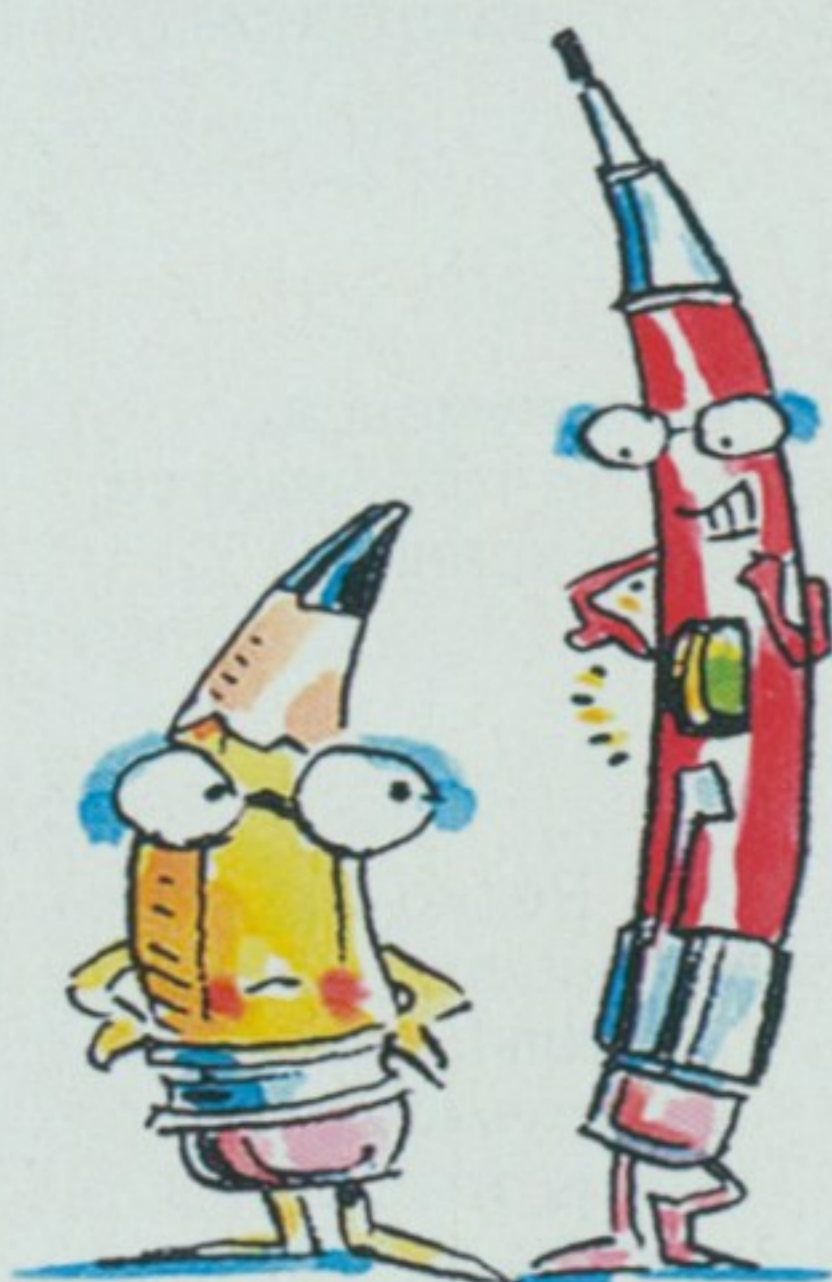
У задатој једнакости промените једну цифру, па да она постане тачна ■

$$93 + 27 - 30 + 16 = 68$$

ТВРТКО И ТРПКО

7

Ако Твртко да Трпку половину свог новца, Трпко може да купи само једну оловку. Ако Твртку Трпко да половину свог новца, Твртко може да купи само две оловке. Колико новца има Трпко, а колико Твртко? ■

ДЕДА И УНУКА

8

На питање унуке колико има година, деда је одговорио: „Ако поживим још половину времена што сам већ проживео и још једну годину, имаћу тачно 100 година.“ Колико сада деда има година? ■

КУПОВИНА ЛОПТЕ

9

Једно одељење ученика одлучило је да купи лопту. Ако би сваки ученик дао по 10 динара, недостајало би 40 динара. Ако би сваки дао по 12 динара, преостало би 22 динара. Колико је ученика у одељењу и колико кошта лопта? ■

ДВЕ ГОМИЛЕ МАНДАРИНА

10

На обе гомиле налази се исти број мандарина. Пошто је с прве гомиле продато 359 а с друге 469 мандарина, на првој гомили остало је 3 пута више мандарина него на другој. Колико је мандарина било на свакој гомили? ■

Припрема
Радивоје Грбовић

РЕШЕЊА
НА СТРАНИ
65

СВЕ ШТО СТЕ ЖЕЛЕЛИ ДА ЗНАТЕ О ЈАЈИМА,
А НИСТЕ СМЕЛИ ДА ПИТАТЕ

БАЦИ ЈАЈЕ УДАЉ

Кокошки је потребно 24 до 26 часова да би створила јаје. Кад га снесе, већ после тридесетак минута ствара ново.

На површини љуске јајета налази се око седамнаест хиљада мајушних пора кроз које јаје може да упије мирисе, па и укусе.

Јаје више сазри за само један дан на собној температури, него за недељу дана у фрижидеру.

Око 240 милиона кока носиља снесе више од пет и по милијарди јаја сваке године у Сједињеним Америчким Државама.

Јаја с белом љуском носе кокошке с белим перјем, док јаја са смеђом љуском носе коке с црвенкастим или смеђим перјем.

Жуманце је богато витамином D.

Боја жуманца зависи од тога чиме се кокошка храни.

Ретко се дешава да млада кокошка снесе јаје без жуманцета, али је то ипак могуће.

Све кокошке понекад снесу и јаје с два жуманца.

Кад се скува пачије јаје, беланце постане плавичасто, а жуманце – наранчасто.

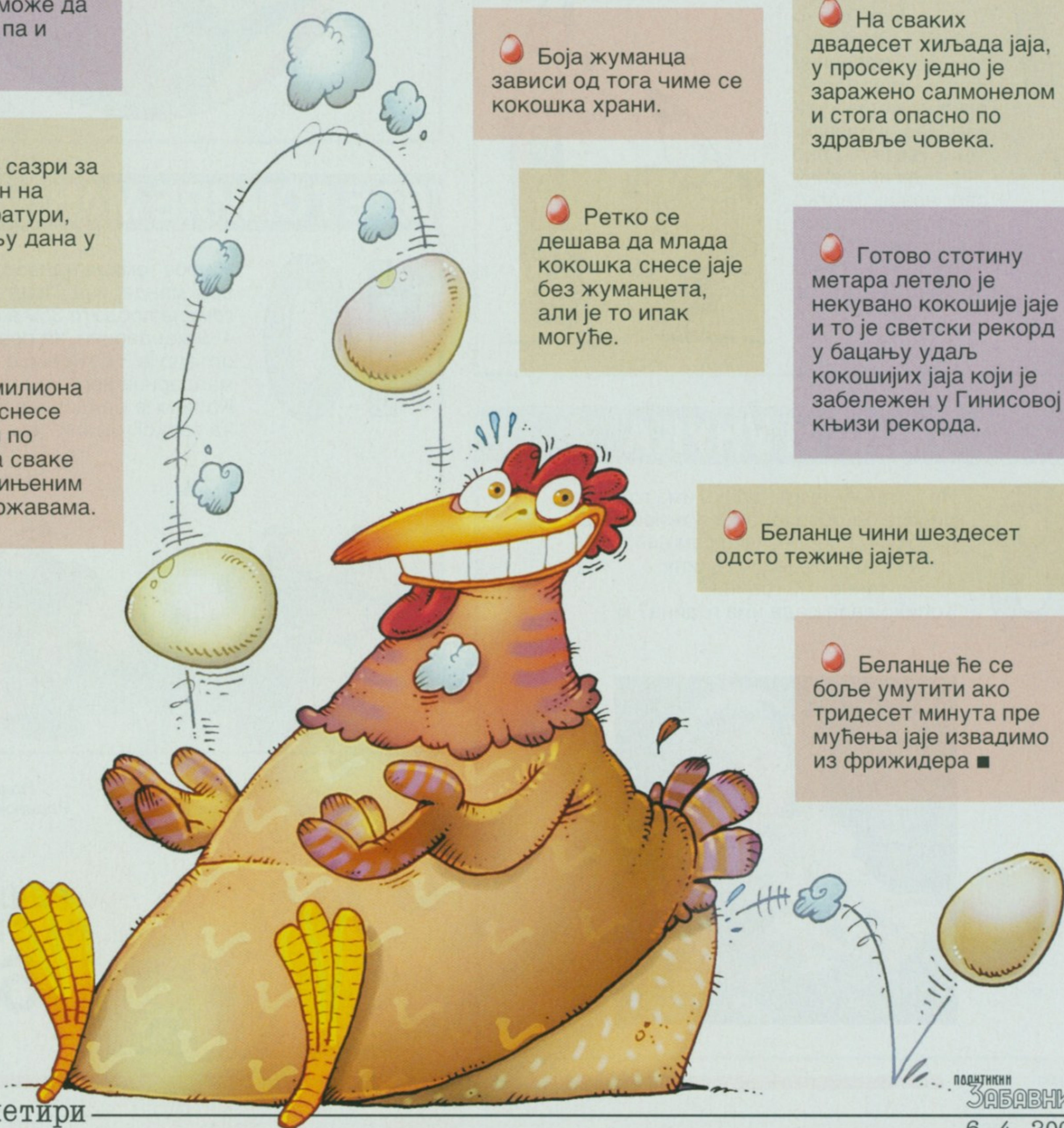
На сваких двадесет хиљада јаја, у просеку једно је заражено салмонелом и стога опасно по здравље човека.

Готово стотину метара летело је некувано кокошије јаје и то је светски рекорд у бацању удаљ кокошијих јаја који је забележен у Гинисовој књизи рекорда.

Беланце чини шездесет одсто тежине јајета.

Беланце ће се боље умутити ако тридесет минута пре мућења јаје извадимо из фрижидера ■

Илустровао
Добросав
Боб
Живковић

СЛИКЕ С ГРЕШКОМ?

НАМЕРНО ИЛИ СЛУЧАЈНО?

Познати сликари ренесансе насликали су на хиљаде дела, а чак и најчувенији међу њима правили су неке необичне омашке. Ово су само неки најочигледнији примери

Постоје слике које нас због своје лепоте једноставно остављају без даха, али и оне које изазивају недоумицу. Шта су стварно желели да поруче сликари који су правили слике и фреске током ренесансе? Постоје ли нека скривена значења и поруке које су преко својих дела хтели да нам пошаљу?

Јер, током 15. и 16. века магијски обичаји средњег века били су још веома присутни, па бројне слике одишу тајанственим симболима. Они су обично добро познати историчарима уметности, али у неким случајевима чак ни они не могу да разреше шта је уметник хтео да прикаже.

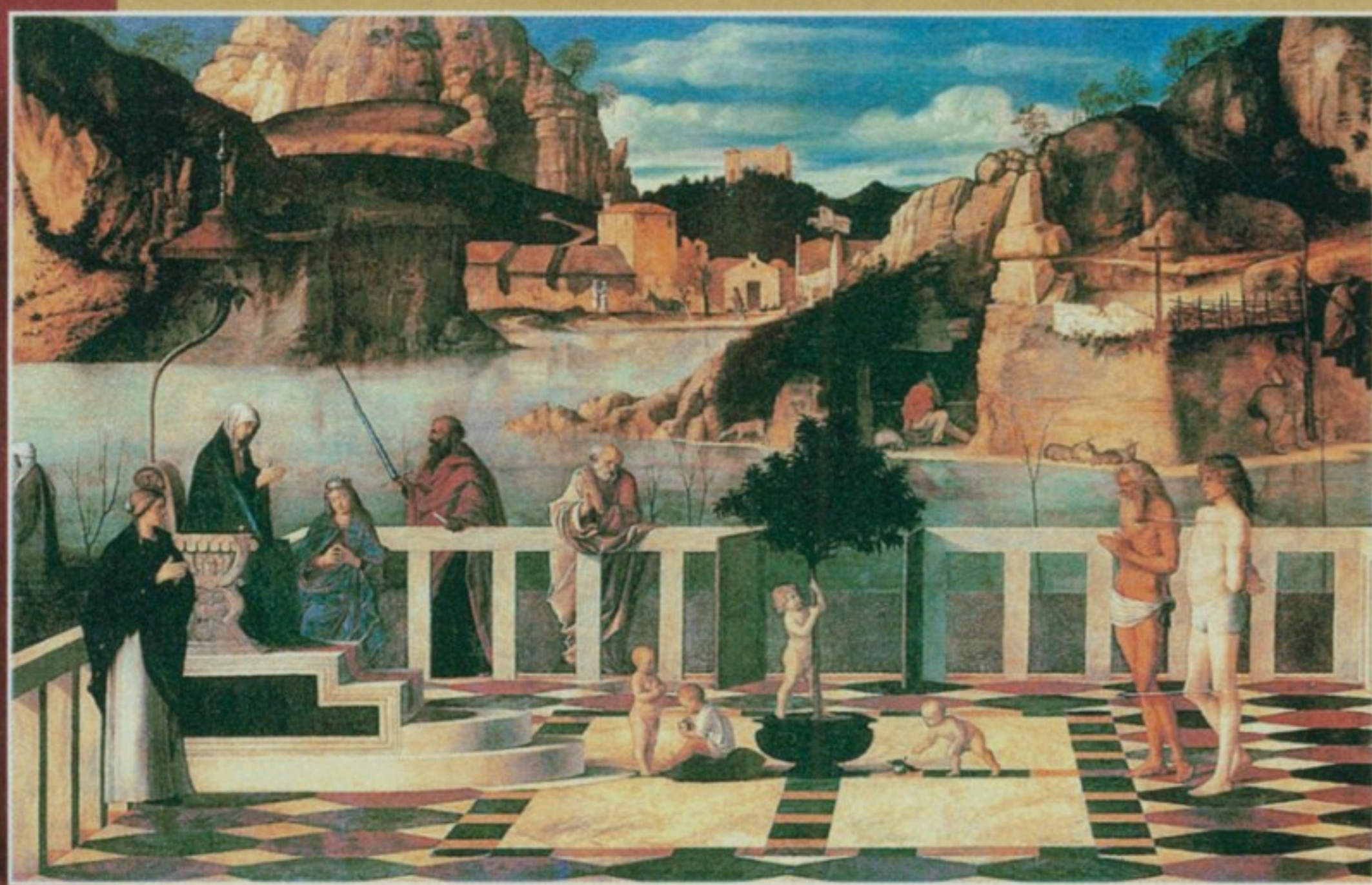
Богородица
и свемирске летелице

По проценама неких уфолога, предмети које је на позадини слике „Богородица с дететом” насликао Карло Кривели (1430–1495) вероватно су млазне летелице које полећу, што може да се закључи по жутоцрвенкастом трагу који остављају за собом. Да ли је то доказ да су у 15. веку постојали неидентификовани летећи објекти? Ова слика заправо је један веома посебан случај. Посматрајући друга дела истог аутора, открива се да ти усправни стубови наговештавају присуство торњева или звоника, а тај мотив сликар је на својим платнима често користио ■

Творац свега – Бог или мозак

Посматрајући Микеланђелове фреске у Сикстинској капели у Ватикану (направљене између 1508. и 1512. године), Френк Л. Мешбергер, амерички неуролог из једне велике болнице у држави Индијана, САД, приметио је да обрис који окружује фигуру Бога с анђелима у сцени стварања света веома личи на уздужни пресек људског мозга. Да ли је реч о случајности? Можда и није. Микеланђело је био и веома образован анатом (сецирао је многобројне лешеве да би их проучавао), а добро је познавао и идеје научника свог доба по којима људска памет настаје у можданим вијугама. Можда је овом фреском хтео да каже да је Бог производ свести? Ако је тако, ова сцена не би означавала стварање Адама, већ оно што је Адам (то јест човек) створио својим умом ■

Безимени ликови

Нико до сада није успео да растумачи шта представља „Света алегија“ Ђованија Белинија (1490–1500, лево). На тераси окруженој чудним пределима мешају се светацке и народне сцене (стрелицама су означене оне мање видљиве), које стоје једна уз другу без икакве видљиве везе. Можда се венецијански мајстор надахнуо неким књижевним делом које је било омиљено у то доба, али нико не зна којим.

Тајанствене алегије нису биле реткост током ренесансе. Ђорђонеова „Олуја“ (1505–1510), а Ђорђоне је био Белинијев ученик, такође је веома тајанствена. Шта, на пример, симболише бела птица која стоји на крову у позадини? И ко су ликови у првом плану? По неким, овде је приказано детињство грчког хероја Париса, или пак проналажење малог Мојсија, а по трећима рађање самог сликара. Можда личности са слике уопште нису ни важне, већ је главна тема слике бујна и непредвидива природа ■

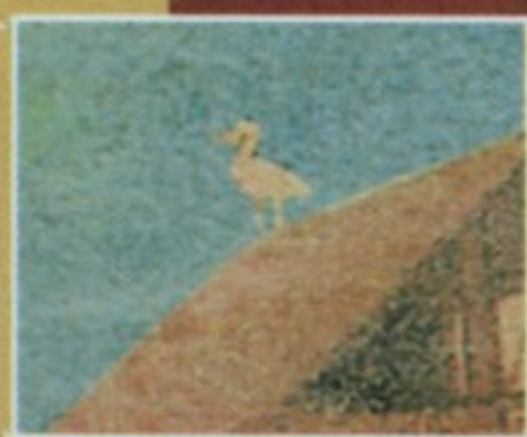
Сфинге или планине

На слици Леонарда да Винчија „Благовести“ (1472–1475) има много двосмислених порука. На пример, девица Марија као да има три ноге (1), а њена лева рука (2) савијена је на необичан начин. Да ли је реч о некој кодираној поруци или омашци тако угледног сликара – није познато. По мишљењу уметничког критичара Антонија Наталија, слика је насликана да би се гледала здесна и одоздо, што значи да нема грешке у перспективи. У средини се, пак, налази једна планина која као да плива по води (3). Можда је реч о симболичној представи Христа, али уметник Алберто Котињоли сигуран је да је реч о фигури сфинге. Карло Педрети са Универзитета у Калифорнији, који је највећи стручњак за слике Леонарда да Винчија, каже да су потези који личе на лице само трагови нагомилане прљавштине ■

Тајанствено пролеће

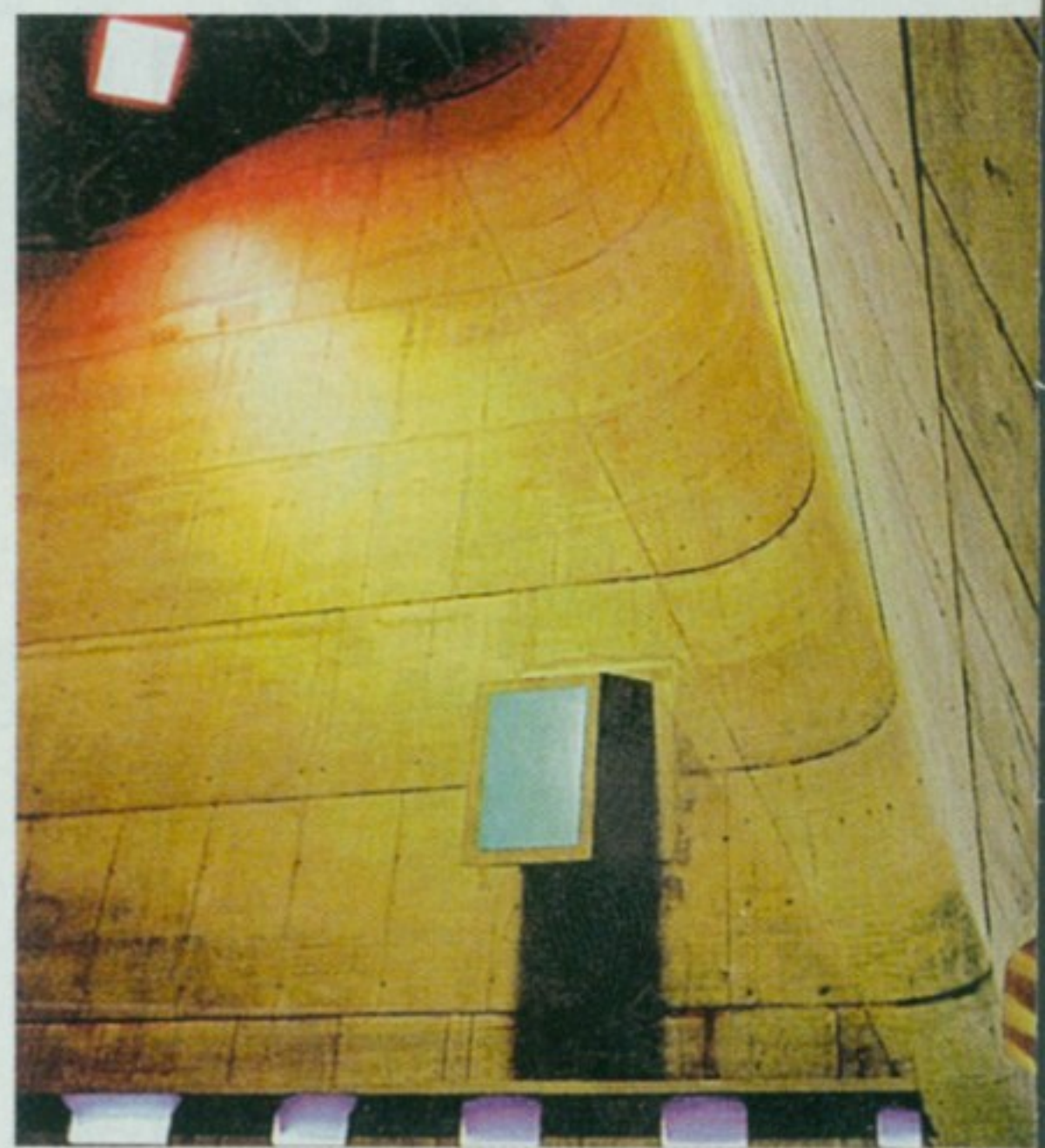
Једна од најчувенијих слика ренесансе, „Пролеће“ Сандра Ботичелија, настала је око 1478. године. Она је, међутим, толико богата ликовима и детаљима да је кроз векове доживела различита тумачења. По неким научницима, Ботичелију је као надахнуће послужила слика „Венчање Меркура и Филологије“ Марцијана Капеле, нека врста митолошке енциклопедије 5. века. Венера (1) и Купидон (2) сједињују у брак Меркура (3) и Филологију (4). Други, пак, сматрају да је жена у хаљини на цветове, Флора (5), заправо Флоренција (Фиренца), а да околне фигуре означавају градове савезнике војводства Медичијевих: Милано (Меркур), Купидон (Амор, то јест Рим), Пизу, Напуљ и Ђенову (три Грације) (6), Венецију и Болцано (Клори и Бореа) (7) ■

З. М.

ШТА ЈЕ САЊАО ЛЕ КОРБИЗИЈЕ ОСТВАРЕНА ЧАРОЛИЈА

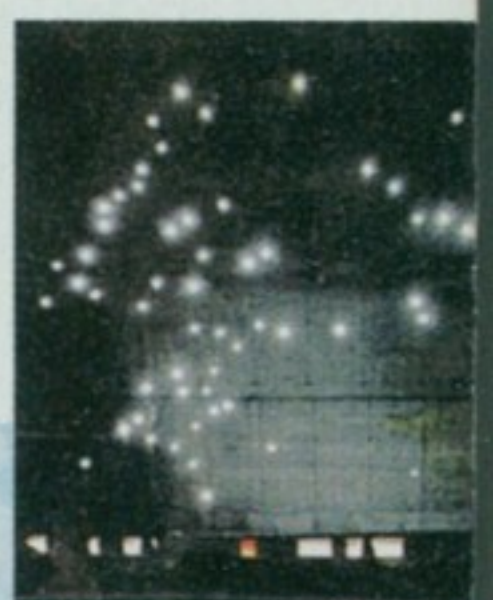
Необичан бетонски торањ, налик на бродски димњак или можда телескоп, који се висином од 40 метара уздиже у небо, налази се у граду Фирминију, на југу Француске. Чему припада и шта чини тај архитектонски детаљ

Несвакидашње и тек завршено здање Цркве светог Петра направљено је по пројекту Ле Корбизјеа, чувеног француског архитекте швајцарског порекла. Треба ли помињати да је Ле Корбизје (1887–1965), како многи кажу, био човек који је гледао у будућност и да је у модерној уметности остао упамћен као визионар који је у архитектури и урбанизму тражио и налазио другачија решења у складу са захтевима модерног времена, да је применом нових материјала, попут армираног бетона, стакла, челика и нових грађевинских метода, прекинуо са неуобичајеним грађевинским формама?

Тако је и Црква светог Петра, коју је замислио још

блокова то ничим не открива. Чим посетиоци закораче у цркву, нађу се у шаренилу светлосних ефеката. Кроз олтар се пробијају снопови дневне светлости из многобројних шупљина у бетону које су обликоване попут сазвежђа Орион. Прозори са стаклима у боји, смештени у крову, кру-

Црква светог Петра у Фирминију

1961. године, својим градитељским решењем право чудо архитектуре. Жозе Убрине, његов некадашњи млади сарадник, а данас професор архитектуре на државном универзитету у Охају, каже да је Корбизјеов сан био да сагради ову цркву. Нажалост, пре више од 45 година за то није било услова. Највећа невоља биле су паре. Убрине се потрудио да то реши и оствари чаролију коју је замислио велики архитекта.

А да је црква заиста грађевина као из маште, казује унутрашњост. Необичан, али суморан торањ од бетонских

жног су и квадратног облика и распоређени су тако да се светлост коју пропуштају међусобно одбија од стаклених површина, па посредно обасјава унутрашњост стварајући игру боја у којој средњовековна хришћанска обележја изгледају нестварно – истовремено и тајанствено, и узвишено, и сликовито и неопипљиво.

Овако укратко описују цркву они који су у њу крочили. Речима се, очигледно, не може описати чаролија здања. Најлепше би било то лично видети ■

С. Д.

РИБА ЗВАНА ВОДЕНО ПРАСЕ

ОБИЧАЈИ
ОКО
УСКРСА

Капибара (*Hydrochoerus hydrochaeris*), становник тропских крајева Јужне Америке, краси многобројне зоолошке вртове широм света. Овај сисар биљојед сматра се највећим глодаром на свету. Од губице, сличне коњској, до репа величине дугмета, старији мужјак може да достигне дужину од 105 до 135 центиметара и тежину између 35 и 65 килограма. Кад живи у дивљини, капибара је веома опрезна и неповерљива животиња јер зна да је стално на мети природних непријатеља – јагуара, анаконди и људи. Овај глодар који личи на великог заморца понаша се сасвим другачије у заточеништву. Лако се прилагођава и одан је човеку. Забележени су случајеви да издресирана капибара слепој особи може да буде поуздани водич.

У давно време, кад су Европљани почели да истражују пределе Средње и Јужне Америке, капибара је била животиња о којој се готово ништа није знало.

*За време њосћа
каџолицима, као и
џравославцима, није
дозвољено да једу
месо. Заџџо се онда
у данима одрицања
од мрсне хране
у неким
лаџиноамеричким
земљама једе
каџибара, једна врџџа
глодара?*

То незнање искористили су мисионари који су у 16. веку походили овај део света. Решили су да окушају срећу и писмено су се обратили званичницима у Ватикану.

У писму су објаснили да се ради о животињи која већину времена проводи у води и само понекад изађе на обалу реке или језера. Претходно се већ частећи месом капибаре, помисли-

ли су да би било вредно да је уврсте у посни јеловник. Зато су, правећи се невестити, католичке званичнице питали да ли би капибара могла да се прогласи врстом рибе.

За дивно чудо, добили су потврдан одговор. Од тада па све до данашњих дана овај глодар, чије месо по укусу подсећа на свињско, и даље се налази на посном јеловнику становника Јужне Америке. Католичка црква никада није променила одлуку. Сваке године уочи Ускрса поједе се око осамдесет тона меса капибаре.

Капибара, која време проводи углавном у води, назива се и воденом свињом. У случају опасности, како би избегла чељусти јагуара или смртоносни загрљај анаконде, капибара плива брзо и вешто као видра. Под водом може да остане и по неколико минута, а догађа се да, истурене губице, под водом и спава.

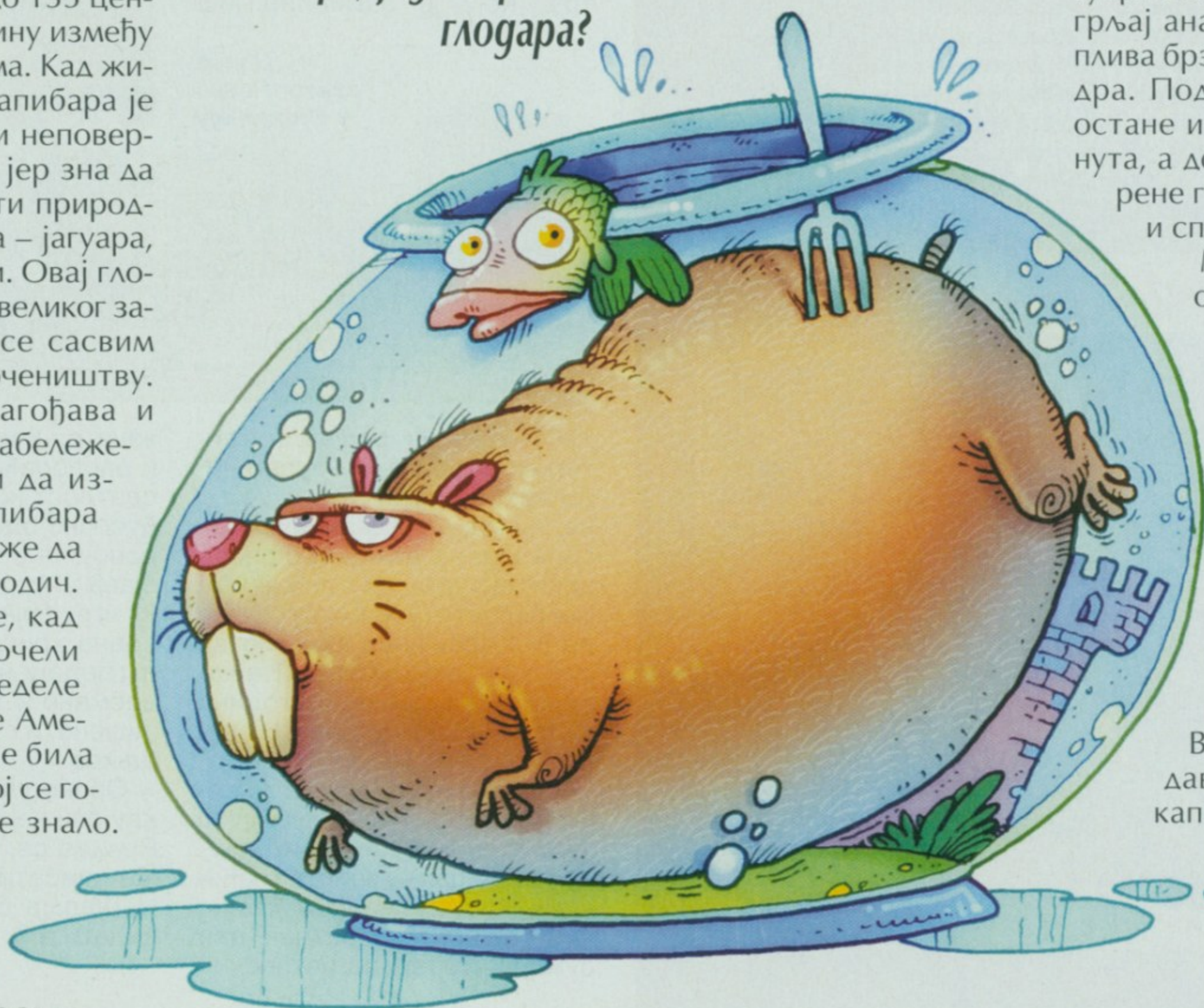
Месо капибаре обично се једе осушено и усолено. Осим меса, користи се и кожа и од ње се, рецимо, праве изузетно fine, танке рукавице.

У Београдском зоолошком врту, како нам је рекао управник Вук Бојовић, одавно нема ниједне капибаре. Угинула је од старости ■

Весна
Софреновић

Илустровао
Добросав
Боб Живковић

двадесет осам

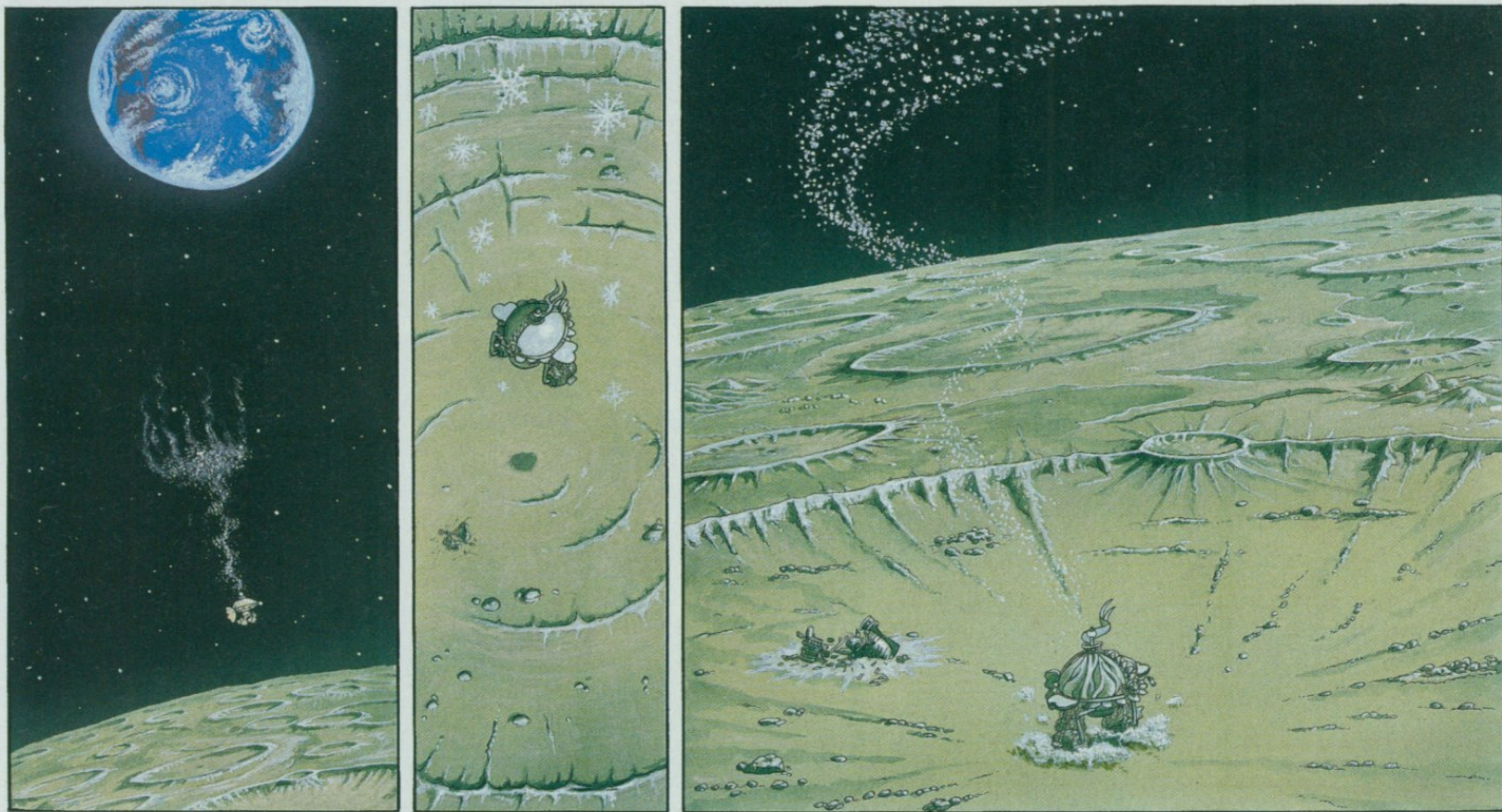

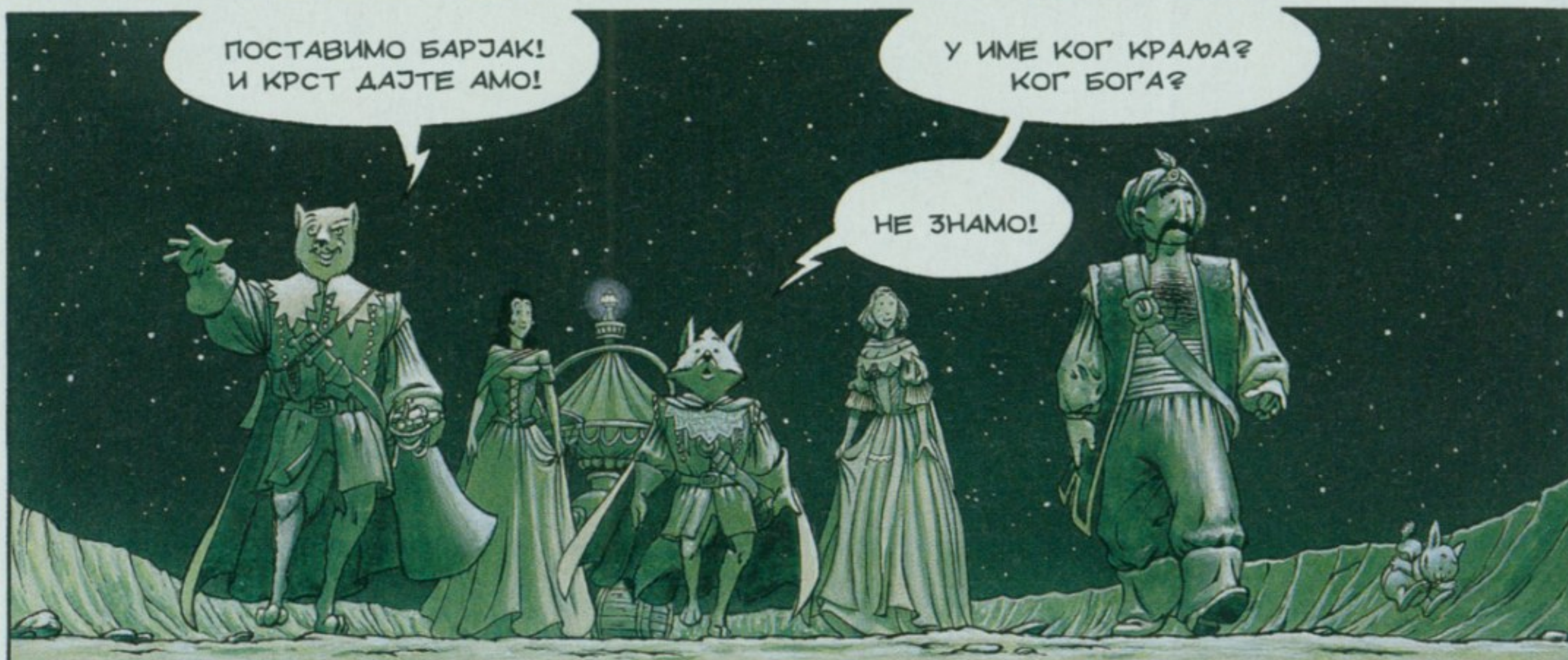
ПОДНИКНИ
ЗАБАВНИК
6. 4. 2007.

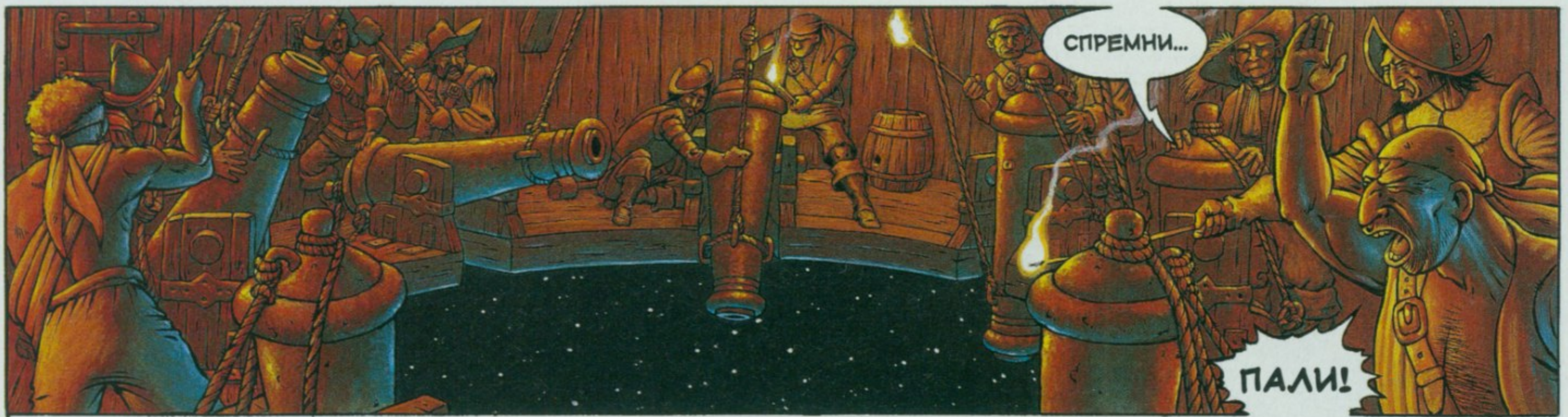
Планије и огњаци

Превела
Оља Петронић
(II део)

LUNA INCOGNITA

ПАЛИ!

ТРЕБАЛО?

ОНДА?

14

ДА МИ ЈЕ НЕКО РЕКАО
ДА ЋУ МОРАТИ ДА ИДЕМ НА
МЕСЕЦ, ДА БИХ ВИДЕЛА
СВОГ ДРАГОГ БРАТА И
ДОБРОГ ШАЉИВКА...

КАКО МИ СЕ
ЖУРИ ДА ИХ
НАЂЕМ!

НАКИ ЋЕМО
ИХ, ЗАР НЕ?

БУДИТЕ
БЕЗ БРИГЕ,
СЕЊОРИТА!

ЕУЗЕБИЈЕ,
ДУРБИН, МОЛИМ
ВАС!

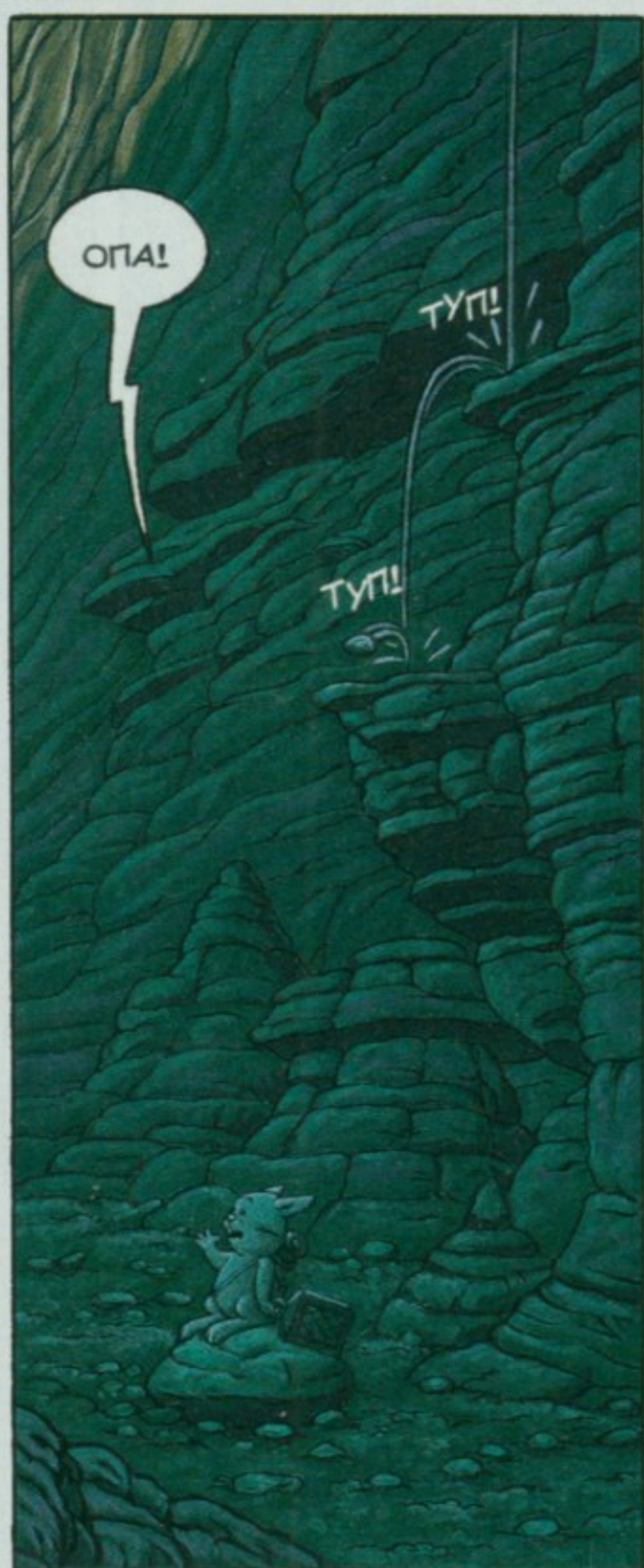

ЕУЗЕБИЈЕ?

ЕУЗЕБИЈЕ!

ОПА!

ОПА!

ТУП!

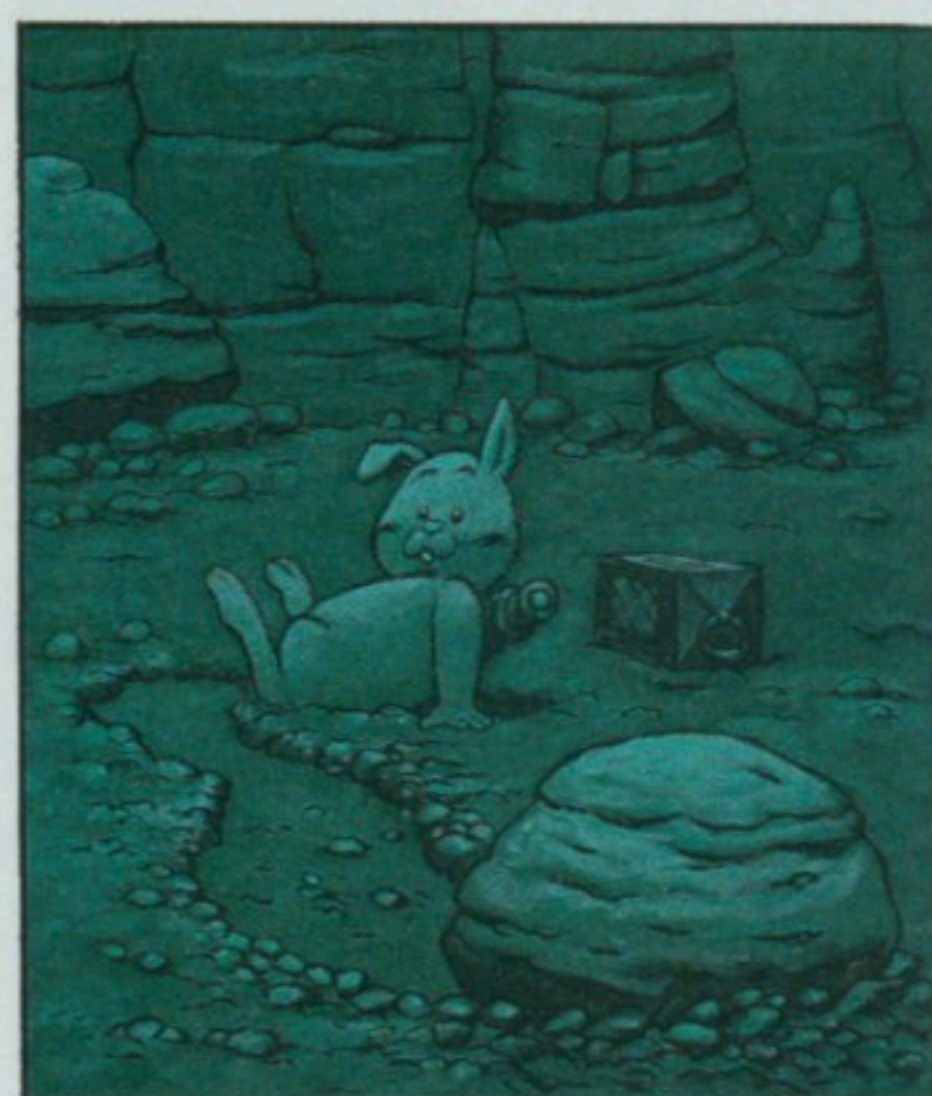
ТУП!

ОПА?

БРРРМММ!

ТУП!

БРМММ!

ЕУЗЕБИЈЕ!

ТАМО!

У ПРАВИ
ЧАС!

ЗНАЧИ,
ТУ СТЕ,
НЕВАЉАЦЕ!

УПЛАШИЛИ
СМО СЕ ДА НИСТЕ
НАЛЕТЕЛИ НА
НЕШТО ОПАСНО!

НЕ БРИНИТЕ,
АНЂЕЛЕ МОЈ! ОВА
СТВОРЕЊА НИКАД
НЕ БИ МОГЛА
БИТИ ВАШИ
БЛИЖЊИ!

АЛИ
ОНДА... ШТА
СУ ОНА?

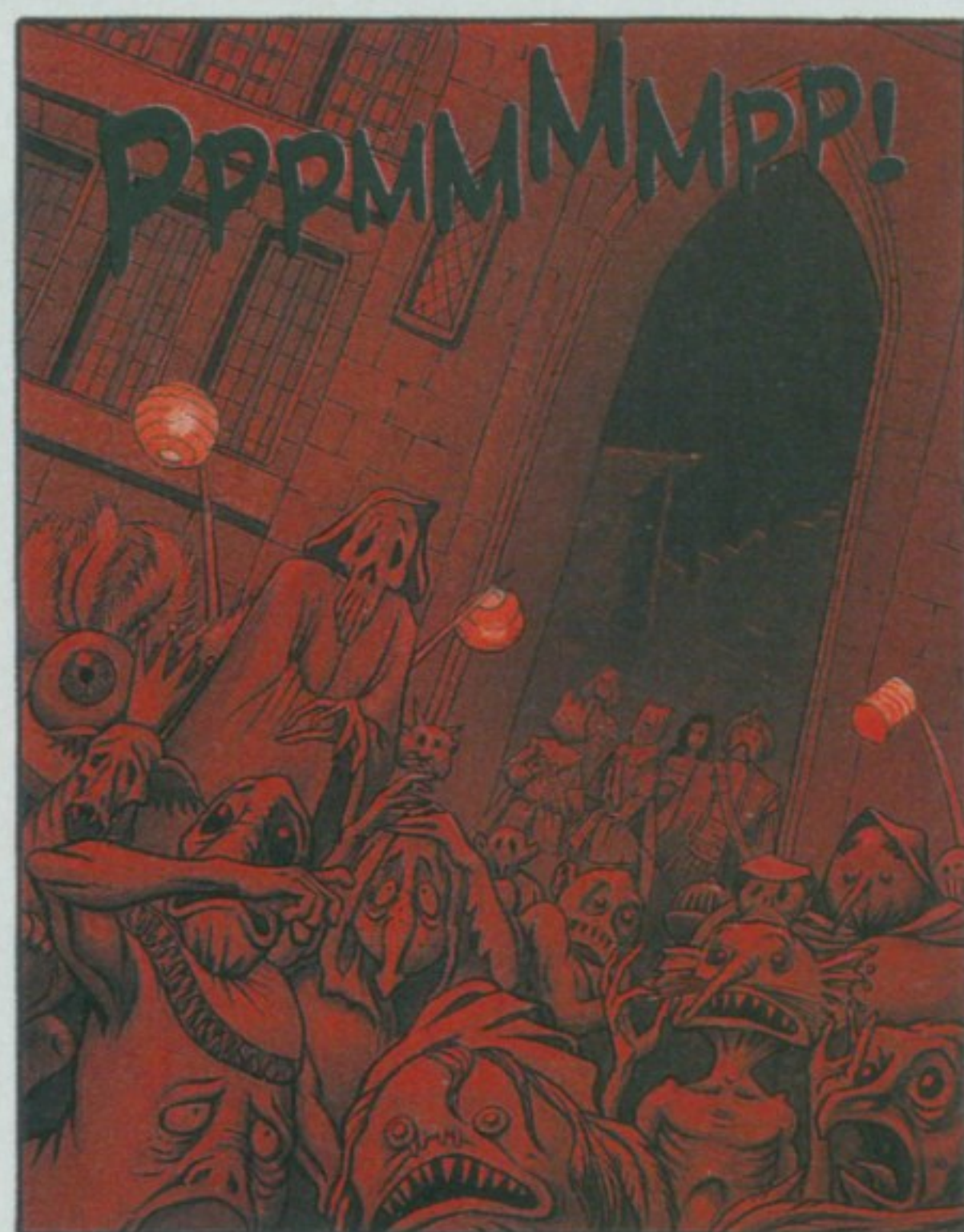
ЛЕМУРИ! УТВАРЕ!
НАКАЗНИ ПРОКЛЕТ-
НИЦИ, ЗЛОБНИ И
САБЛАСНИ, КОЈИ
ХРАМЉУ У
БЕСТИДНОМ РИТМУ
БОГОХУЛНЕ
САРАБАНДЕ*!

Ћ SANTA
MADONÀ !

НЕДОСТАЈЕ
САМО САТАНА ДА
ОТВОРИ БАЛ!

БРРРРММММРР!

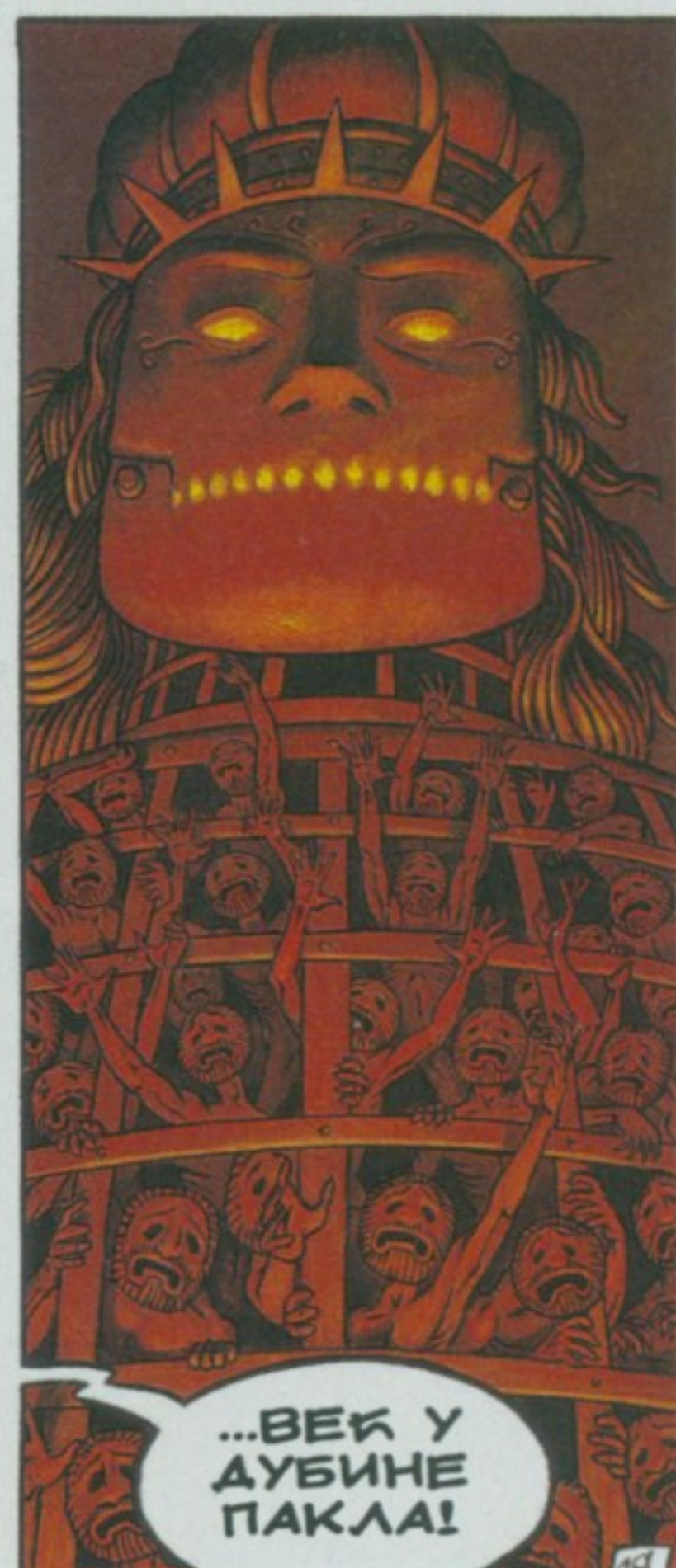

БРРРММММРР!

ОВА ПЛАНЕТА
ЈЕ ПОТОНУЛА
У ЛУДИЛО И
УЖАС!

МИ УОПШТЕ
НИСМО СТИГЛИ
НА МЕСЕЦ...

...ВЕК У
ДУБИНЕ
ПАКЛА!

* ВРСТА ПЛЕСА

тридесет шест

19

ПОДТИКНИ
ЗАБАВНИК
6. 4. 2007.

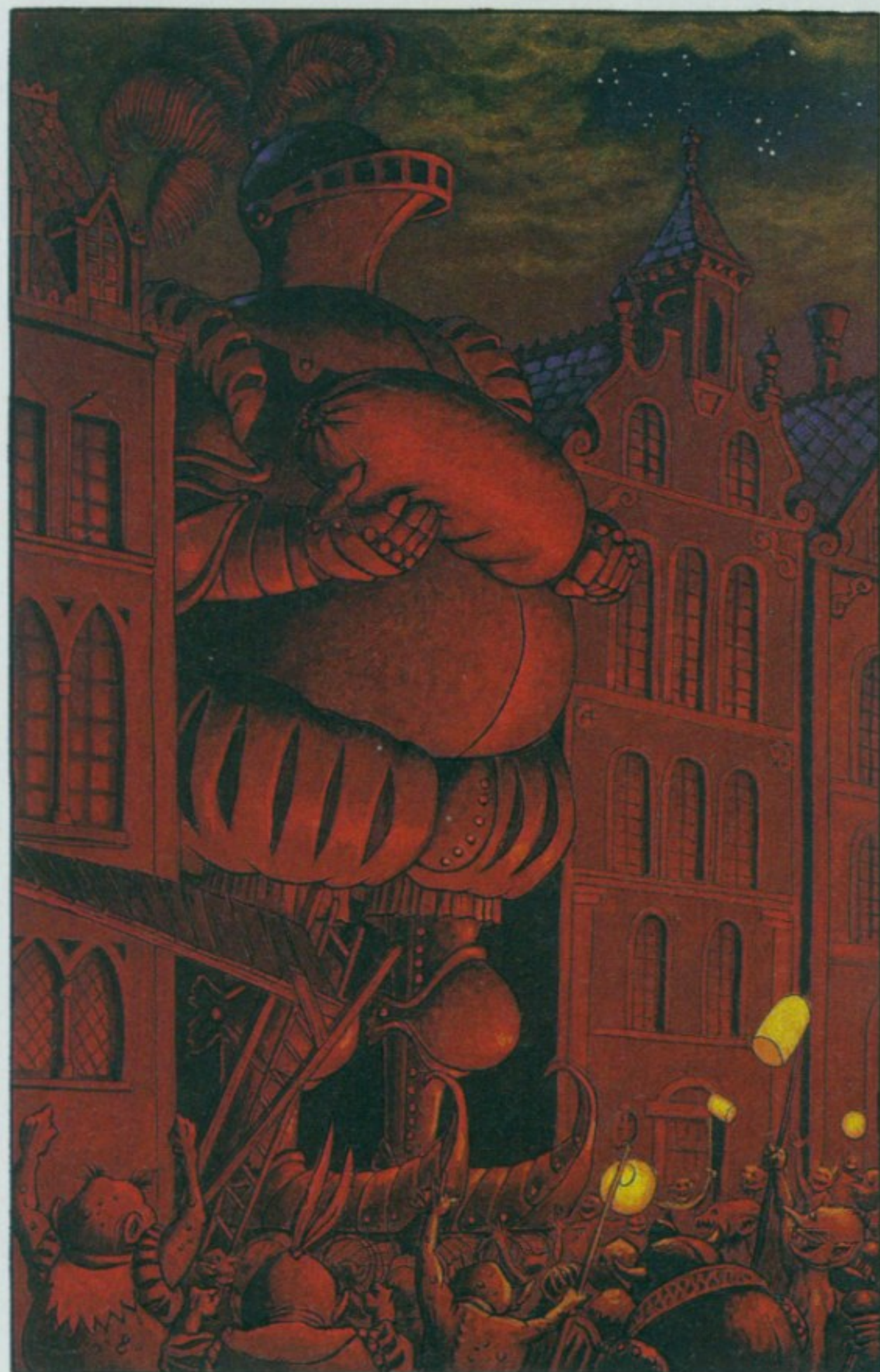

БЕЖИМО ШТО
БРЖЕ СА ОВОГ
УЖАСНОГ МЕСТА!

ОХ! ГЛЕ-
ДАЈТЕ!

ЈОШ КУКА
КОЈЕ СЕ
КРЕКУ!

ЈОШ
ЈЕДАН
КОЛОС!

ХОЋУ
ДА ВИ-
ДИМ!

ДА НИЈЕ ОВО
ПОЧЕТАК НЕКЕ
УЖАСНЕ
ГИГАНТОМАХИЈЕ?

ДВОБОЈА ДИВОВА,
КОЈИ СЕ УЗ ГРОМКИ
ПРАСАК УДАРАЈУ
УБОЈИТИМ...

?

ЧИМЕ ОН
ТО ЗАПРАВО
МАШЕ?

КОБАСИЦОМ!

ОГРОМНОМ
КОБАСИЦОМ!

* ВРСТА МАЧА

Христос Воскресе – CD & књига

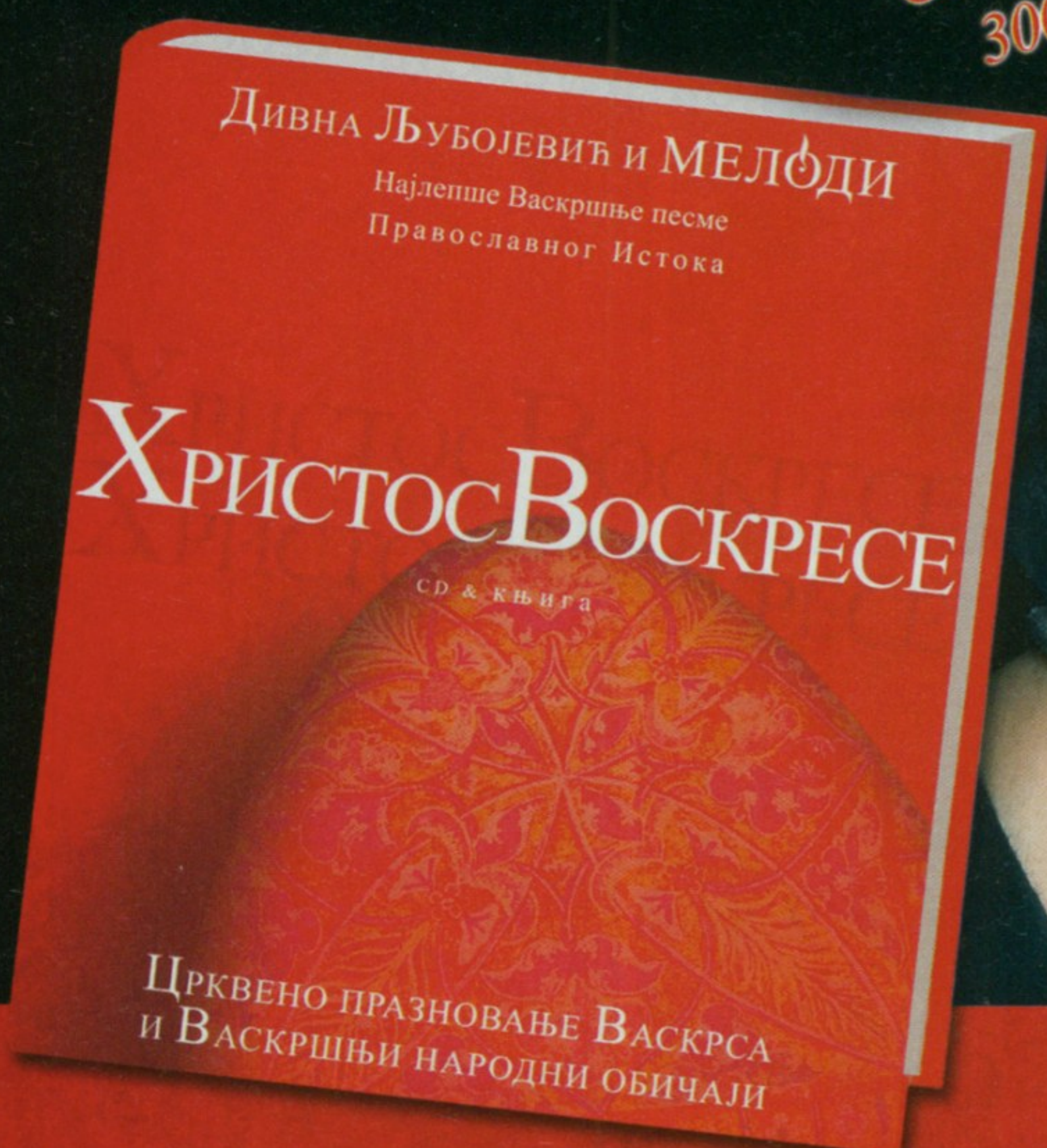
Од **6. априла** на свим продајним местима новина уз **БЗП**

Васкрс, најрадоснији хришћански празник, као победа живота над смрћу, греје срца свих хришћана. Негујте ту радост не само током васкршњих празника, већ утврдите своју веру, продубите њено познавање и своје мисли посветите Богу и ближњима уз књигу и CD „Христос Воскресе”.

На CD-у се налази 15 најлепших васкршњих песама, у интерпретацији **Дивне Љубојевић** и **хора Мелоди**, а у књизи ћете наћи:

- текстове свих песама на српском језику
- студије о црквеном празновању Васкрса
- васкршње народне обичаје
- мисли светог владике Николаја Жичког о значају празновања Васкрса
- Пасхалну таблицу са датумима Васкрса до 2040. године

CD & књига
300 дин.

Издавачи: ПОЛИТИКАЛ АД • SAINTMAX • ПОЛИТИКАЛ МАГАЗИНИ • БЗП

**ДИВНА ЉУБОЈЕВИЋ
и МЕЛОДИ**
ПРАВОСЛАВНА ДУХОВНА МУЗИКА

ne čini čuda, samo osvežava

MINAQUA
fructo

prirodni izvor joda

Jod je neophodan svima, naročito deci, trudnicama i starijim osobama. Nedostatak joda umanjuje koeficijent inteligencije i do 15%. Jedna čaša Fructa obezbeđuje organizmu potrebnu dnevnu količinu JODA.

ФОТО-РЕБУС

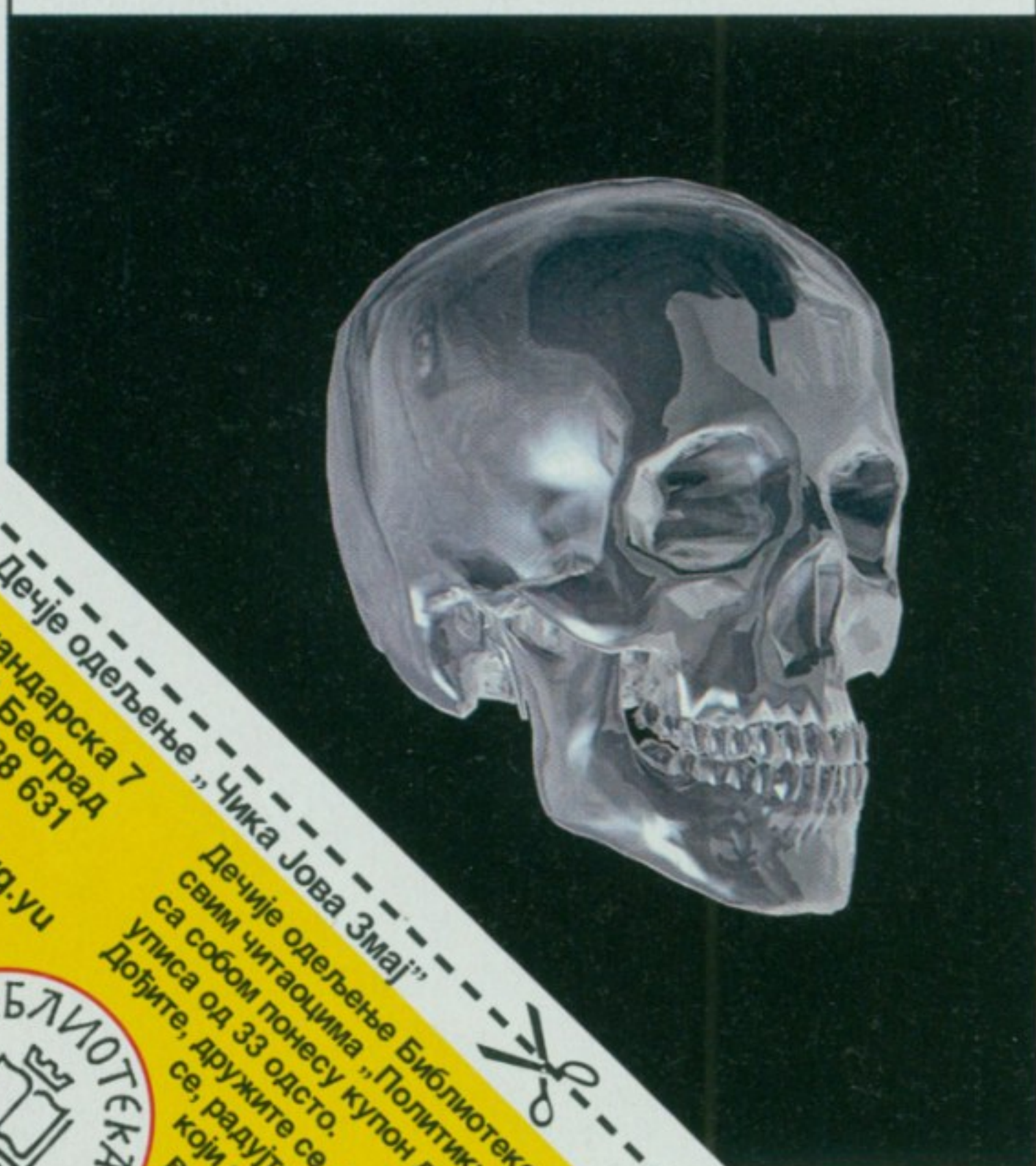
Погледајте фотографију и покушајте да решите ребус који у решењу има 8 слова ■

ИНДИРЕКТ

Доња вилица је ... (5, 4)

Ова врста загонетке решава се уз помоћ асоцијација. У загради је дат број слова у речима из поставке индиректа ■

Дечје одељење „Чика Јова Змај“
Хиландарска 7
11000 Београд
тел: 32 38 631
e-mail: zmaj@bgp.org.yu

33%

Дечје одељење Библиотеке града Београда са собом понесе „Политикиног Забавника“ који уписа од 33 одсто. Дожите, дружите се с нама, учите, забавите се, радите се, откривајте светове који су вам мало знали а који вас могу одвести неознану куда...

БРОЈЧАНА УКРШТЕНИЦА

1	2	3	4	1	2	5	6	4	7	8	9
8	10	8		11	3	2	1	4	7	8	1
12	4	13	12	6	14	10	8	5		1	8
2	9	10	8		9	8	9	4	5	2	
10	4		10	8	4		10	5	11	9	4
2	5	1		3	5	1	8				
5	1	8	1	14	1	2		10			
1	8	6	2	13		3	8	13			
8	5	8	5		15	8	13	3			
9		5	8	3	8	9	1	8			

У означена поља упишите име и презиме америчког редитеља са слике („Ратови звезда“). Укрштеницу даље решавајте по принципу „исти број – исто слово“ ■

ПОМИЦАЉКА

Називе шест новчаних јединица (у Монголији, Ирану, Кенији, Авганистану, Парагвају и Мијанмару) помакните лево-десно како бисте у двама узастопним усправним колонама добили назив новца у Украјини и Малезији ■

ТИГРИК
РИЈАЛ
ШИЛИНГ
АВГАНИ
ГВАРАНИ
КЈАТ

НУШИЋЕВ АНАГРАМ

ТАМО
СПИС
О
ГРАЂАНКИ

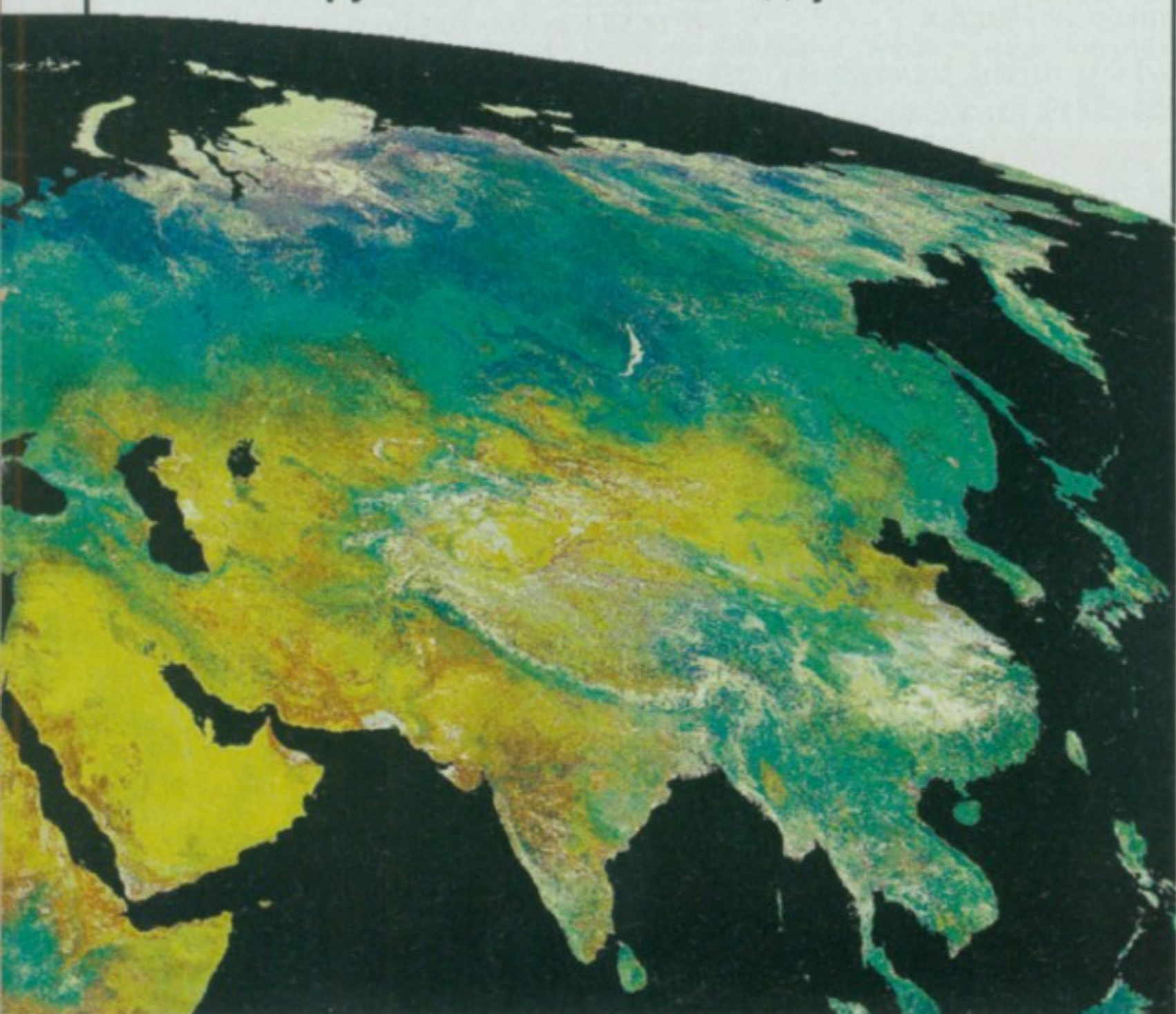
КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

Б	А	Б	Р	Ц	К		О	С	Л	О	В	Љ	А	В	А	Ш	Ц
О	Ш	Р	О	В		Е	В	А		Б	Ц		Н	Ц		Е	Н
Е	У	Ч	Ѕ	Е	Р	Б	О	Б	К	О	Ѕ	И	А	Ч	О	Н	Е
Р	И		Е	Р	А	Р		О	Р	А		О	Ѕ	Ц		Ц	Е
Н	Е	О	Н		С	О	Ѕ	Р	А		Б	Р	О	Ѕ	Е	С	
У		А	Ѕ	У	Б		Л	Ч	Б	В	О	С	А	А	В		Р
Б	Р	З	А	Л	И	Ц	А		Н	В	М	Е	К		К	Н	А
И	В	А	Ч	А		А	Ц	Х	Е	Н	А	Б	А	Љ	А	Н	Ѕ

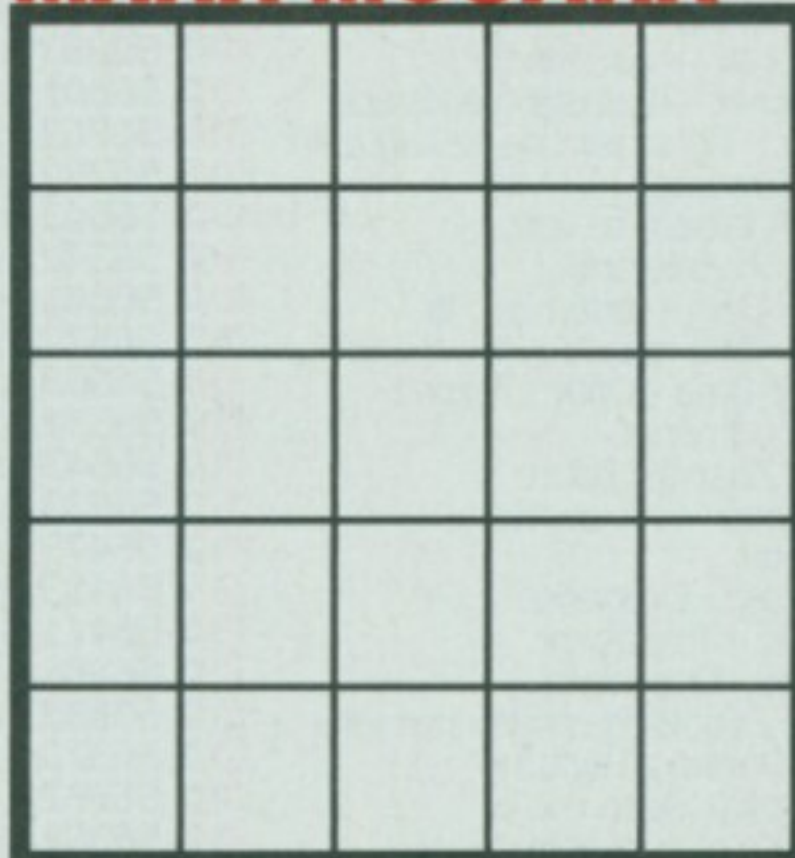
СПОЈИТЕ ПАР!

Повежите азијске градове и државе у којима се налазе!

1. Кандахар	а. Узбекистан
2. Читагонг	б. Бутан
3. Мадрас	в. Авганистан
4. Бандунг	г. Пакистан
5. Киркук	д. Бангладеш
6. Машад	ђ. Индонезија
7. Карачи	е. Турска
8. Адана	ж. Ирак
9. Самарканд	з. Иран
10. Тимфу	и. Индија

МИНИ МОЗАИК

Име и презиме (одвојено) британске глумице са слике, добитнице Оскара за улогу у филму „Краљица“, комбинујте с речима из пописа како бисте добили исправну укрштеницу.

АНАЛЕ, ИКОНЕ, ИТАЛЕ, КАВАЛ, РОВАР, СИКИМ, СТРАХ, ТКТИ ■

ИЗБАЦИТЕ УЉЕЗА!

ГАСКОЊА
ДАМАСК
ЈЕРЕМИЈА
КРАЉЕВО
МИНОЛОВАЦ
ОКУЛАР
ШАМПИОН

Решења на страни **65**

7010

mt:s

telenor

0900/555-888

preko ovog fiksnog
broja možete naručiti
polifone melodije,
kolorne slike i igrice

CENA POZIVA NA 0900 JE 50 din. + PDV bez obzira na dužinu trajanja poziva

Novo MP3 Novo

Ako želiš MP3 pod brojem 6001 samo
ukucaj MP3 6001 i pošalji na 7010.

Cena 90d (064/065), 35d (063/062)

- 6152 Mary J Blige ft. U2 - One day
6151 Justin Timberlake - Sexy back
6150 Christina Aguilera - Aint no other man
6149 Beyonce ft. JayZ - Deja Vu
6148 50 cent ft. Olivia - Best friend
6138 Pussycat Dolls & B. Rhymes - Dont Cha
6136 Black Eyed Peas - My Humps
6073 Nikola Rokvić - Oprosti mojoj mladosti
6111 Metallica - Nothing Else Matters
6090 Lordi - Hard Rock Hallelujah (Finland)
6076 50 cent - Candy shop
6055 Ivkova Slava - Nesanica
6134 Himna Partizana - Volim Parizan
6077 Crazy Frog - Axel F
6069 Ana Nikolić - Romale romali
6020 Shakira - La tortura
6104 Sting - Desert Rose
6060 Madonna - Sorry
6052 Funky G - U tvojim kolima
6001 Ceca - Pazi s kime spavaš
6116 Otpisani - Trubači
6118 Prijatelji - Tema iz serije
6079 Željko Joksimović - Michelle
6078 Hari Mata Hari - Lejla
6133 Inspektor Blaža - Pune tribine navijača
6139 Us5 - Maria
6070 Flamingosi & Luis - Ludi letnji ples
6046 Elma - Gradske priče
6087 Ljuba Aličić - Vрати se na mesto zločina
6007 Ozone - Dragostea Din Tei
6062 Dragana Mirković - Luče moje
6059 Seka Aleksić - Iskoristi moje mane
6099 Santana - Maria Maria
6072 Nikola Rokvić - Ja sam tvoj i kad...
6100 Srbija - Navijačko skandiranje
6025 Ceca - Neodoljiv
6040 Silvana Armenulić - Šta će mi život
6083 Amadeus - 100%
6091 Boze pravde - Himna (instrumental)
6068 Severina - Stikla
6137 Iron Maiden - Number of the Beast
6106 Under the Sea - Dizni
6147 Trubni znak za povečanje
6082 Amadeus - Lažu te
6091 Boze pravde - Himna (instrumental)
6068 Severina - Stikla
6137 Iron Maiden - Number of the Beast
6106 Under the Sea - Dizni
6147 Trubni znak za povečanje
6082 Amadeus - Lažu te
6054 Jovana Pajic - BMW
6057 Madonna - Hung Up
6135 AC/DC - Highway to Hell
6086 Ljuba Aličić - Polako ali sigurno
6145 Tamo daleko - Instrumental
6110 Linkin Park & Jay Z - Numb Encore

IZABERITE JAVA IGRICU

CENA
150 DIN

SAMO ZA 064/065

Ako želiš igricu pod brojem 3537
jednostavno ukucaj G 3537 i pošalji na 7010.

CENA
110 DIN

P MELODIJE

POLIFONE MELODIJE, Ako želiš polifonu melodiju pod rednim brojem 40026 kucaj
40026 i pošalji na 7010. Cena 50d (064/065), 35din (063/062)

NITOMI NARODNE MUZIKE

- MP 56992 Seka Aleksić - Iskoristi moje mane
MP 56991 Nedeljko Bajić Baja - Mini Suknja
MP 56953 S. Polumenta - Dočekajmo jutro zajedno
MP 56952 Seka Aleksić - Kad čujem korak tvoj
MP 56923 Mile Kitić - Sampanjac
MP 56882 Viki - Mahinalno
MP 56872 Tanja Savić - Neću da mi budeš drug
MP 56863 Dragana Mirković - Luče moje
MP 56803 Maja Marjanić - Napraviću lom
MP 56772 Seka Aleksić - Dodji i uzmi me
MP 56743 Milica Todorović - Uporedi me
MP 56702 Sejo Kalač - Ala ala
MP 56691 Dado Polumenta - Ana i Marija
MP 56670 Dragana Mirković - Kroz sljivke i livade
MP 56620 J. K. i S. Matić - Ne smem da se zaljubim...
MP 56612 DJ Krmak - Sumaher
MP 56602 Sejo Kalač - A ja sam te volio
MP 56592 Jovana - U tvom telefonu
MP 56581 Igor Popović i Džej - Jedan kao ja
MP 56542 Tanja Savić - Tako mlada
MP 56522 Nedeljko Bajić Baja - Oficir s'ružom
MP 56472 Tina - Bunda od nerca
MP 56450 Tanja Savić - Za moje dobro
MP 56381 Slavica Cukeraš - Prevari me
MP 56373 Luis - Zenim te
MP 56371 Nemanja Nikolić - Drugarice
MP 56321 Darko Filipović - Trebaš mi
MP 56301 Darko Filipović - Opomena
MP 56281 S. Cukeraš - Zvaoš je mojim imenom
MP 56273 Ljuba Aličić - Polako ali sigurno
MP 56271 Nemanja Nikolić - Bebo moja
MP 56252 Sasa Matić - Ko te ljubi ovih dana
MP 56221 S. Djordjević - Ti zaplaćaoš na mojoj...
MP 56213 Elma - Gradske priče

MONOFONE MELODIJE Bez obzira čije si mreže korisnik, a želiš melodiju pod brojem 40590, i imaš telefon NOKIA ukucaj MN 40590, ALGATEL-MA 40590, SONY ERICSSON-ME 40590, MOTOROLA-MM 40590, SAMSUNG-MSS 40590, SIEMENS-MS 40590, i za ostale EMS telefone-ME 40590 i pošalji na 7010. Cena 40din (064/065), 35din (063/062)

EKSTRA HITOMI

- MP 55828 Pink Panther - Tema iz filma
MP 55993 Kum - Tema iz filma
MP 55921 Otpisani - Tema iz serije
MP 55610 Crvena Zvezda - Himna
MP 56970 Kremenko - Tema iz serije
MP 56491 Top Gun - Tema iz filma
MP 56460 New York, New York
MP 56412 Bijelo dugme - Uspavanka za Radmilu M
MP 56380 Star Wars - The Imperial March
MP 56342 Sundjer Bob - Tema iz crtanog filma
MP 56151 Liga Sampiona
MP 56100 Goran Bregović - Kalašnikov

NITOMI ZABAVNE MUZIKE

- MP 56963 Hari Mata Hari - Lejla
MP 56891 Nataša Bekvalac - Ponovo
MP 56763 Djogani - Oženi me
MP 56752 Djogani - Cekaj me kod kolima
MP 56643 Ana Nikolić - Romale Romali
MP 56642 Tanja Savić - Kao brodovi
MP 56641 Ogi - Cico
MP 56572 Djogani - Oženi me
MP 56563 Amadeus - sto posto
MP 56551 Edo Maajka - Prži
MP 56543 Flamingosi - Ludi letnji ples
MP 56533 Funky G - Ponovo
MP 56473 Luna - Sećeru
MP 56413 Željko Joksimović - Mišel
MP 56411 Bijelo Dugme - Hop Cup
MP 56401 Nataša Bekvalac - Nikotin
MP 56392 Flamingosi - Obala
MP 56372 Flamingosi - Ljubav
MP 56352 T. Dapčević - Sve je isto samo njega nema
MP 56351 Ekv - Par godina
MP 56341 Jelena Tomašević - Jutro
MP 56222 Djordje Balasević - Ringšpil

SVETSKI HITOMI

- MP 56243 Pussycat dolls - Dont cha
MP 56613 Black Eyed Peas - My Humps
MP 56892 Metallica - Nothing Else Matters
MP 56082 Arash - Boro Boro
MP 56471 50 Cent Ft. Olivia - Candy Shop
MP 56982 Sean Paul - We Be Burnin
MP 56971 Santana - Corazon Espinado
MP 56961 Tarkan - Dudu
MP 56942 Global Deejays - The sound of S. F.
MP 56933 Coolio - Gangstas paradise
MP 56890 Kylie Minogue - I believe in you
MP 56861 Gwen Stefani - Rich Girl
MP 56850 Robbie Williams - Feel
MP 56843 Anastacia - Left outside alone
MP 56833 Black eyed peas - shut up
MP 56832 Shakira - La Tortura
MP 56812 Linkin Park & Jay-Z - Numb-Encore
MP 56782 Rihanna - Pon De Replay
MP 56773 Vanguarde - Gimme
MP 56771 Iron Maiden - The number of the beast
MP 56750 Destiny's Child - Loose My Breath
MP 56732 Chemical Brothers - Galvanize
MP 56730 Anastacia - Sick and Tired
MP 56723 The Doors - Break on through
MP 56703 Madonna - Hung up
MP 56692 Robbie Williams - Tripping
MP 56673 Prodigy - Breathe
MP 56671 Deep Purple - Black Knight
MP 56661 Prodigy - Smack My Bitch Up
MP 56633 Hi tuck - Say, say, say
MP 56603 Bob Sinda - Love Generation
MP 56573 Bob Marley - I Shot The Sheriff
MP 56571 Bamboleo
MP 56553 Sting - Desert rose
MP 56552 Gonilaz - Feel Good Inc

V KOLOR ANIMACIJE

Ako želiš animaciju pod brojem 6002 samo
ukucaj V 6002 i pošalji na 7010. Cena 50d
(064/065), 35d (063/062)

IZABERITE SLIKU U BOJI

Ako želiš kolornu sliku pod brojem 4221, bez obzira na model
telefona samo ukucaj C 4221 i pošalji na 7010.

Cena 50din (064/065), 35din (063/062)

MULTIMEDIA

Morate imati podešen i aktiviran GPRS na svom telefonu. Svi korisnici čiji aparat podržava GPRS, mogu ga aktivirati pozivom CALL CENTRA na brojeve 789 (064 mreža) i 9863 (063 mreža). Nakon što aktivirate GPRS potrebno je samo da okrenete 0900/555-888 i pratite uputstva govornog aparata. Sve cene su bez PDV-a (18%).

PODRŽANI MODELI: Polifone melodije, kolor slike, real audio: NOKIA svi modeli sa kolor ekranima; SIEMENS SX1, ST55, ST60, A60, C55, C65, CX65, C6V, C60, M55, M65, MC60, S55, S65, SL55, S57C, SL55; SONY ERICSSON P800, P900, K700i, K500i, F500i, S700i, T610, T630, T300, T310, Z600, Z1010; ALGATEL ONE TOUCH 531, ONE TOUCH 535, ONE TOUCH 525, ONE TOUCH 332; MOTOROLA V300, V400, V500, V600, V720, T720, A835, C385, C450, C550, C650, V180, V220, V525M, E365; SAMSUNG E105, E700, E710, E715, X600, X100, C100, S500, S600, E100, E800, E820, S500, X100A, X600A, C100, C100G, D410, D410C, D415, E105, E300, E310, E600, E608, E710, E715, P100, P400, P510, P730, S100, S105, S200, S300, S300M, V200, V205, X430, X450; PANASONIC G50, G60, GAD87, X300, X66, X68, X70, QCI-31; SAGEM myV-65, myX-5m, myX-6, myX3-2, myX5-2; SHARP TM100, GX10, GX10i, GX15, GX20, GX30

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

БЕЛГИЈА

ПОРУКЕ У БОЦИ

Прекоокеанске патроле готово свакодневно шаљу необичне, кратке извештаје да је „велика боца“ виђена на пучини. Тако је од јануара 2007. године кад се отиснула од обала Сенегала. На њу мотре и о њеној безбедности брину и војни и граничарски бродови, али јој не прилазе и не заустављају је иако је „велика боца“ у ствари пловило с једним путником које крстари међународним водама. Јер, боца и њен путник обављају значајан хуманитарни задатак – сакупљају поруке за помоћ деци из неразвијених крајева које ће бити достављене представницима Уједињених нација.

Ова идеја потекла је у белгијском Министарству за пружање помоћи пострадалима у свету и

невладином удружењу „Humane Connection“, а на замисао да брод има облик боце, древног начина слања порука, дошао је Фонс Урлеманс, пустилов и заљубљеник у бродове које сам прави.

Тако је овај Белгијанац осмислио необични брод шупљег корита које ће да испуне кратка писма и цртежи деце и отиснуо се на пут дугачак око 10.000 километара. Требало би да обиђе обале Африке, Карипска острва и стигне у Њујорк. За сада путовање протиче мирно и успешно. Само у Африци труп брода испунило је око милион дечијих порука. Колико ће их још бити тешко је предвидети јер, према плану, „велика боца“ требало би да уплови у Њујоршку луку крајем маја.

Зажелимо мирно море „великој боци“ за помоћ деци којој су неопходни бољи услови за живот ■

Око милион порука већ је у „великој боци“.

NEMA UZMAKA NEMA PREDAJE!

Najprodavanija grafička novela Belog Puta.

Strip koji izaziva nezapamćeno planetarno interesovanje, iz kojeg je nastao filmski hit našeg doba.

Priča o trista ratnika koja fascinira milione.

O njihovoj slavi pevao je Herodot.

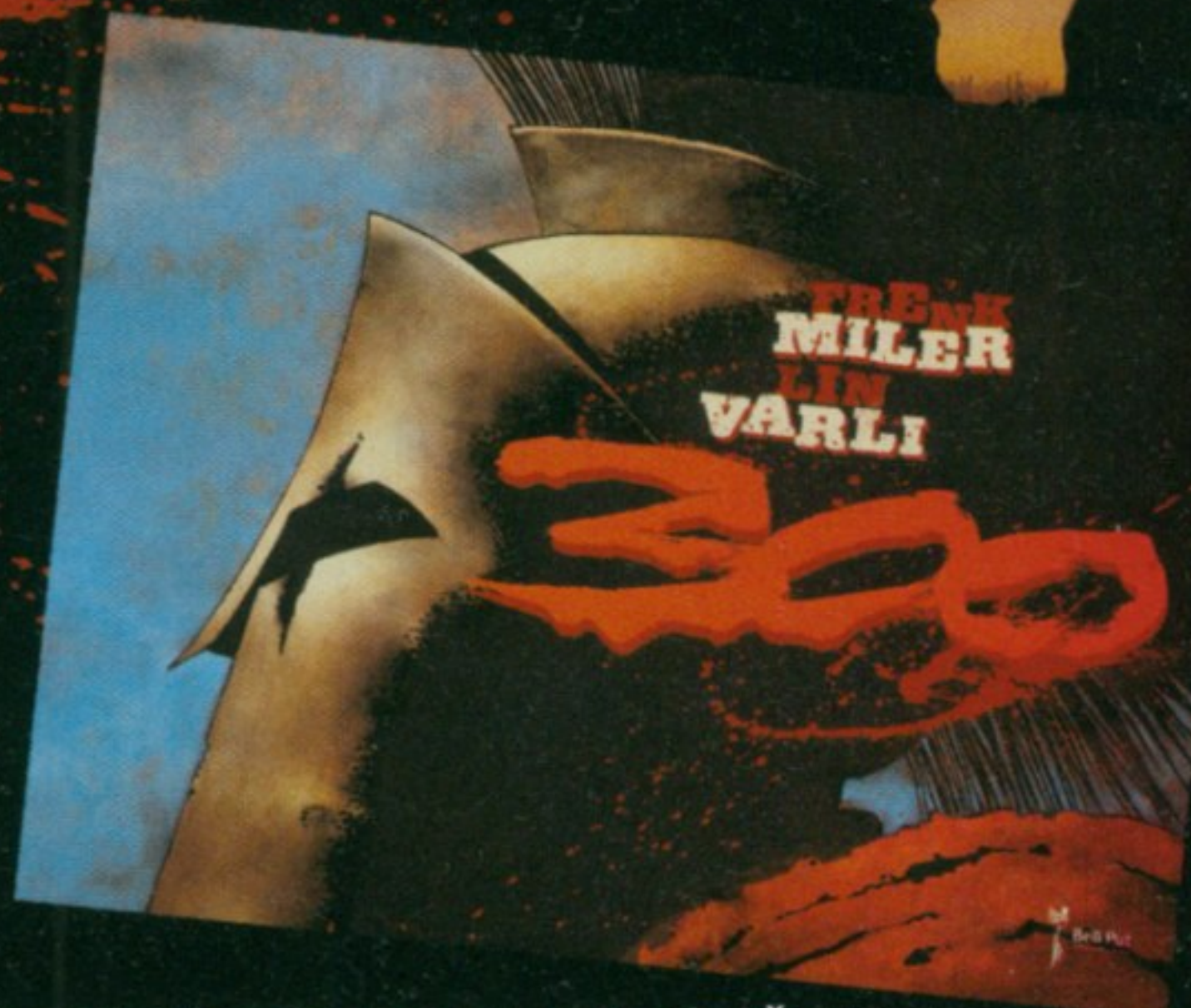
Oni su promenili svet.

Na njihovom primeru učilo se časti.

Priča zbog koje se u bioskop ide sa knjigom u rukama.

Knjiga o kojoj se priča! Prvi put na srpskom jeziku!

Da li ste je pročitali?

OD VELIKOG FRENKA MILERA, AUTORA SERIJALA GRAD GREHA I BETMEN: POVRATAK MRAČNOG VITEZA
POSTOJI 300 DOBRIH RAZLOGA DA I VI PROČITATE OVU GRAFIČKU NOVELU

Бранислав Нушић (1864–1938)

Чудновато је код мене да многе догађаје и појаве могу да предвидим. Тако сам већ петог месеца после венчања ја предвиђао да ћу имати деце. Прво је био син са плавим очима, које су после постале граорасте, па онда смеђе и најзад црне. То је било неко неваљало дете са чудноватим прохтевима. Оно је, на пример, с највећим задовољством чупкало мени све

се већ нисам више могао да тешим, јер нисам ни у политичкој ни у културној историји могао да нађем угледа. Он, на пример, разбије комшијске прозоре и 'ајд', то није ништа; по свој прилици и многи други велики људи разбијали су комшијске прозоре, али он узме мој најлепши летњи капут, одсече му пеш или рукав и направи себи барјак, па онда скупи под барјак велику

таксене марке. Ако не то, а он ће као рачунополагач склапати вешто лажне рачуне, умеће лепо да нађе разлога како би појео државну порезу, умеће да потписује своје познанике и пријатеље, и, уопште, чиниће све што бистри људи у Србији чине. Према оваквим способностима он ће бити упућен да буде или срески начелник, или општински председник, или порески надзорник, или поштар, или, најзад, благајник каквог новчаног завода. А мени се ниједно од ових звања не свиђа, те сам стога био противан томе да ми дете буде врло бистро.

Јуче сам баш био код г. педагога и зажалио сам јако што сам га узнемирио, јер га затекох задубљеног у посао за који ми он рече да се такође односи на васпитање деце. Он ми понуди столицу и тек што седох, ја са ужасом и животињском дреком скочих пипајући се врло непристојно пред лицем г. педагога.

– Ах, ах, ах – узвикну он, сиромас, и поче и сам да ме пипа којегде – опростите, хиљаду пута опростите. То је онај мој најстарији. Ах, тако је несташан. Ето, видите, метнуо је иглу на столицу, он ми то врло често чини. Опростите.

МОЈЕ БИСТРО

вољством чупкало мени све длочицу по длочицу из бркова и ја сам то, са сузама од бола у очима, стрпљиво дозвољавао, јер ми је ташта објаснила да се то мора трпети, да је то управо највеће задовољство за оца кад му дете почупа бркове. Штавише, моја ташта, да би ми учинила што веће задовољство, храбрила је малог тиранина вичући му једнако: чуп, чуп, чуп!

Али, то су били први дани детињи који припадају више мајци. А после неколико година, мој син је већ толико одрастао да је сва брига око његовог васпитања припала мени као оцу.

Акад кажем брига, то није тек онако уз реч, него ћете одмах видети да је то била права брига. Док је мој син јуначки прескакао плотове, ја сам се још тешио гледајући у њему Ханибала који ће прећи Алпе; док ми је прескакао преко главе, тешио сам се гледајући у њему Милоша Војиновића који ће прескочити три хата и на њима три пламена мача; док је крао комшијска јаја, ја сам се и тада још тешио назирјући у њему будућег освајача Наполеона. Али, он поче и такве ствари да чини којима

војску и опколи моју кућу, па на знак за напад и без обзира на прозоре, на башту и све остало, освоји тврдињу и онда, као и свака победоносна војска, отпочне по тврдињи покољ, те пооткида свима пилићима у кокошарнику главе.

Ја се, разуме се, забринем и то више као родитељ него као сопственик покланих пилића. Саопштим мојој жени ту бригу и, разуме се, забрине се и она. Једно вече ми измењамо мишљења онако како то забринутим родитељима доликује. Женино је мишљење било да је дете бистро, на мене. И моје је мишљење било да је дете бистро, али да без икакве потребе претерује у манифестацијама своје бистрине и да ће тако бескорисно истрошити снагу и упропастити у себи будућег великог човека. Најпосле, није ми толико било жао што би и он ушао у ред излишних и за Србију бескорисних људи, али сам се ја уопште бојао тога да ми дете буде бистро јер сам био уверен да, ако буде бистар, прво, неће постати министар у Србији, а друго, извесно ће стећи склоности или да фалсификује реквизиционе признанице или

Та ме је брига страшно јела, као што може брига да једе човека уопште, а човека који има врло бистро дете, напосе. Моја је жена по својој супружничкој дужности делила ту бригу са мном, као што уопште добре жене деле много којечега са својим мужевима; а наше дете одрекло се већ жеље да буде Ханибал, Војиновић или Наполеон, јер је пре неки дан удавило мачку, а ја сам уверен да ни Ханибал, ни Војиновић, ни Наполеон нису давили мачке.

Ето, та ме је брига довела до мисли да интервјуишем једнога од наших одличних педагога, члана Просветног савета и свих комисија за преустројство наставе, творца многих наставних програма и почасног члана Друштва за васпитање деце, а затим писца знаменитих дела: „Мајка као васпитач“, „Кућа као васпитач деце“ (I, II и III свеска, још не свршено дело), „Како се у деце негују грађанске врлине“ (јавно предавање у Грађанској касини), „Погрешке родитељске“ (са мотом на корицама: „Погрешке дечије то су погрешке њихових родитеља“) и тако даље.

– И ви то онда имате врло често прилике да гледате како вам гости скачу са ове столице? – одговорих мало пакосно, али, како ја нисам био обичан гост већ молилац, утишах се и седох.

Тек што приступих првом питању, а из друге собе пролете једна папуча кроз стаклена врата и стакло прште на хиљаду парчади.

– Живко! – узвикну педагог – шта радиш то, забога!

Кроз разбијени прозор промоли се једна љупка детиња главица са речима:

– Гађам мајку, не да ми кључ од ормана!

– Ех, ех, ех, како си неваљао, зар не видиш да је овде господин.

Дете ме весело погледа, па се онда искези на мене тако крвнички као да му ја не дам кључеве од ормана.

Најпосле г. педагог се замисли дубоко и поче да ми даје опширна упутства како ћу мога сина да однегујем. Упутио ме је и шта треба да читам; препоручио ми је нарочито своја дела; убедио ме је у то да сам ја крив свему неваљалству свога сина и тамаман је највишим тоном, ту-

рив суве, коштуњаве руке у замршену косу, изговорио мото са корица једне своје књиге: „Погрешке дечије то су погрешке њихових родитеља!”, али се кроз прозор на улици зачу мали дечији добош и прођоше преко педесеторо деце упарађене као војници. Над свима командује „најстарији” г. педагога, напред је велика застава од црвене цицане завесе (управо у том тренутку г. педагог опази да му на прозору нема једне завесе). Сви војници носе штапове на рамену, а на главама им трошошкасте капе од хартије.

– Ах, господине, ах, ах, ах!

– Шта је забога?! – упитах га.

– Упропашћен сам, просто сам упропашћен – удари он у дреку. – Има већ шест месеци како радим и дању и ноћу четврту свеску мога дела „Кућа као васпитач деце” и свршио сам је тек пре десетак дана. Замислите, тек пре десет дана...

– То је врло лепо, али не разумем зашто сте...

– Зар не видите оне капе на дечијим главама; то је мој најстарији узео рукопис из фиоке и направио капе својој војсци!

Има људи пакосних, као што сам ја, па им је у оваквим приликама до смеха. Тим пре што ме је овај интервју јако задовољио у погледу бриге за мога сина који није син никаквог педагога. Ако се нисам гласно смејао, ипак нисам могао да уздржим ово неколико речи:

– Изгледа ми, господине професоре, као да је ваш најстарији врло талентован. Тај ће бити када добар и строг крити-

чар, а, што је главно, противник теорија од којих он, као што видите, гради себи капе.

– Шта ћете, господине – вели ми г. педагог – ви знате да чизмар обично не може имати добре чизме.

Кад стигох кући, јавише ми радосну вест да ми је спасен син. Јер, знате, пао је у бунар, што није морало бити. Он је ухватио једног друга и хтео да га гурне у бунар, али се сам оклизнуо и пао уместо другог. Хвала Богу кад је спасен! Други пут ће, кад неког буде хтео да баци у бунар, извесно пазити да се не оклизне ■

ДЕТЕ

Педагог погледа кроз прозор, најпре мирно, затим пребледе, као манит отвори фиоку свога стола и кад виде да је празна, он се ужаснут плесну рукама по глави.

Илустровао Душан Павлић

Кућа отпорна на цунами има само чврсте потпорне стубове у угловима, док су зидови направљени од блокова израђених од влакана бамбуса или кокоса.

КУЋЕ ОТПОРНЕ НА ЦУНАМИ

После разорног цунамија који је у децембру 2004. године захватио подручје Индонезије и однео бројне жртве и нанео велику материјалну штету, научници улажу велики напор да нађу решење за изградњу што безбеднијих кућа. У тим настојањима најдаље су отишли стручњаци Института за технологију грађевинарства у Масачусетсу. Направили су куће пет пута постојаније од досадашњих грађевина.

Тајна није у новом грађевинском материјалу, већ у самој грађи. До тог решења стручњаци из Масачусетса дошли су на основу испитивања рушевина. Проучавајући остатке грађевина, утврдили су да су удару цунамија у највећем броју одолели тањи, бочни зидови зграда, они на којима је било више прозора и врата, док су се дебели или ојачани предњи и задњи зидови напросто распршили. Та сазнања указала су им како треба да раде.

Направили су неколико пробних грађевина које су имале чврсте само потпорне стубове у угловима, а предње и задње зидове од блокова израђених од бамбусових или кокосових влакана, и подвргли их вештачки изазваном цунамију. Куће су одолеле и остале готово неоштећене јер су зидови, као отворена врата, напросто пропустили ударе воде и ветра, тако да су само протутњали кроз кућу не оштећујући чврсту конструкцију.

Пошто је проверено да су отпорне на цунами, ове куће побудиле су пажњу светске јавности, па ће ускоро стотинак њих бити подигнуто у Сри Ланки ■

ГЕЛ ИЗ ВАТРОГАСНОГ ЦРЕВА

Да вода није најбоље и незамењиво средство за гашење пожара, одавно су показала разна испитивања. Иако успе да обузда ватру, млаз воде најпре распрши пламене језичке, што продужава и отежава гашење пожара. Али, према вестима које стижу из светских истраживачких центара за хемију, тим мукама види се крај. У скорој будућности ватрогасци би требало да у борби с ватреном стихијом користе посебан гел. Немачки стручњаци већ испробавају један, назван „Firesorb“.

Чаробну формулу не желе да открију. Напомињу само да се ради о мешавини уља и вештачке супстанце разгранатог ланца молекула. Да овај гел брзо гаси ватру и спречава њено ширење, доказано је на 55 запаљених аутомобилских гума. Дим и пламен који су лизали небо нестали су за само 44 секунде, а околни предмети напскани гелом остали су неопрљени.

Гел „Firesorb“ почеће прво да се употребљава као средство за гашење мањих пожара јер чаробна формула из које је настао има и чаробно високу цену производње да би ушао у широку употребу ■

КАО ШКОРПИОН

Маунтин бајкови, двоточкаши намењени за вожњу по врлетима и планинским пределима, судећи по свему ускоро би могли да изађу из употребе јер су стручњаци куће „Velo Technik“ изумели за ту намену „лежећи бицикл“ на три точка, назван „Scorpion“.

Необични троточкаш, тежак само 16 килограма, има све делове бицикла, али склопљене тако да наликује на лежалак. Два предња точка су велика и покретна, док је задњи учвршћен између носача. Седиште за возача, уско, али мека и удобна клупица, налази се између точкова и подигнуто је од тла само 24 центиметра. Педале се налазе испред великих точкова и са задњим точком повезане су ланцем који чини 81 преносни зупчаник.

Кад возач, удобно заваљен, у полулежећем положају окреће педале, захваљујући тако рашчлањеном зупчанику постиже десет пута веће убрзање него код обичног бицикла. То убрзање није од пресудног значаја у вожњи по равници, али на узбрдицама јесте, јер знатно олакшава напор. „Scorpion“ се тада издиже предњим точковима и, ослоњен само на задњи, јури узбрдо крећући се баш као и зглавкар по коме је добио име.

Уз образложење да је „Scorpion“ погодан за вожњу по сваком терену, чак и снегу и леду, кућа „Velo Technik“ приказала га је на тржишту крајем прошле године, али одзив купаца још је мали. Разлог је цена од 2800 евра ■

Лабораторијски оглед показује како на ватру делује вода а како гел „Firesorb“. Лево је предмет испрсан гелом, а десно водом.

Удобно заваљен на седишту, возач ужива док се „Scorpion“ подигнутих предњих точкова пење узбрдо.

БУКА САМО ЗА ТВОЈЕ УШИ

miJam MP3 Drumstick

Једним малим дигиталним уређајем остварено је више жеља оних који уживају у гласној музици јаким и продорним звукова. Дело је стручњака куће „Creative Zen Vision” и названо miJam MP3 Drumstick.

У питању је iPod стерео плејер погодан да се прикључи на све дигиталне музичке уређаје, чак и друге стерео плејере и рачунаре, а да при томе бучни бас звукови не сметају никоме у околини јер су „утишани” и чују се само у слушалицама.

Више података о овом уређају налази се на адресама: www.hammacher.com или www.creative@zenvision.com

СТОПАЛО ПОРЕД РАЧУНАРА

USB Foot Web Cam with LED

„Четовање” на Интернету од сада ће да буде и занимљивије и потпуније захваљујући необичном USB прикључку куће „Brando”. Величине 114 x 56 x 61 милиметар, налик је на људско стопало. Сходно изгледу и опреми, прикључак је назван USB Foot Web Cam with LED.

Дакле, садржи камеру и звучник, па је разговор заиста прави ужитак јер и слика и тон могу да се одашиљу. Уз то има и LED осветљење.

Ипак, пре одлуке да ли ће стопало да се нађе на столу поред рачунара, погледајте адресу: <http://usb.brando.com.hk> на којој је приказано ■

ЧАРОБНИ РАМ

Parrot Photo Viewer

Стручњаци куће „Parrot” избацили су на тржиште необичан рам за слике. Наравно, у питању је дигитални уређај Parrot Photo Viewer високе Bluetooth технологије који бежично може да преузме, ускладишти и прикаже фотографије начињене камером мобилног телефона или оне похрањене у рачунару.

Слике су изузетно јасне на LCD TFT екрану величине 9 центиметара, јер је резолуција 320 x 234 пиксела, а захваљујући меморији од 32 мегабајта чак 100 фотографија може да се сложи као у албум.

Исцрпнија обавештења о могућностима „чаробног рама” нуди адреса: www.all4living.com

У ЗНАКУ ПОБЕДЕ

JoyFly Butterfly Sound Panel

На замисао да направе најмањи звучник на свету, а при томе и прихватљив свим генерацијама, дошли су стручњаци куће „JoyFly”. Направили су Butterfly Sound Panel необичног изгледа и вишеструких могућности.

Налик на латинично слово V, које симболично означава победу (victory), величине 13 x 3 x 3 центиметра и тежак само 120 грама, овај звучник може да се користи за MP3 плејер, iPod, мобилни телефон, Sony PSP, DVD плејер, лептоп. Звук који одашиље кристално је чист и док уређај ради емитује светлост LED лампица.

Бољи приказ овог уређаја, од слике на којој је приказана његова величина у поређењу с лимуном, може да се нађе на адреси: www.joyfly.com

СТАРИНСКИ ТЕЛЕФОН

Serene Mobile Phone

После две године заједничког рада мудрих глава кућа „Samsung” и „Bang & Olufsen” прошлог октобра светлост дана угледао је Serene Mobile Phone, веома необичан мобилни телефон.

Прекипав, квадратног облика, подсећа на телефонске уређаје с почетка протеклог века. Али, старински изглед оплемењен је и савршеном израдом и високом технологијом.

Тастатура телефона има кружни облик, дугмићи су постављени око средишњег дугмета за укључивање, екран на поклопцу величине је 5,5 центиметара и има јасну слику од 240 x 320 пиксела, звук је чист, а успостављање везе, слање SMS, MMS порука и електронске поште – брзо. Наравно, као и сваки врхунски мобилни телефон и Serene има приступ рачунару, уграђену камеру и плејере слике и звука.

Савршеним изгледом и технологијом Serene мами да се бар погледа. Адреса која то омогућава је:

www.serenemobile.com

РИКША РОЛЕРИ

Пре извесног времена на улицама главног града Аустрије настала је права пометња. И пешаци и возачи с неверицом су гледали у необична возила која су јурила поред њих. Наликовала су

рикшама, двоколицама које су некада вукли људи и превозили путнике у Јапану и земљама источне Азије. За разлику од њих, ове рикше вуку људи на ролерима.

Необична возила замисао су Бечлије Хуберта Вајснера. Направљена су, како каже њихов творац, за удобан и брз превоз бо-

сних и изузетно осетљивих особа. Кад се путник смести на пространо седиште унутар

кабине, двојица снажних мушкараца на ролерима благо је подигну с тла и ка одредишту појуре брзином од 40 километара на сат. Пут протекне без труцкања, наглих промена брзине, буке мотора.

Иако има тек неколико оваквих рикши, господин Вајснер основао је такси-службу која нуди овакав превоз ■

УЗАЛУД ПОБЕДА

Величанствена и узбудљива, поморска битка код Сенигалије, одмах изнад Анконе, у данашњој Италији, „почистила” је из Јадра на 551. године оно што је још остало од Острогота краља Тотиле. Византијска флота цара Јустинијана (Источно римско царство), више од седамдесет година после пада Западног римског царства, поново је освојила Италију. Помисао да се историја може поновити, да Рим и Константинопољ поново могу да постану престонице јединственог царства, чинила се на дохват руке.

Ипак, свет више није био као у време Константина Великог, последњег владара који

На иучини испред Сенигалије у Јадранском мору, римска флота остварила је 551. године свој последњи велики поморски успех. То ипак није било довољно да се царство обнови и поново уједини

је држао уједињеним Западно и Источно римско царство: Сјеви, Вандали, Бургунди, Франци, једном речју варвари који су се дуго задовољавали да живе северно од Дунава, пробили су границе, пореметили устаљену равнотежу и савезе претворивши европски континент у уситњена краљевства.

Мукотрпно ослобађање Италије од Острогота, које је врхунац достигло суко-

бом на мору испред Сенигалије, било је најбесмисленија победа која се памти. Док су Византинци још наздрављали победи, Лонгобарди краља Албоина већ су наоружавали своје трупе. Заузимајући између 568. и 572. године већи део Апенинског полуострва, заувек су уништили сан о поновном уједињењу Римског царства.

Византијске лађе
ојкодиле су
и уништиле гојске
рајне бродове који
су ојседали
Апкону. Сукобило
се укупно
97 пловила.

Једини који су се могли супротставити оваквом исходу и у које се беспоговорно веровало били су војници најснажније флоте још од античког доба: оне која је победила застрашујућа пунска пловила 260. године пре наш ере, а осам векова касније и ратоборне Остроготе.

Савезници па непријатељи

Да би се разумела битка код Сенигалије треба се, међутим, вратити век раније. Године 476. на челу германског племена Херули налазио се Одоакр који је покорио Западно римско царство и уз помоћ Сена-та прогласио се за краља Италије. Кад је

Зенон, тадашњи цар на трону Константинопоља, добио од Одоакра симболе бивше империје, био је веома изненађен. Неколико година пре тога Остроготи су ступили у федерацију с Источним царством коме су обећали заштиту у замену за поседе и убирање пореза. Прибојавајући се успона Одоакра у Италији, Зенон је послао Готе краља Теодорика да преотму полуострво. Тако је 493. године Теодорик у Италији установио прву варварску власт у историји, али под надзором Византије. Варварски краљ успео је да помири верски сукобљене стране и избегне сукобе с месним велепоседницима. Али, невоља је била што се краљ, ма колико добар, није разумео у економију, па је земља нагло пропадала.

Тако је нови византијски цар Јустинијан одлучио да поново установи Западно римско царство. А управљати Западом из Константинопоља, како кажу историчари, значило је одржавати привид римског државног уређења, али без његове суштине. Нова престоница никад не би могла да се мери с Вечним градом, нити да буде прихваћена у свести људи као наследница права на римску цивилизацију. Црква је то одмах схватила и у Риму задржала папско седиште.

Поновно освајање Запада почело је из северне Африке, где је своју државу имала хорда крвожедних и осветољубивих Вандала. Пошто су их надвладале, Јустинијанове трупе су се 535. године искрцале на Сицилији и, уз крајње неуверљив разлог, отпочеле двадесетогодишње крваве борбе, такозвани Готски рат. Био је то сукоб између варварске цивилизације која је означавала будућност и Источног римског царства од ког је мало шта постојало.

Закони и државно устројство још су били као у античком Риму, али на подручјима која су га чинила, од Балкана па надаље, људи су говорили грчки и били чврсто везани за хеленистичку културу. Четири остроготска краља – Теодат, Витига, Тотил и Теја – који су наслеђивали трон, храбро су се борили. Ипак, били су прилично нестрпљиви, брљиви, брзоплети, тако да је за генерала Белизара, једног од најгенијалнијих византијских војника, њихово уклањање било права дечија игра.

Политичке игре

Белизар је 537. године био у Риму. Три године касније преместио се у Равену (која је у међувремену постала престоница Италије), где је заробио Витигу. Уз варваре су се борили и многи Италијани који су научили да поштују, или макар подносе, северњачке тактике и обичаје. Међутим, одједи Белизарових успеха у домовини су протумачени као звоно на узбуну: он је као такав пре могао да постане супарник византијском цару него

Цар Јустинијан (482–565) на мозаику у цркви Сан Витале у Равени.

НЕСЛАВНИ КРАЈ ГОТА

Одакле је дошао и како је живео варварски народ који је готово шест деценија (од 493. године) држао Италију под својом влашћу? Остроготи су били једно од два готска племена пореклом из Скандинавије (вероватно са острва Готланд у Балтичком мору) који су се проширили по некадашњој Немачкој и по долинама данашње Украјине. Име Острогот значи источни Гот. Другом великом племену припадали су Визиготи или западни Готи (на цртежу). Полуномади и војни плаћеници, Готи су прешли у хришћанство (његово аријанско крило). Иако су имали одређене односе с Источним царством, никад се нису потпуно асимиловали. Један указ који се приписује Теодорику (у чију се истинитост прилично сумња), показује намеру да се у Италији подржи мирољубив заједнички живот између Острогота и Римљана без обједињавања закона.

О начину њиховог живота ипак се мало зна. Нису оснивали градове, већ су заузимали постојеће. А после победе Јустинијана за Готима су остали сасвим оскудни трагови ■

Његов главни адут. Тако је генерал „послат у пензију” на заслужени одмор.

Остроготима је то дошло као дар с неба па су се повратили, прегруписали и заузели изгубљено. Али, само накратко. Генералу Нарзесу, који је заузео Белизарово место, било је потребно мало времена да пређе преко Јулијских Алпа како би поново успоставио ред. Предвођени Тотилом, Готи су извршили још један покушај опсадом Анконе с 47 добро наоружаних ратних бродова. Била је то 551. година: Византинци су, да би се одбранили, на супротној страни Јадранског мора, у Далмацији, окупили 50 пловила.

И нису се бојали сукоба: с две катарке, паром крма и „артиљеријом” која је могла да гађа с веће удаљености, с покретним торњевима и прамцима ојачаним бронзом, били су то лаки и спретни војни бродови. Пошто су се договорили око подухвата, једног јутра, у зору, римски бродови запловили су према Сенигалији скло-

плених једара користећи само повољне морске струје. Кад су Готи то схватили, усмерили су своју флоту и најбоље људе против византијске војске. За њих је то било самоубиство.

Јер, римске вође су својим војницима пре битке рекли следеће: „Нека ниједан од вас не помисли да је ово битка за Анкону јер од ове битке зависи исход читавог рата.” Зашто? Остроготи су у то време држали у својим рукама велике делове обале између данашњег Отранта на крајњем југу и Равене на северу, док Византинци нису имали ниједну луку где би искрцали људе, коње или допунили залихе намирница. Стога је Анкона била кључ читавог сукоба.

Почело је: две флоте стајале су једна наспрам друге. Једра која су се лако могла запалити била су смотана, а веслачи који су до тог тренутка штедели снагу, бацили су се на посао. Како се простор између бродова смањивао, повици војника били

су све гласнији, а с њима је растао и адреналин. Сукобило се готово десет хиљада људи. Нешто бројнији Византинци били су слабије наоружани, али су Готи, иако омађијани битком, имали веома мало поморског искуства.

Сурово плаћено неискуство

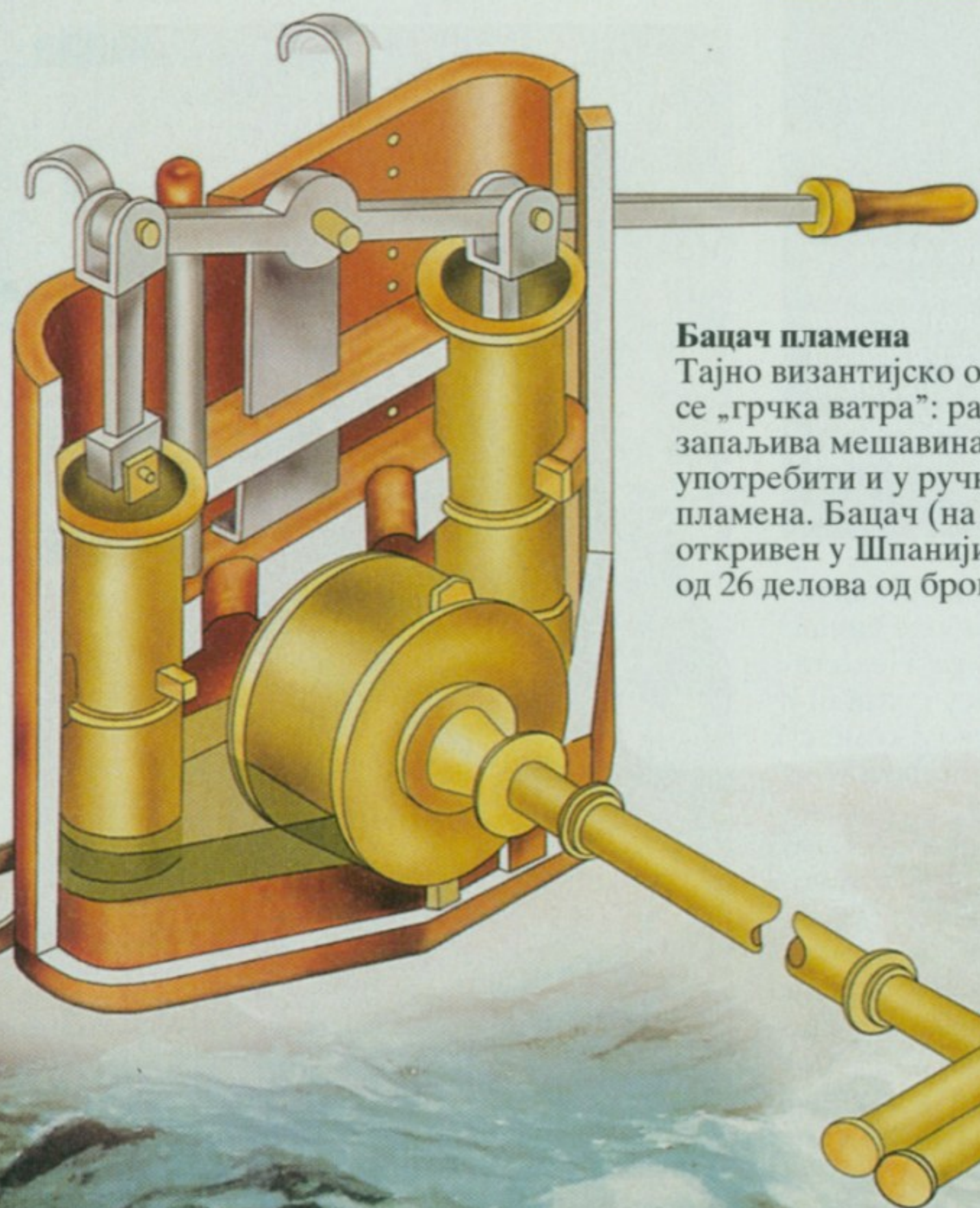
Бачена су прва копља, на хиљаде њих. С римских бродова полетели су ђулад и запаљива средства. Византинци су били наоружани катапултима који су у употреби били већ неколико векова. Затим су на ред дошли стрелци, па опет копљаници. Неки од бродова сасвим су пришли једни другима и почела је борба прса у прса. Бука од укрштених мачева, копаља и весала била је заглушујућа. Бродови, њих 97, били су толико близу да се чинило да се борба води на копну: кад би неки остроготски брод покушао да побегне, бржи римски су га сустизали и потапали.

Као што се већ раније догађало, готски морнари показали су неискуство и непо-

МОЋНО НАОРУЖАЊЕ

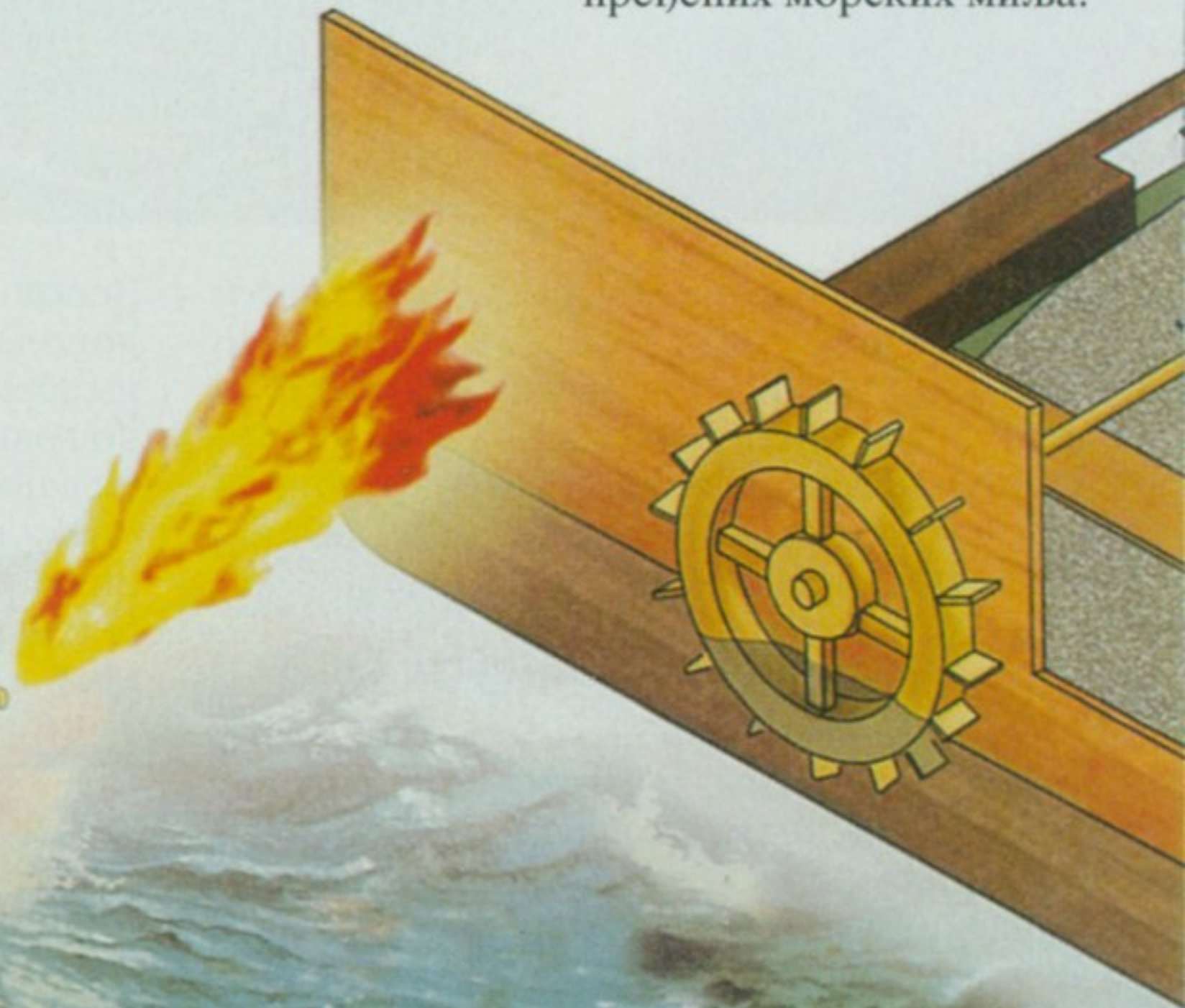
Бацач пламена

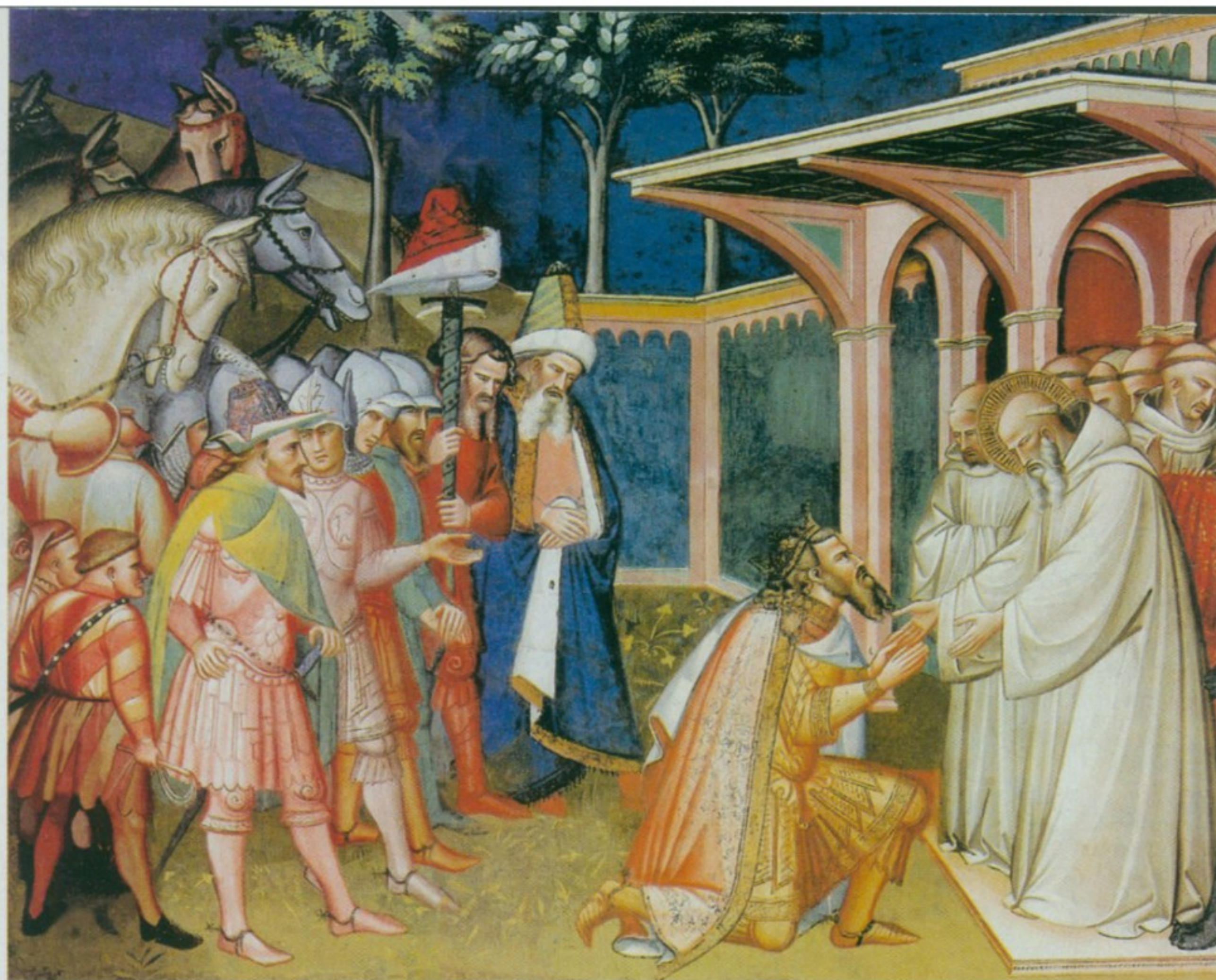
Тајно византијско оружје звало се „грчка ватра”: распршена запаљива мешавина могла се употребити и у ручном бацачу пламена. Бацач (на цртежу), откривен у Шпанији, састоји се од 26 делова од бронзе и цинка.

Бројач миља

Пловидба у римским ратним бродовима одвијала се помоћу тачних уређаја за навигацију. Међу њима био је и бројач миља, то јест пређеног пута морем, о чему пише још Витрувио у 1. веку пре наше ере: помоћу два точка повезана осовином и неколико зупчаника израчунавао се број пређених морских миља.

Фреска Сјинела Аретина (1346–1410):
іоїської краља Тоїшила блаіосиља
Сан Бенедетто ди Норча. Лејенда каже
да је свейцац предвидео краљев йораз.

знавање тактике вођења поморских битка. Ослонили су се на своје команданте који су неспремни, један по један, западали у замке. Готи су у то доба овладали пловидбом Средоземљем, али борба против римске царске флоте била је нешто сасвим друго.

Тако су савршено увежбани и сталожени Византинци опколили и уништили своје бивше савезнике. Битка је кратко трајала: по-

топљено је 36 остроготских бродова, а 11 је успело да доплови до обале. Војници су их запалили да не би доспели у руке непријатељима, а оно мало преостале војске разбежало се по околини Анконе и Озима. Византинци, „господари мора”, нису изгубили ниједан брод. Био је то прави тријумф, последњи у староримској поморској историји.

Тотила је убијен годину дана касније: ухваћен је у бекству. Теја, његов наследник, није стигао ни да учврсти круну на глави кад је негде између планина Латари и Везув погинуо у једном од последњих сукоба. Италија се вратила у окриље Источног римског царства. Ипак, задовољство је било кратког века јер се Италија није осећала ослобођеном него окупираном од стране Византинаца. Она је припадала сасвим другачијој култури.

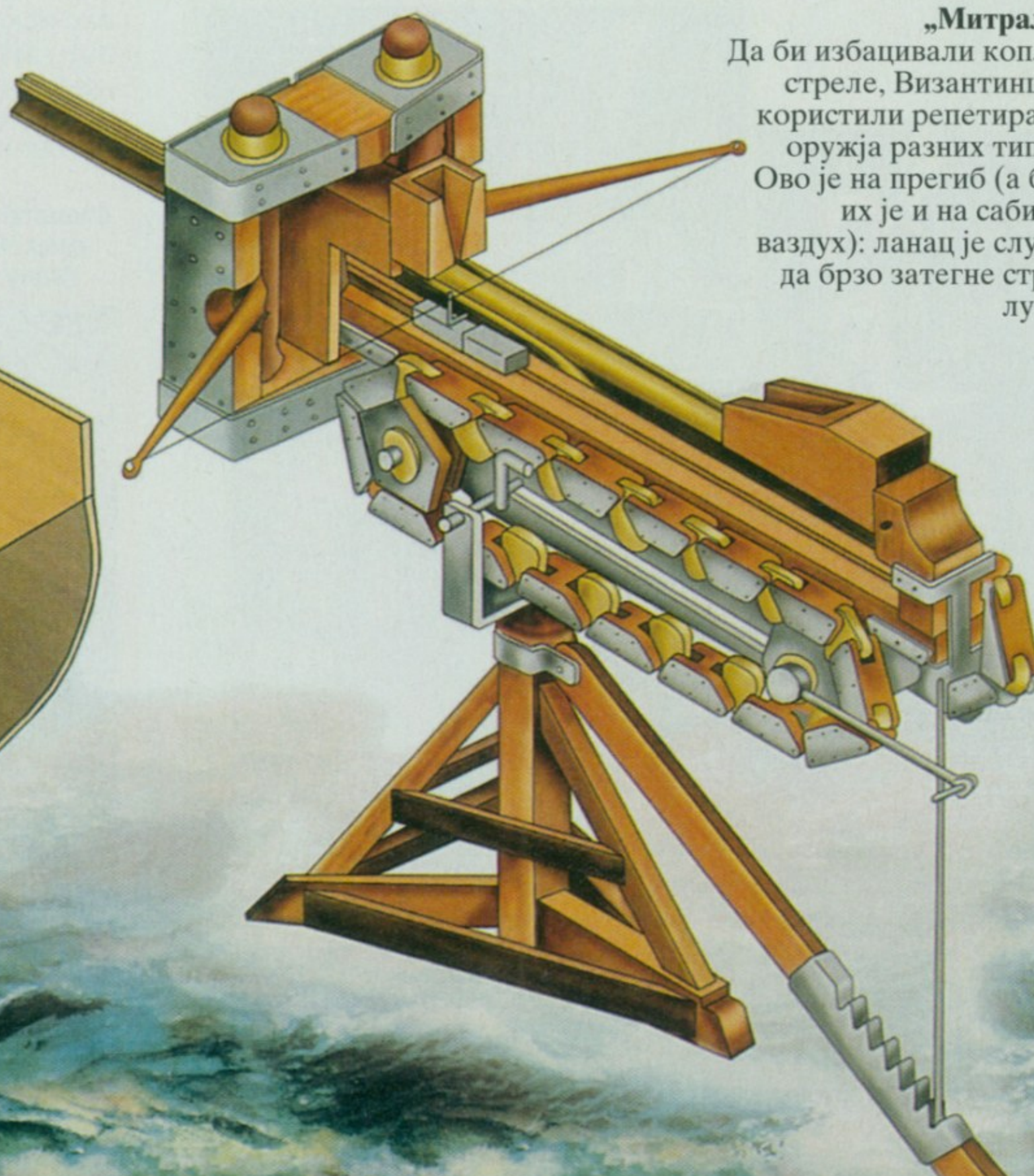
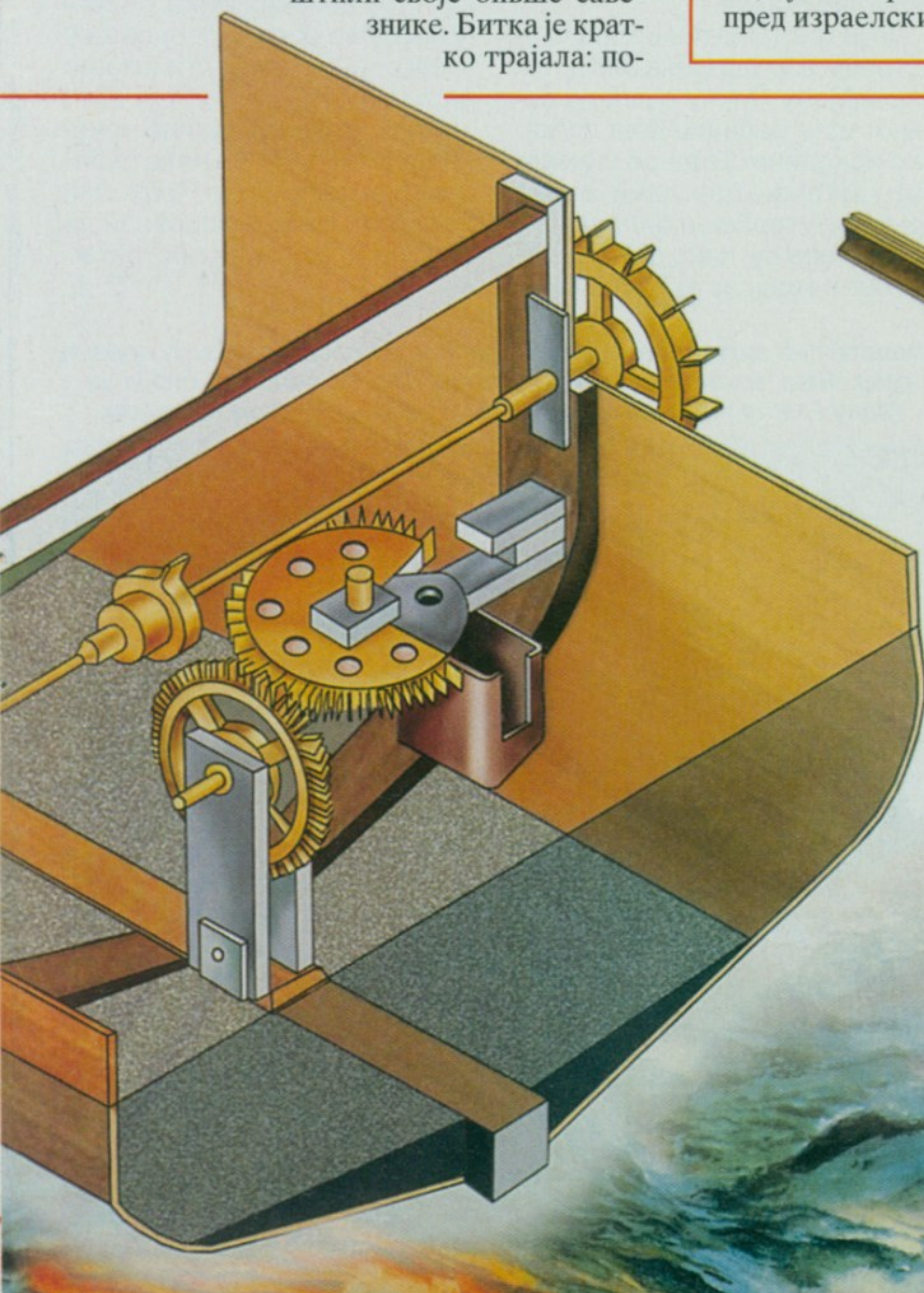
Многи историчари питају се шта би било да су још тада победили варвари. Неки од њих сматрају да би победа Гота можда убрзала стварање Италије као националне државе, што би био први случај у ондашњој Европи. Ствари су, међутим, кренуле сасвим другачијим током ■

З. М.

ЛОВ НА ИЗГУБЉЕНА БЛАГА

Шта се догодило са 36 остроготских лађа потонулих у бици код Сенигалије? Године су научници покушавали да утврде тачно место сукоба и нађу остатке бродова, али су сви напори били узалудни. Невоља је у томе што су ондашњи бродови били од дрвета и слабо оптерећени, па самим тим и лаки. Кад би потонули, морска струја могла их је однети далеко од места несреће. Поред тога, најчешће су били запаљени и изгорели су. Можда су се нека пловила и сачувала испод дебелог слоја песка на пучини испред Анконе, али дубина мора на том месту онемогућава истраживање.

Међу мало нађених предмета с римских лађа је и једна кобилица из доба Пунских ратова (3. и 2. век пре наше ере), извађена из мора испред Марсале на Сицилији. Поред Сицилије нађен је и овај кљун брода са слике, ојачан бронзом и гвожђем. Још један нађен је испред израелских обала и један у ђеновском заливу ■

„Митраљез”

Да би избацивали копља и стреле, Византинци су користили репетирајућа оружја разних типова. Ово је на прегиб (а било их је и на сабијени ваздух): ланац је служио да брзо затегне струну лука ■

ПОЗОРИШТЕ
БОШКО БУХА
БЕОГРАД

Карте можете резервисати
путем телефона 2632 887
или директно на билетарници
Позоришта, а морате је
купити најкасније један дан
пре играња представе!
Радно време билетарнице
је сваког дана осим уторка
од 10.00 - 14.00
и од 16.00 - 20.00 часова.

Репертоар за АПРИЛ

- ★ Недеља 01.04. 12 час ЦАРЕВ ЗАТОЧНИК
Понедељак 02.04. 11 час ЦАРЕВ ЗАТОЧНИК
Среда 04.04. 11 час СНЕЖАНА И 7 ПАТУЉАКА
Среда 11.04. 17 час ЛЕПОТИЦА И ЗВЕР
Четвртак 12.04. 17 час СНЕЖАНА И 7 ПАТУЉАКА
★ Субота 14.04. 12 час ВАСИЛИСА ПРЕКРАСНА
★ Недеља 15.04. 12 час ЦРВЕНКАПА
Среда 18.04. 11 час ГОЛИ КРАЉ
Четвртак 19.04. 11 час ПЕПЕЉУГА
Петак 20.04. 11 час ТРИ ПРАСЕТА
★ Субота 21.04. 12 час СНЕЖАНА И 7 ПАТУЉАКА
★ Недеља 22.04. 12 час МАЧОР У ЧИЗМАМА
гостовање Звездариште
Понедељак 23.04. 17 час ТРИ ПРАСЕТА
★ Недеља 29.04. 12 час ФАЗОНИ И ФОРЕ

50 ЈУБИЛАРНА
ПРЕДСТАВА

www.buha-theater.com

- ★ Позориште БОШКО БУХА и ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
поклањају три пута по две карте за викенд представе.
У фебруару сваког петка од 13.00 - 14.00 часова
најбржи читаоци могу се јавити на телефон
билетарнице позоришта.

97918

педесет четири

ГРАД СУНЧАНИХ ЛАМА

ЗЛАТНА КОЛЕВКА, ДРУГИ МАЧУ ПИКЧУ

Чокекирао или Златна колевка некада је био
град древног народа Инка. Данас је велико
археолошко налазиште. У њему све врви од
стручњака за старине. Највише их је
из Француске, са Универзитета Сорбона.
Ужурбано завршавају посао – покушавају
да надокнаде све пропуштено

Остаци града у висоравни-
ма Анди, планинском венцу
Јужне Америке који гази гра-
ница државе Перу, откривени
су још 1834. године, чак седам
и по деценија пре Мачу Пик-
чу. Ипак, на истраживање се
чекало све до 1985. године. А
Чокекирао није ни мали ни бе-
значајан. Смештен у једном
кланцу на висини од 3100 ме-
тара, скривен од погледа, не-
када је бројао око 15.000 ста-
новника и био, баш као и Ма-
чу Пикчу, последње упори-
ште и уточиште великодостој-
ника народа Инка. Ипак, зи-
дине оба утврђења разорене
су 1535. године под најездом
шпанске војске.

Да је град Златна колевка у
историји народа Инка био исто
што и Мачу Пикчу сазнало се
тек кад је рашчишћена шума
око ископина. Тада се указао
пут, дугачак два дана хода,
којим су утврђења била пове-
зана. И оба су, како се показа-
ло, била терасасто изграђена.

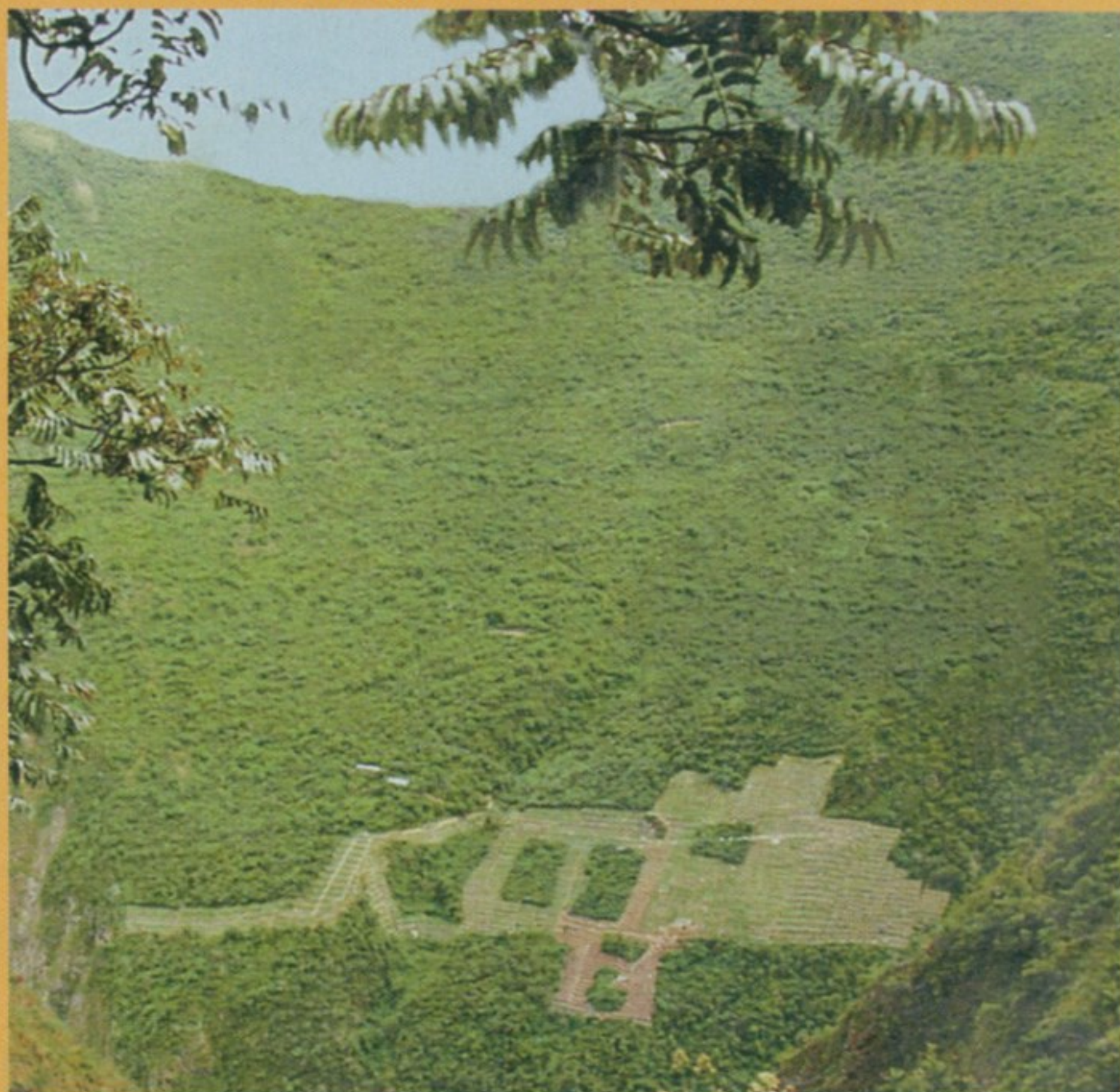
На зидинама 15 тераса зуб
времена заобишао је необич-
не цртеже на којима су прика-
зане „сунчане ламе“ за које је
овај индијански народ веро-
вао да су свете животиње,
„синови Сунца“. Њихово веро-
вање у светост ових папкара
можда потиче од тога што су
Инке све четири врсте поро-
дице Camelidae с тла Јужне
Америке успели да припито-
ме тако да оне више не посто-
је као дивље животиње.

Под дебелим наслагама зе-
мље археолози су открили
много необичних грађевина,
зидних слика и уметничких
дела која дочаравају живот и
културу древних Инка, посеб-
но њихове обреде, веровање
у загробни живот, поимање
васионе.

Ипак, вредне старине Чоке-
кираоа још дуго ће чекати ра-
дознале посетиоце. Проходан
пут кроз андске висоравни до
овог налазишта не постоји ■

С. Д.

Смештен на висини од 3100 метара, као у орловом гнезду, древни
град Инка Чокекирао, или у преводу Златна колевка, био је уз
Мачу Пикчу последња одступница пред шпанском најездом.

Од свих шумских животиња, веверицу најчешће можемо да сретнемо чим зађемо међу дрвеће: брзометно се пење и спушта по дрвећу или скаче с гране на грану. Енглези је зову *red squirrel* зато што је црвенкасте боје, а и у Европи се често користи одредница "црвена", мада је прави назив обична веверица, то јест

Scirus vulgaris. Уосталом, боја њеног крзна може да иде од жућкастоцрвене до тамносмеђе, док постоји и подврста у Калабрији, у Италији, с црним плаштом и белим стомаком.

Распрострањеност веверица у свету веома је велика: од Иберијског полуострва до северних обала Русије и кинеских обала на Тихом океану, све до острва Хокаидо у Ја-

пану. Чудно, али нема их на неким медитеранским острвима. Пажљиви посматрачи приметили су да неких година веверица има више, неких мање, а многобројна истраживања утврдила су да је њихова бројност у тесној вези с количином шумског семена и коштуњавог воћа. Кад хране има у изобиљу, то значи да ће у великом

СУКАВЕ МАСЕ ВРЕДНИЦЕ

Сиве америчке веверице у предности су над црвеним или обичним европским јер освајају све већа подручја. А има и оних које лете, живе на земљи или високо у крошњама дрвећа: све у свему – много их је, љупке су и, иако су глодари, не праве велику штету

Обична веверица грицка лешник: њено омиљено станиште је четинарско-листопадна шума где налази довољно семена и дрвенастих плодова

Шупљине у дрвећу:
склониште где сакупља
храну и рађа младунце

броју преживети зиму и на миру обавити стварање новог потомства. Мало хране проузрокује много невоља и бројност ових животиња, знатно је мања.

Срећом, веверица може да живи где год јој се прохте, а и шума за ове ситне сисаре још има довољно. Ипак, свако има неког непријатеља, па и ова љупка животињица: реч

је о другој веверици која је у Европу стигла из Америке освајајући све већа подручја и потискујући обичну веверицу. Америчка веверица је сива (*Scirus carolinensis*), потиче из северног дела континента, из Канаде и САД, а њу је у Европу донео човек. Први пут у природу је пуштена у другој половини 19. века у Великој Британији и Ирској, па је у тим земљама обична веверица го-

СУРЕВЊИВОСТ МЕЂУ РОЂАКАМА

Да ли је реч о обичној или сивој веверици, осим боје која је променљива у зависности од области где живи, сезоне, па и личних особина јединке, пре свега треба обратити пажњу на њену величину (сива је крупнија), чуперке на ушима (сива их нема) и реп обична веверица има дужи и гушће је обрастао длакама ■

Сива веверица
(*Scirus carolinensis*)
Дужина: 23–28 cm;
реп 15–25 cm

Обична веверица
(*Scirus vulgaris*)
Дужина: 19–23 cm;
реп 20–25 cm

сива фаза

црна фаза

ЛИЧНА КАРТА

Име

Народско: Обична веверица

Научно: *Scirus vulgaris*

Класификација

Класа: Сисари

Ред: Глодари

Фамилија: Sciuridi

Величина

Дужина: глава и тело 19–23 cm, реп 20–25 cm;

Тежина 250–340 gr

Распрострањеност

Европа, северна Азија

Животно станиште

Првенствено четинарске шуме, али и листопадне, паркови и вртови

Исхрана

Семе шишарки, ораси, лешници, жирови букве, гљиве, јаја

Размножавање

Два легла годишње са по 5–7 младунаца.

Трудноћа траје 38–39 дана. Полну зрелост стичу око прве године живота.

Природни непријатељи

Птице грабљивице, сива веверица, сеча шума ■

Циновска индијска веверица
(*Ratufa indica*)
Дужина: 35 cm,
реп 35 cm

Црвена америчка веверица
(*Tamiasciurus hudsonicus*)
Дужина: 16–23 cm, реп
9–16 cm

Земаљска веверица
(*Xerus inauris*)
Дужина: 23–28 cm,
реп 20 cm

Летећа европска веверица (*Pteromys volans*)
Дужина: 16 cm, реп 10 cm

Пругаста тамија
(*Tamias striatus*)
Дужина: 13–15 cm,
реп 7,5–10 cm

Ливадски пас
(*Cynomys ludovicianus*)
Дужина:
28–35 cm,
реп 7–10 cm

тово сасвим нестала: живи још само у неким областима Шкотске и у западној Ирској.

Сива веверица потискује обичну пре свега зато што уме боље да искористи резерве хране. Реч је, дакле, о правом такмичарском протеривању. Иначе ове две врсте веома су сличне: живахне су у исто доба дана и простор користе на исти начин. Сличност је и у исхрани. Делимична разлика је у томе што су сиве веверице у стању да преживе углавном на жировима: плодова храста има у изобиљу и пружају високу енергетску вредност, али садрже танине, супстанце које обична веверица не може да вари. Како је еволуирала у Северној Америци, где постоје непрегледне храстове шуме, сива веверица је развила способност за варење танина, што је за њу предност и у европским шумама, јер јој стоји на располагању изобиље жирови.

Такмичење око хране одвија се на још један веома за-

Често посећује хранилице за птице које постављају људи да би допунила свој јеловник

нимљив начин. Познато је да и једна и друга врста веверица прави залихе хране за зиму, да би наредну сезону дочекале што спремније за размножавање. Семенке крију на више места, али сиве веверице имају обичај да када потроше своје залихе, покупе храну обичним веверицама, па их тиме доводе у опасност.

★

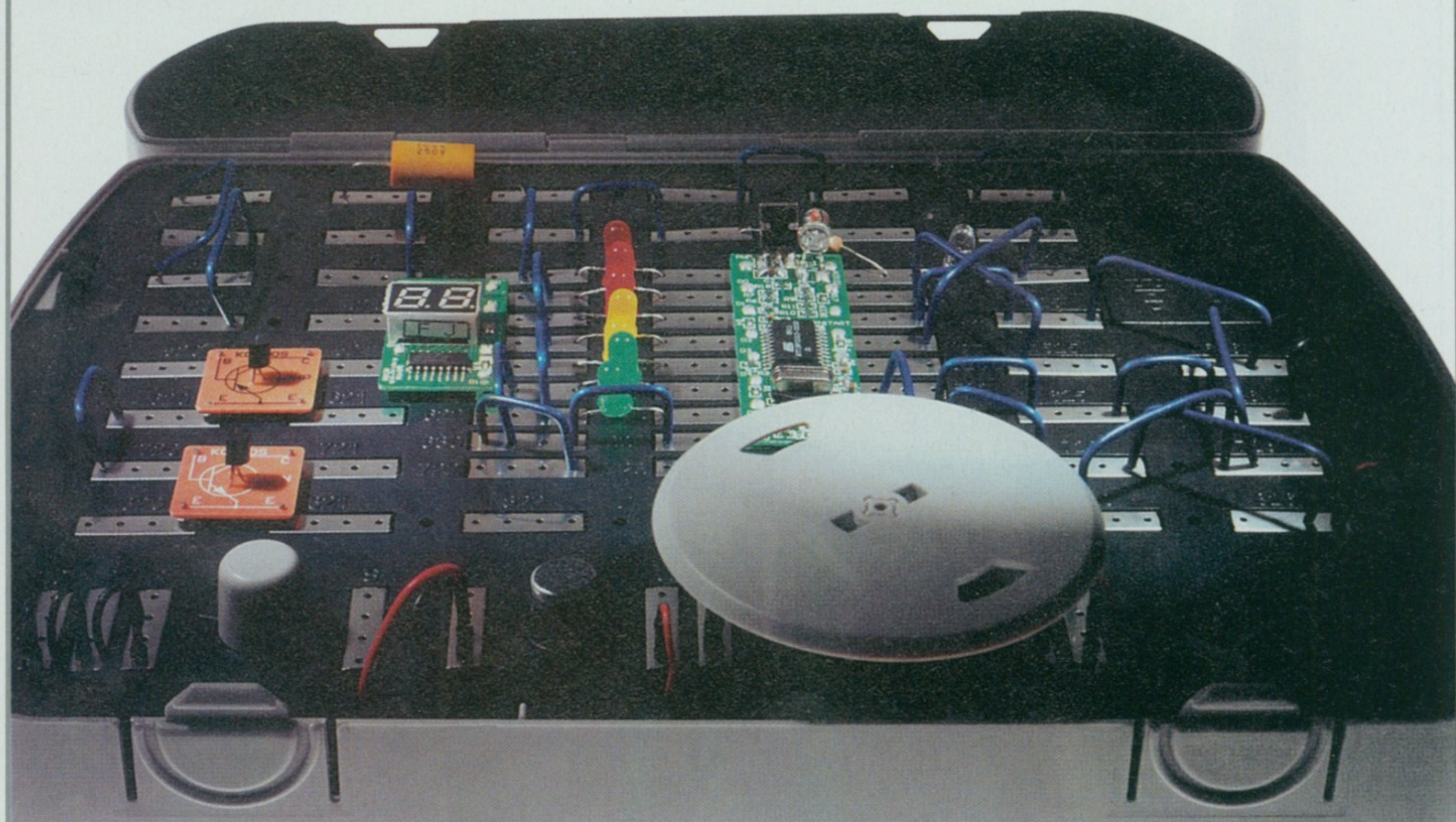
Пошто обичним веверицама поред њихових сивих супарница храна недостаје, све их је мање. Јер, чим хране нема довољно, смањи се и број новорођених младунаца. Осим тога, сива веверица носиоца је једног вируса који изазива масовни помор међу обичним, па ето још једног узрока истребљења. У северној области Италије, где су сиве веверице такође вештачки насељене, потиснуле су црвене до виших планинских области. И једних и других још има довољно, али питање је – докле ■

З. М.

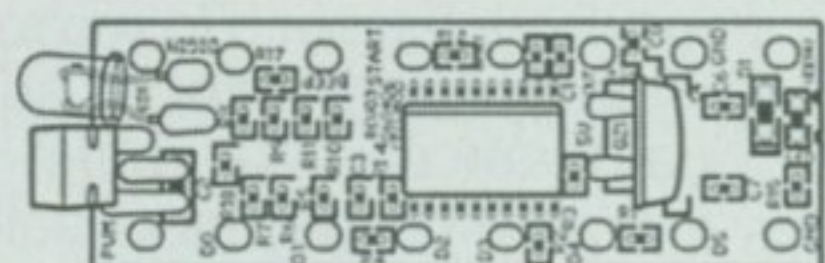

САМ СВОЈ МАЈСТОР

Некада су се и код нас продавали комплети „За мале инжењере” са електротехничком опремом помоћу које су деца истраживала и стицала прва сазнања о магнетима, струји... „Микроконтролерски модул” предузећа „T&G” сличан је комплет, али за дигитално доба – USB конектор и микропрекидачи нови су додатак диодама, отпорницима и кондензаторима. Цена: 150 долара. Корисна адреса: www.thamesandkosmos.com

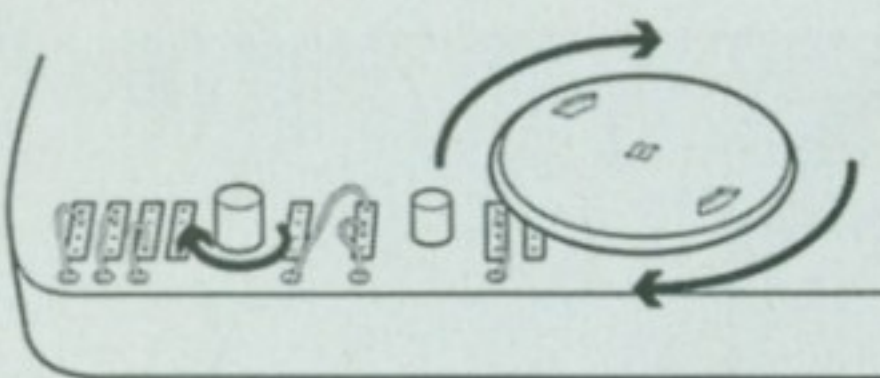

Унутар Микроконтролерског комплета

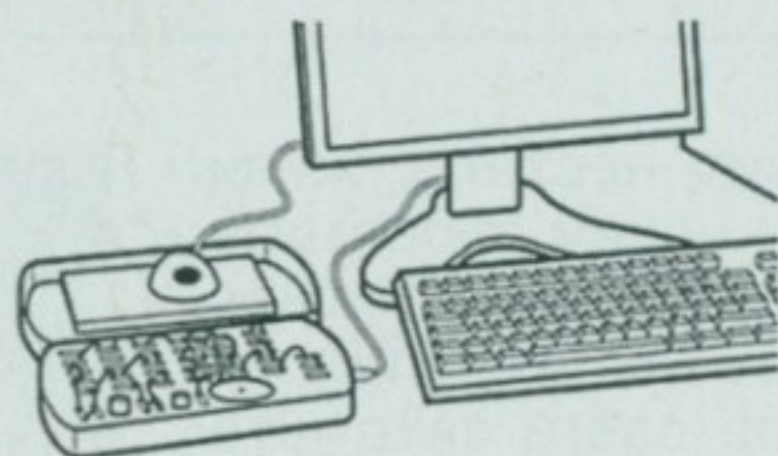
СРЦЕ ЕЛЕКТРОНСКОГ МОЗГА

Основа микроконтролерског модула је плоча са штампаним колима. На њој су Atmel ATtiny 2313 IC, улазно-излазна кола и инфрацрвени пријемник ■

РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ

Као и стари комплети, тако и овај има мотор, пиезоелектрични микрофон, аларм и сензоре за температуру и светло. Од расположивих делова може да се направи неки занимљив мали технички уређај, без потребе за огољавањем жица и развезивањем ■

ПРОГРАМИРАЊЕ

Програмски језик којим се задају команде направљеном уређају прилично је једноставан. Срећом, уз комплет долази и приручник који је од велике помоћи. Ту је и инфрацрвени предајник помоћу кога се програм са РС рачунара преноси на микроконтролерски модул ■

ЛУТАЈУЋЕ ОКО

Овај аутомобилчић којим се управља радио-путем има на предњем делу постављену подесиву камеру осетљиву на слабије осветљење. Бежичним путем камера шаље сигнал нарочитим наочарима у домету од 23 метра. Премда аутомобилчић није неприметан, може одлично да послужи деци за скривени надзор родитеља кад се улоге обрну. Цена: 160 долара. Корисна адреса: www.spygear.net ■

ЋИ, РОБОТЕ!

У серији роботизованих плишаних играчака „Furreal Friends” до сада су се појавиле куце, маце, мајмунчићи и слично. Међутим, најновији припадник менаџерије је пони у готово природној величини. Висок је око метар (не рачунајући главу), и довољно издржљив да носи дете тешко до 36 килограма. Реагује на спољашње надражаје – кад се светло угаси, пони дрема и потом заспи. Ако је нервозан, треба га мало истимарити да се смири. Цена: 300 долара. Корисна адреса: www.hasbro.com ■

САМО СЛУШАЈ!

Деца се забављају тако што заробљавају инсекте у стаклене чаше. Међутим, та забава добија нови облик овом занимљивом играчком. На њеном дну смештен је суперосетљиви микрофон. Довољно је убацили неколико листова и неког инсекта – произвођач препоручује скакавце или бубе – и ставити слушалице на уши. Све ће звучати као Планета циновских биљоједа. Цена: 20 долара. Корисна адреса: www.littlekidsinc.com ■

НОВИ МЕДА

Нова генерација плишаних медведића спремна је да освоји свет. У сваком од њих скривен је MP3 плејер са ког се детету пушта аудио-бајка. Лажне очице замењене су покретним очима, а лице прави изразе у складу с бајком која се тренутно прича. Нажалост, не могу се убацивати сопствени MP3 фајлови. Цена: 70 долара. Корисна адреса: www.teddyruxpin.com ■

ГРОЗНО И ГАДНО

Необичан комплет играчака под називом „Гадљива наука” намењен је деци старијој од осам година. Омогућава им да направе умањене моделе људских органа и потом их – поједу. Цена: 20 долара. Корисна адреса: www.scientificexplorer.com ■

ГАДНЕ СТВАРЧИЦЕ

Комплет трикова и вештачких ствари „Yuck!” (у преводу: „Фуј!”) садржи веродостојне копије људских органа као што су, на пример, црева и остале лажне гадне „стварчице” којима је могуће преварити укућане и пријатеље. Све је начињено од полимера. Цена: 20 долара. Корисна адреса: www.beamazing.com ■

НАУЧНО ШМИНКАЊЕ

Комплет „за мале хемичарке” заснован је на прављењу средстава за шминку. Претпоставља се да ће девојчице бити више заинтересоване да науче како да праве парфеме и сјај за усне уместо бомби и мастила које нестаје. Цена: 20 долара. Корисна адреса: www.beamazing.com ■

СВАКА ЖВАКА

Комплет за прављење жвака по систему „уради сам” натераће свакоме пљувачку на уста, као у чувеним Павловљевим огледима са псом. У њему је основа жвакаће гуме са шест укуса од којих је могуће направити 63 комбинације. Цена: 30 долара. Корисна адреса: www.scientificexplorer.com ■

УКУС ДРУГИХ

Има
намирница
које се
некима гаде,
док их
други једу
с уживањем.
Међу њима су
и салаџа
од зрикаваца,
барене
шаранџуле,
печени ѓацови,
суџа
од говеђег
реџа

НЕКИ ТО ВОЛЕ...

Гастрономија (од грчке речи gaster – трбух и potus – правило, ред, закон) је куварска вештина, познавање и умеће припремања добрих јела, гурманство. А гурман је онај ко воли да поједе нешто укусно, пробрано, познавалац и љубитељ јела.

Гастроном је особа вична спремању јела, али и сладокусац, онај ко воли да једе. С тим у вези је и појава означена као гастроманија, а реч је о претераној склоности ка јелу и пићу.

„Нема искреније и веће љубави од љубави према храни“, написао је својевре-

мено британски књижевник Џорџ Бернард Шо. Истинитост ове изреке примењува је на безмало све људе, али не и на сва јела! У том погледу – на срећу – свет још није обукао једнообразно одело. Додуше, идемо у том правцу, али су разлике између гастрономских баштина појединих земаља или континената и даље веома уочљиве. Осим тога, доказано је да је начин исхране постао део онога што би се могло назвати „генетским памћењем“. Оштри прекид с обичајима, односно храном поднебља, код

неких људи означио је и почетак тешких обољења...

И док још нисмо баш сви утонули у једноличност брзе хране, поменимо и овога пута да је свака култура заједно са склоностима ка уметности развијала и сопствени укус који је везан за – чуло укуса. За неке народе поједина јела остаће тајна јер потребних сировина за припрему нема. Друга остају табу због тога што их брани вера.

Јести – не јести

Поједина јела некима се гаде због укуса, мириса или због тога што не могу да се

помире с хигијенским условима под којима се храна припрема. Једноставно, има намирница за које неки људи сматрају да се не могу јести, док их други једу с уживањем. Обичаји, као и природна богатства, чине понекад чуда! На пример, нама је незамисливо да једемо инсекте или псе, као што је то обичај у Африци и Азији. У Камбоџи високо се цени јело од великих, длакавих тарантула које се најпре обаре, а затим се испрже на уљу и дода им се бели лук.

Овде се неки људи „даве“ у бризлама, „белим бубрежима“, говеђим очима и слично. И нико се не пита шта о томе мисле становници неког другог дела света... Кад је реч о чулу укуса, људи често не подносе непознату храну и не уважавају туђе кулинарске напоре. Свако ужива у своме и чуди се ако се то неком не свиђа, а спремни су да не прихвате непознато. Да ли се неко приликом свињокоља упитао да ли гости воле крвавицу, цревца, шварглу, шкембиће или нешто слично? Подразумева се да воле!

Социолози закључују да је Запад постао веома гадљив на туђу храну: људи се све више окрећу јелима која су прерађена и конзервисана, која губе своја природна

мишеви. А уместо прасеће главе, реш печене и с јабуком у устима, на столу Кинеза могла би да стоји глава крокодила. Каква је разлика у укусу? Можда има добровољаца који би је окусили?

Ни на југоистоку Азије не шале се кад је у питању храна; на пијаци може да се купи змија на роштиљу, црви, ларве, ђевапи од шкорпија, као и мрави, вилински коњици и осе за грицкање између оброка. У Кореји, на пример, ако се риба не праћка у устима, не сматрају је свежом. Полипи се намотавају на штапиће попут шпагета и онда – хоп! – право у уста. Осим тога што су укусни, незгодни су за оне који имају голицљива непца. У Вијетнаму је салата од

је јагњећи желудац који се пуни изнутрицама и овсом. Њима се то допада. Исланђанима се свиђа јело које се зове хакерл, а то су коцкице одстајалог меса ајкуле. Швеђани воле јело које се зове sylta, односно неку врсту паштете од унутрашњости главе јагњета или свиње.

Трули сир

И кухиње које се сматрају префињенима, као што су италијанска и француска, у свом окриљу чувају помало необичне рецепте. Један од таквих је и сир који се посебно цени на Сардинији: casu marzu. Његово врење траје нешто дуже него обично, тачније, док се готово не распадне. Једу га онда кад је пун ларви мушице *Prophila casei*. У ствари,

буду извор неспоразума и неслагања. Око чега се људи најчешће не слажу кад је реч о кулинарству: да ли су то зачини или припремање хране? Чини се ипак да присуство меса у исхрани ствара одређену забуну. Већина је спремна да стави у уста разне травке, али не и месо баш свих животиња. Без обзира на то да ли су то инсекти, рибе, домаће или дивље животиње, присуство крви у месу изазива извесну nelaгоду. Да не помињемо канибале!

Можда је чоколада једно од оних јела у историји цивилизације око којих би се сви сложили, без обзира на то одакле долазе. Кад је шпански освајач Кортес у првој половини 16. века открио тајну астечког влада-

КАМБОЏА

ТАЈЛАНД

ВИЈЕТНАМ

КИНА

1

2

3

4

5

својства, тако да човек нема увид у то шта заправо једе. Да ли то значи да се и чуло укуса умртвило?

Крокодил или прасе?

Можда управо у Кини, чија је кухиња надалеко чувена, постоји највећи број јела и намирница које ми не бисмо могли ни „да замислимо“. Ретко ко се одлучи да једе месо змије, миша, пацова, или медвеђе шапе, тигрове тестисе, материцу крмаче... Од „стогодишњег јајета“ многи западњаци падају у несвест. Реч је о паџијем јајету које се оставља „да одлежи“ у глини, лимуновом соку, соли и пепелу. То траје неколико недеља. Напослетку се добије јело које личи на тамнозелени желатин, веома јаког мириса и укуса. Уместо пилећег печења, из кинеских пећница пуше се печени пацови и

1. Салаџа од шаранџула с белим луком
2. Пржени шкорпиони
3. Салаџа од зрикаваца
4. Крокодилска глава
5. Печење од ђацова

зрикаваца специјалитет. Јер, треба их наловити. Обарени служе се уз зелениш. На Тајланду, чак и на улицама, продају пржене шкорпионе за које тврде да су веома укусни.

Уколико сте помислили да само народи који су географски веома удаљени од нас једу оно што ми никада не бисмо јели, поменимо Шкотланђане како бисмо рашчистили и са овом предрасудом. Чувени шкотски специјалитет хагис заправо

присуство ларви јамчи да се онај ко поједе сир неће отровати! Французи на посебан начин умеју да припреме кравље виме. Шта рећи за пужеве? Сматрају их правим деликатесом. Па ипак, неки би радије гладовали него што би неког пужа ставили у уста. И у Шпанији, као и код нас, веома се цени супа од јунећег репа. Кажу да је веома укусна и хранљива.

Од када је ватре, било је и посуда у којима се кувало и извесно је да у њима није престало да се крчка. Испоставља се да и јела могу да

ра Монтезуме и први пут окусио чоколадни напитац, решио је да владара заточи, а плантаже какаовца присвоји. Ернану Кортесу било је јасно зашто је Монтезума свакодневно пио тај невероватно укусни напитац који му је будио чула и онда кад је требало да ступи у свој харем. Испоставило се да је оно око чега су се сложили – а то је да је чоколада најукуснија од свега – извор сукоба. Йуди као да увек нађу неки разлог да се не сложе. Па макар био из домена чула укуса ■

Мирјана Огњановић

ДРЖАВА ГРАНИТНИХ ПРЕДСЕДНИКА

Волели бисмо да сазнамо
занимљивости о Јужној
Дакоти, једној од
савезних америчких
држава.

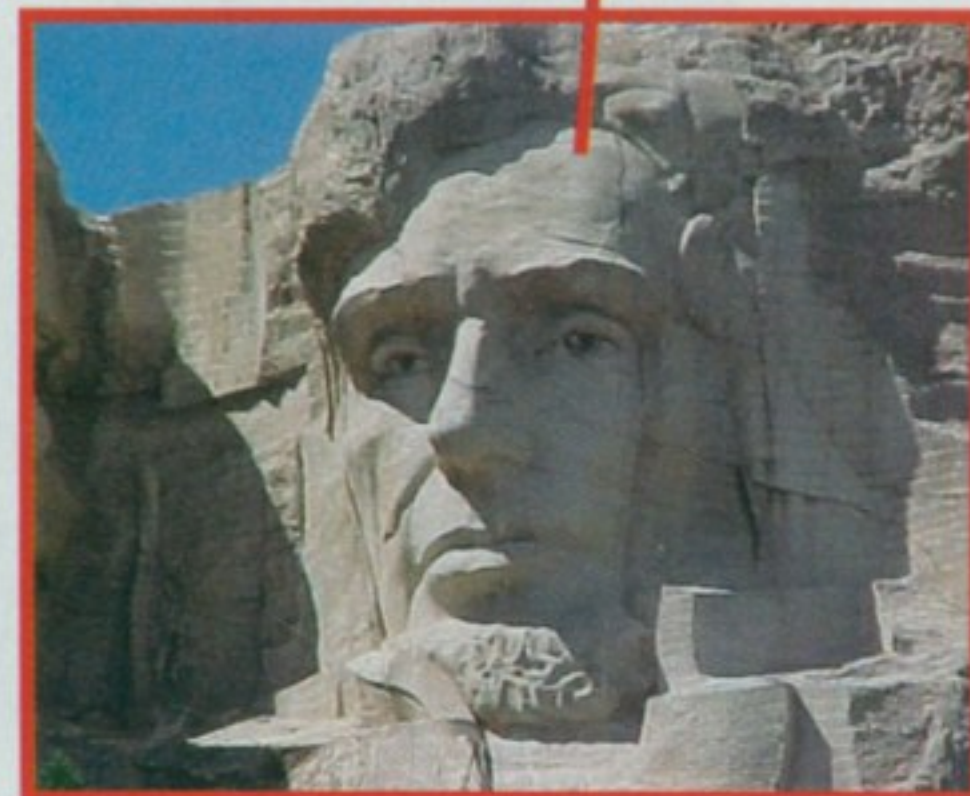
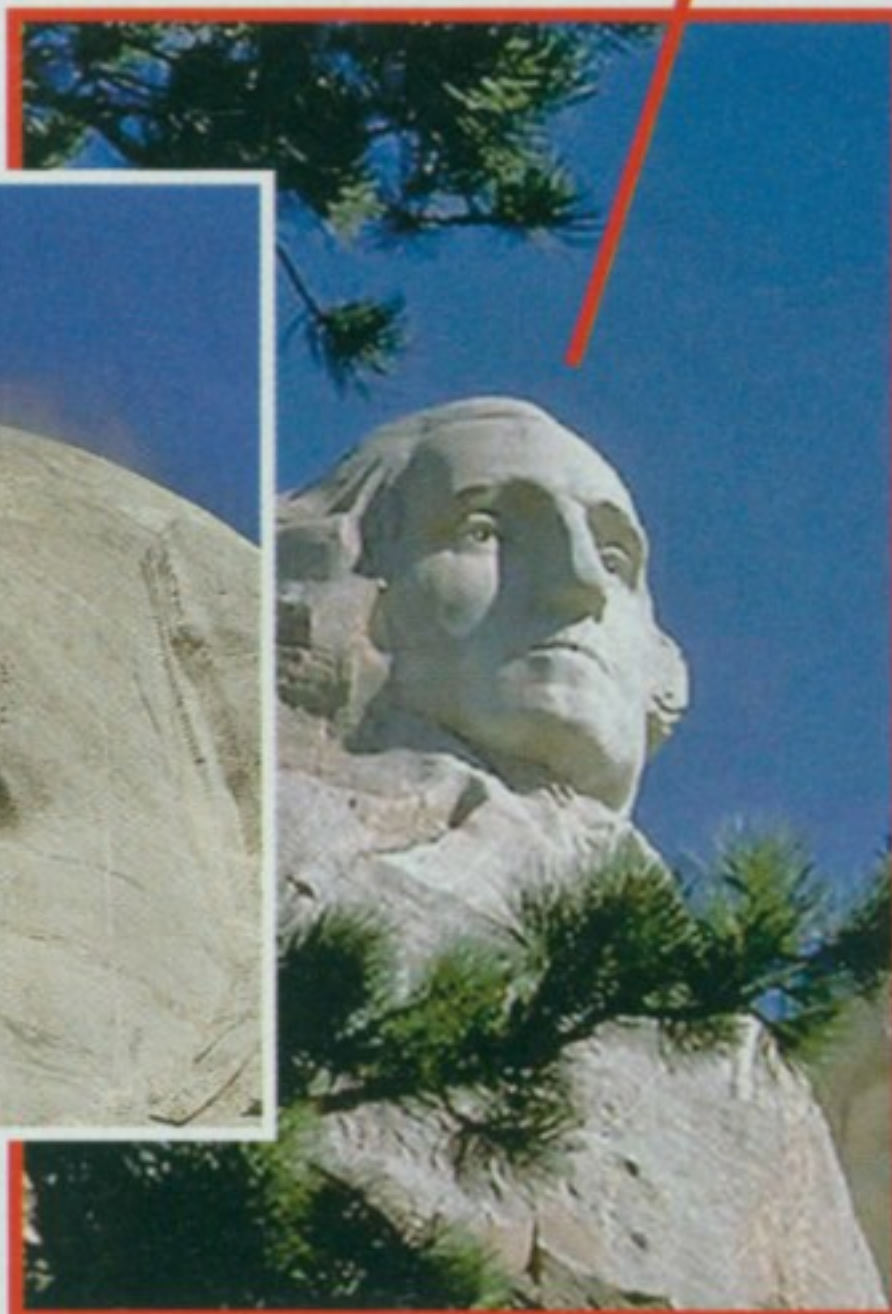
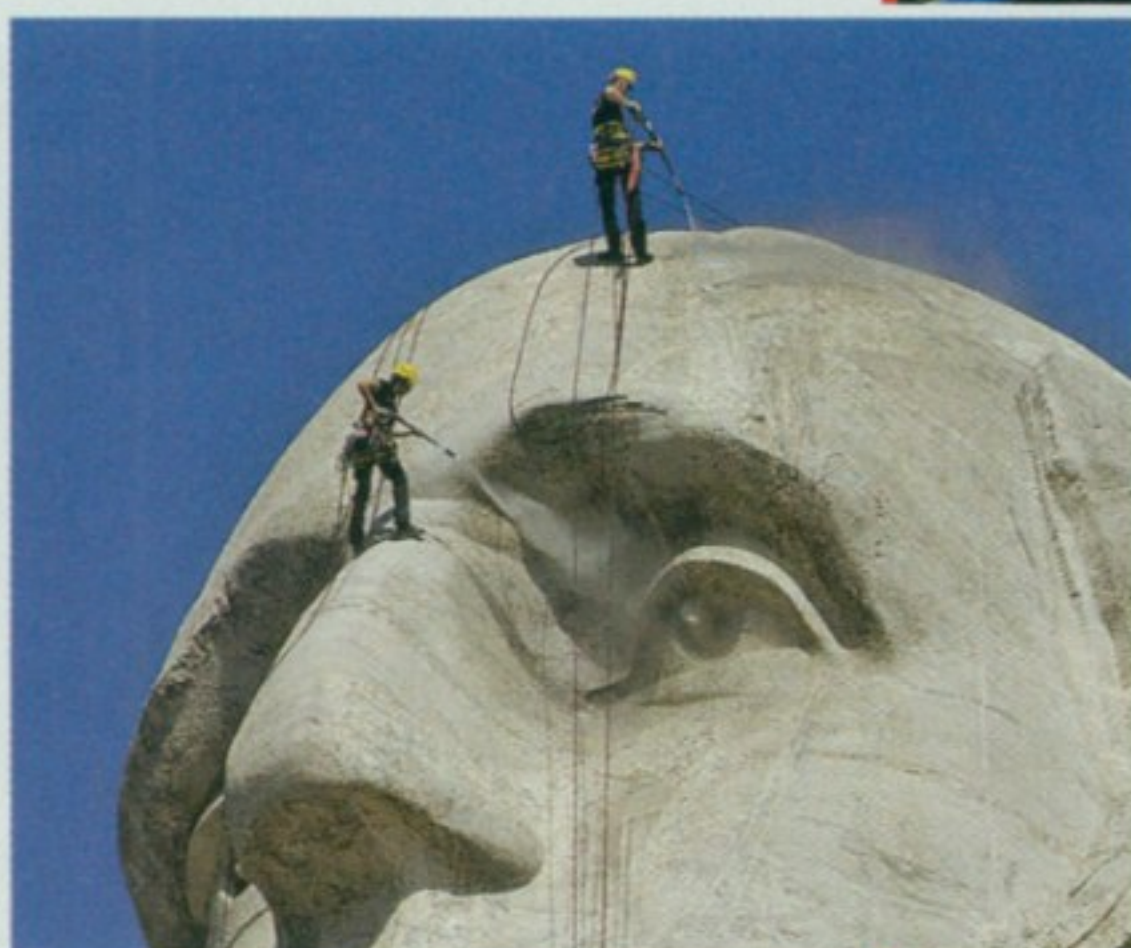
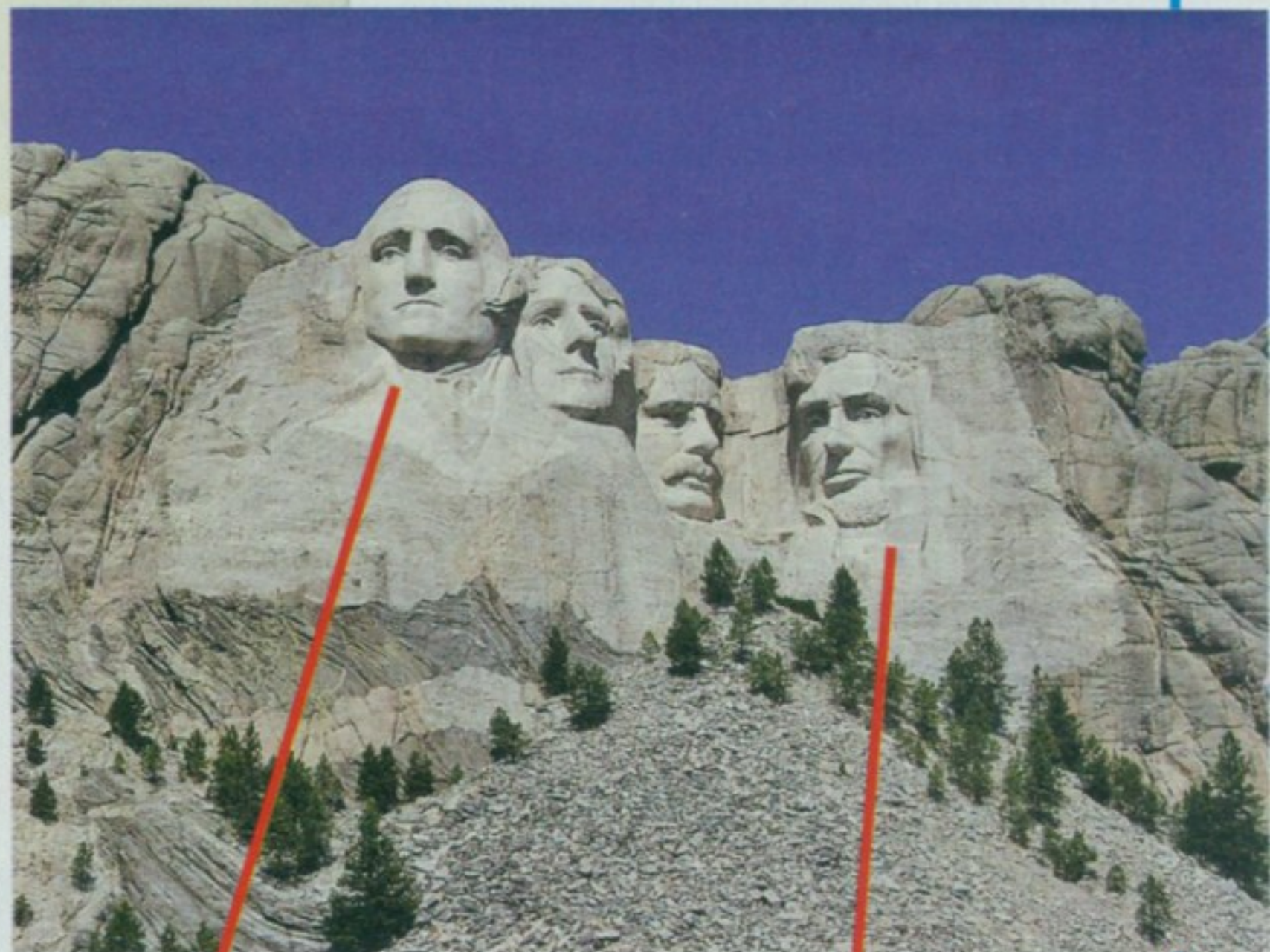
ПОПАЈ и ОЛИВА
село Чибутковица
11501 Дудовица

ЈУЖНА ДАКОТА

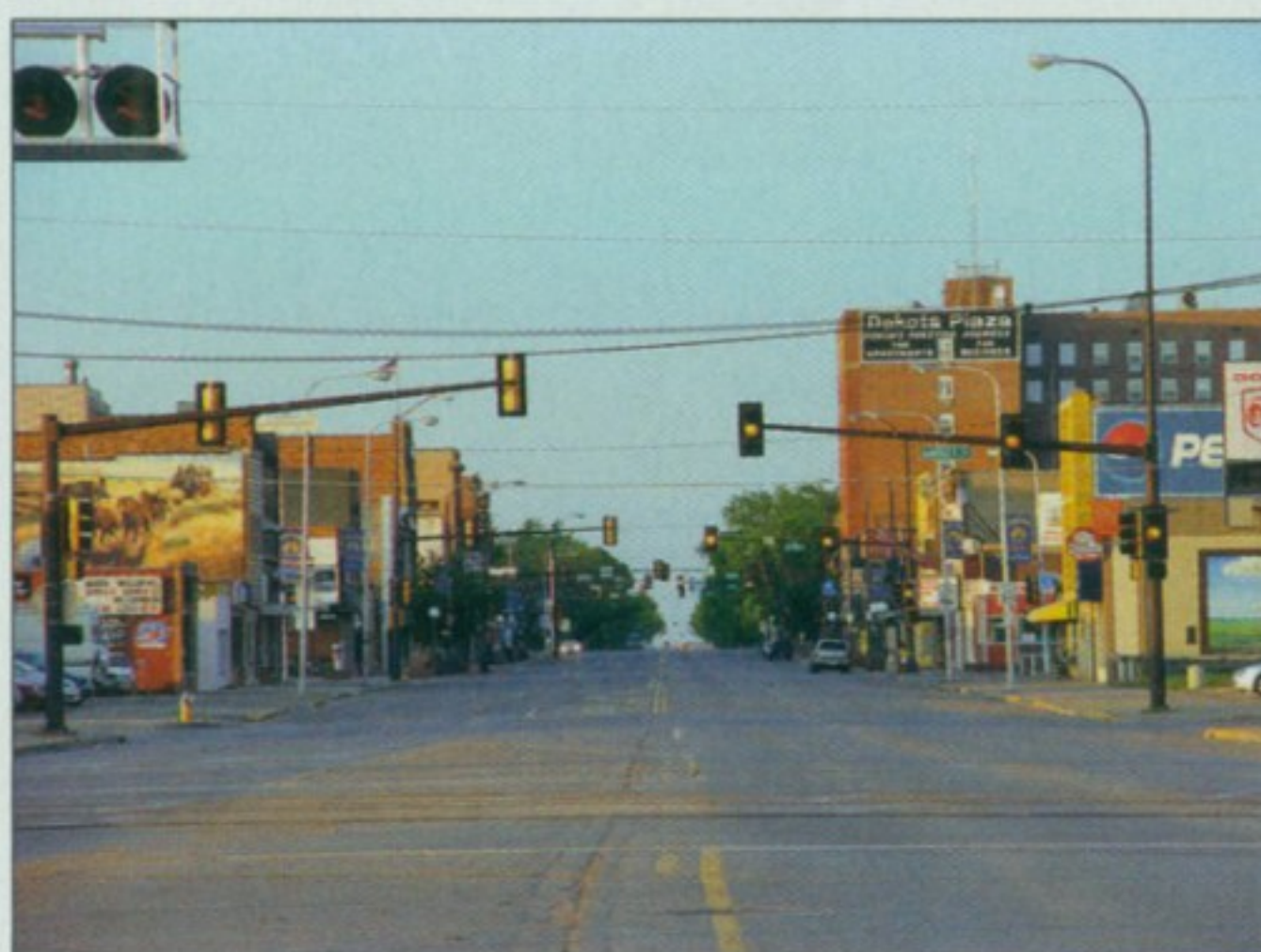
Јужна Дакота, која се
граничи са Северном
Дакотом, Небраском,
Минесотом,
Вајомингом и
Монтаном, заузима
подручје од 199.905
квадратних
километара. Главни
град је Пир у коме, по
попису из 2005. године,
живи 780.000 становника.

Ова држава, чијим
средишњим делом протиче
река Мисури, најпознатија је
по Маунт Рашмору,
планинском врху
претвореном у гигантско
вајарско дело – кресе га
осамнаест метара високе
гранитне скулптуре четири
некадашња америчка
председника: Џорџа
Вашингтона, Томаса
Џеферсона, Теодора
Рузвелта и Абрахама
Линколна. Јужна Дакота, која
је као четрдесета чланица 2.
новембра 1889. године
припојена Сједињеним
Америчким Државама (истог
дана кад и Северна Дакота),
била је већ насељена кад су у
17. и 18. веку у њу стизали
истраживачи из Француске
и других европских земаља.
Од 1743. године ова земља
била је званично у саставу
Француске, а 1803. Америка
је откупила од Наполеона.
Пре доласка белаца, на овом
подручју углавном су живела
индијанска племена Сијукси
– Лакоте, Накоте и Дакоте,
по којима је држава и добила
назив. Бик Који Седи један је
од ретких Индијанаца који је
остао записан у америчкој
историји. Овај поглавица
Сијукса памти се по бици
код Литл Биг Хорна, кад је
победио Седму коњичку дивизију.
Лепота природе Јужне Дакоте
овековечена је у филму „Плес
с вуковима“ (1990) у коме игра
Кевин Костнер. Исте
године кад је снимљен филм, у овој
држави откривен је до сада
најочуванији скелет
тираносауруса, данас изложен у
Природњачком музеју у Чикагу ■

Абрахам Линколн

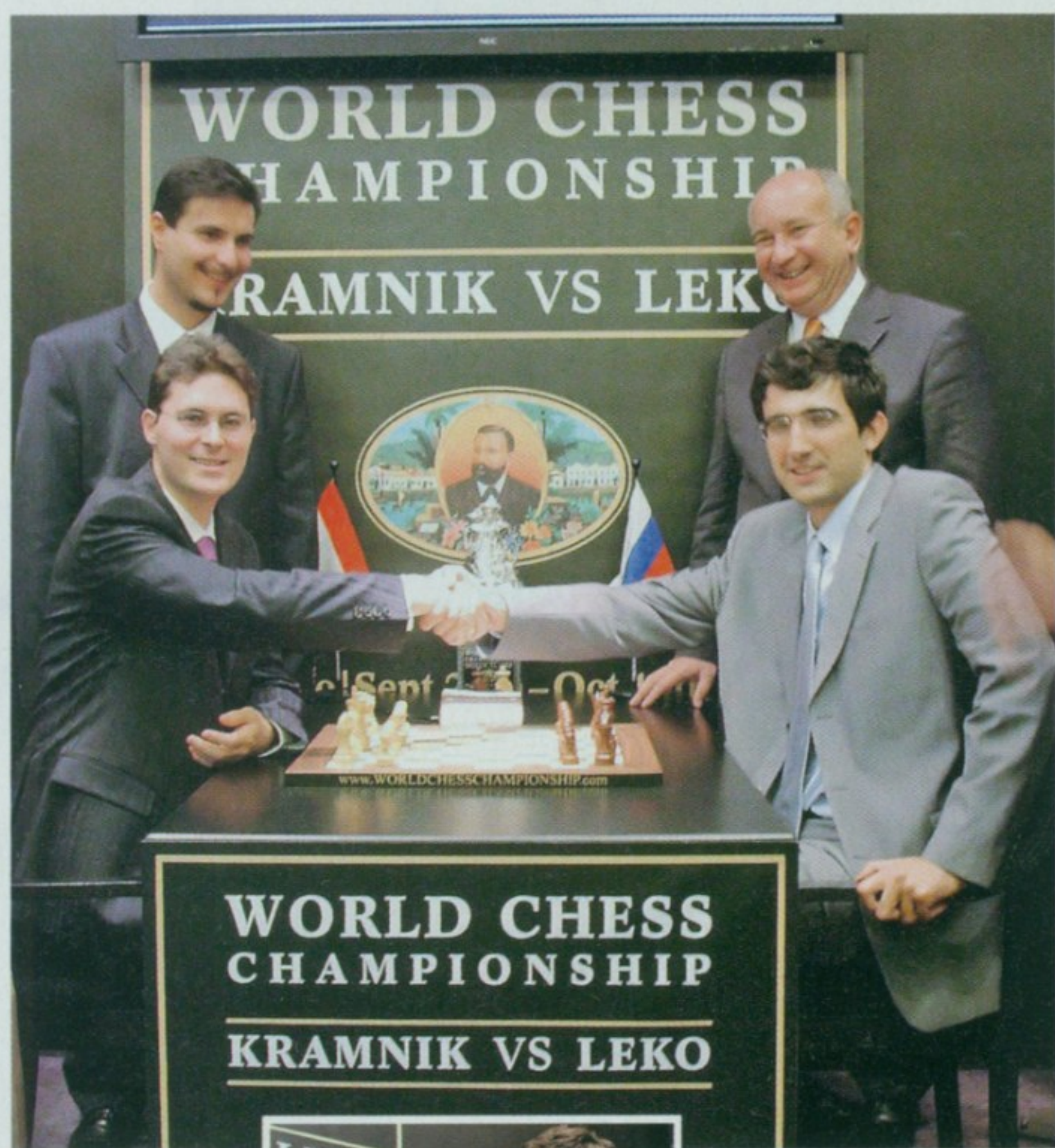
Џорџ
Вашингтон

Главна
улица
у Пирју

Плакаћ
за филм
„Плес
с вуковима“

„ВРЕМЕ ЈЕ ДРАГОЦЕНО КАДА ГА НЕМАШ ДОВОЉНО“

Занима ме нешто о светском шаховском прваку Владимиру Крамнику.

НИКОЛА
Бања Лука

Владимир Борисович Крамник, рођен 25. јуна 1975. године у руском градићу Туапсе, на обали Црног мора, званични је светски шаховски првак. Титулу је стекао 2000. године у Лондону, на мечу одиграном против Гарија Каспарова. Догодило се да је ученик надмашио учитеља – Крамник је Каспарова, од кога је као млад учио, збацио са шаховског трона на коме се налазио пуних петнаест година. Није случајно што Крамник, чији је отац вајар, а мајка професор музике, у свету шаха важи за правог уметника чија занимања нису везана само за црно-белу таблу са 64 поља. Иначе, шах је почео да игра кад је имао само пет година и до сада је победио на свим важнијим светским шаховским турнирима. Држи својеврсни рекорд – до јула 2000. године нико није успео да га победи у 86 класичних партија одиграних за 18 месеци. Титулу светског првака одбранио је 2004. у мечу са Петером Леком. Крамник се у два наврата упустио у игру с рачунарским програмом названим „Дип Фриц”: 2002. године резултат је био 4:4, а четири године касније рачунар је победио Крамника са 4:2. Нажалост, Крамник је 2005. године оболео од ретког облика реуматског артритиса тако да му се догађа да тешко може да поднесе да дуго седи на мечевима. Вероватно је, сазнавши да је болестан, изговорио реченицу наведену у наслову. Може да му се пише преко званичног сајта:

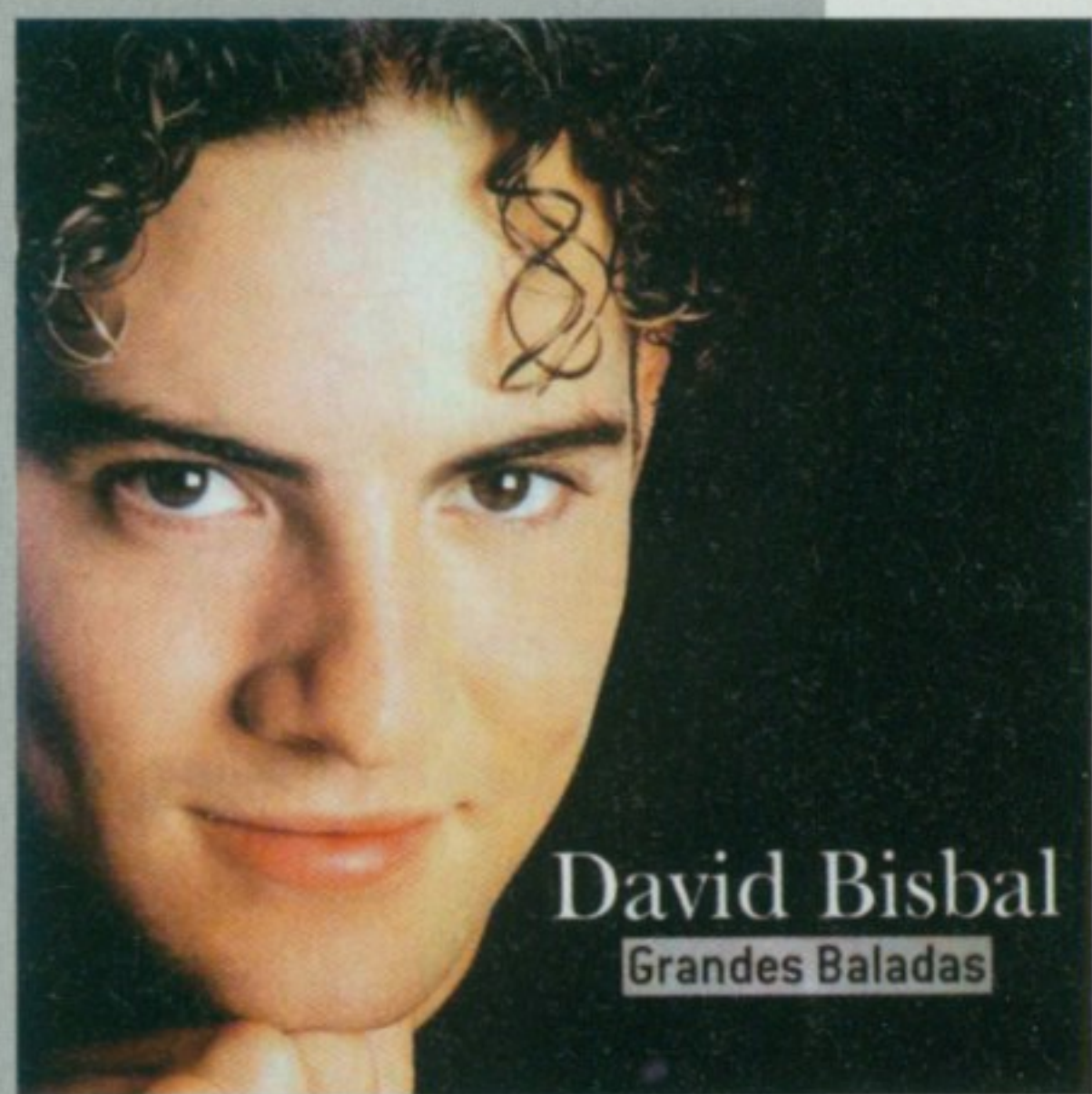
www.kramnik.com/eng/contact/index.aspx ■

РЕКОРДЕР МЕЂУ ДЕБИТАНТИМА

Да ли можете да напишете нешто о Давиду Бисбалу?

СТАША КРГОВИЋ
sk02189@yahoo.ca

Давид Бисбал, шпански поп певач, постао је познат 2001. године кад је био финалиста телевизијског надметања „Operacion Triunfo” на коме је изабран представник његове земље за Песму Евровизије. Он је у том избору заузео друго место, а победила је Роза Лопез.

Бисбал је рођен 5. јуна 1979. године у граду Алмерији на југу Шпаније. Он је треће дете у породици, иза брата Хозе Марија и сестре Марије дел Мар. Давид је од најранијег узраста волео музику, а певачку каријеру почео је с 18 година као вокални солиста састава „Orquesta Expresiones”.

Његов први CD назван „Corazon Latino”, објављен крајем лета 2002. године, одмах је постао један од најомиљенијих у Шпанији и оборио је рекорд у брзини продаје међу дебитантским албумима: продато је милион примерака за само месец дана!

После тог почетног успеха, Бисбалове слике нашле су се на насловним странама многих магацина, а он је дао интервјуе за разне телевизијске станице. У фебруару 2003. године Давид Бисбал добио је чувену америчку награду Греми (дискографски пандан филмском Оскару) у категорији латино-музике.

Други CD, под насловом „Buleria”, Бисбал је снимио 2004. године. И овај албум брзо је постао хит и нашао се на врху топ-листа у Шпанији, Латинској Америци и у САД. Више од милион примерака продато је у Шпанији, а 300.000 у Латинској Америци и САД.

Током 2005. године Бисбал је снимио још два албума: „Todo Por Ustedes David” и „Bisbal edicion europeo”. На свом последњем компакт-диску, објављеном прошле јесени, Бисбал је сарађивао с певачима из разних земаља, као што су Томатино, Висенте Амиго, Ден Варнер, Ли Левин и Џон Фалконе, па је то његов до сада „најинтернационалнији” албум.

На Бадње вече 2006. године Бисбал је учествовао у ТВ шоу шпанске телевизије TVE „Noche Buena Con Raphael”. Појавио се поред чувених шпанских звезда као што су Лолита Флорес, Антонио Кармона, Палом Сан Базилио и, као домаћин, певач Рафаел.

Давид Бисбал је, уз све ово, недавно основао друштво за помоћ сиромашној деци у земљама такозваног трећег света ■

ВЕНЕРА КАО ПЕГА НА СУНЦУ

Занима ме шта тачно значи израз
Венерин пролазак.

АЛЕКСА
Лозница

Венерин пролазак је астрономска појава код које се планета Венера са Земље види као црна пегла која се, од истока према западу, помера дуж једне тетиве Сунчевог диска. Та појава настаје четири пута у 243 године и то у размацима од 8, 121,8 и 105,5 година.

Пролазак Венере први је предвидео познати немачки астроном Јохан Кеплер (1571–1630), на слици, за 6. XII 1631. године, али та појава није посматрана. После тога проласци Венере следили су 4. XII 1639, 6. VI 1761, 3. VI 1769, 9. XII 1874, 6. XII 1882. године.

Према предлогу енглеског астронома Едмонда Халеја (1656–1742), Венерин пролазак некад се користио за одређивање Сунчеве паралаксе (привидног кретања) ■

TEENAGE TV PEĐOLINO
subotom od 10:10

ЗАБАВНИКОВЕ ЛОГИЧКЕ ЗАГОНЕТКЕ

РЕШЕЊА

1. ПОПУНИТЕ ТАБЕЛУ!

1	2	3	4	5
3	4	5	1	2
5	1	2	3	4
2	3	4	5	1
4	5	1	2	3

2. РАША И ПАША

Раша има 40, а Паша 30 година ■

3. ЧАСОВНИЦИ У НИЗУ

Низ наставља сат С (збир цифара у сваком сату чини растући низ 10, 12, 14, 16...) ■

4. АЦА, РАЦА И ЈАБУКЕ

Раца има 7, а Аца 5 јабука ■

5. УПИШИТЕ БРОЈЕВЕ!

У првом реду је првих шест простих бројева, а у другом квадрати првих 6 природних бројева ■

6. ПРОМЕНИТЕ ЈЕДНУ ЦИФРУ!

Уместо 9 ставите 5 ■

7. ТВРТКО И ТРПКО

Трпко нема новца,
а Твртко има новца
за две оловке ■

8. ДЕДА И УНУКА

Деда има 66 година ■

9. КУПОВИНА ЛОПТЕ

У одељењу је 31 ученик,
а лопта кошта 350 динара ■

10. ДВЕ ГОМИЛЕ МАНДАРИНА

На обе гомиле било је
по 524 мандарине ■

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

79

ПОЛИТИКИН забавник / главни и одговорни
уредник Зефирино Граси. - Њир. изд. - Год.
1, бр. 1 (28. фебруар 1939)-год. 3, бр. 220
(4. април 1941); год. 14, бр. 1 (5. јануар
1952)-... - Београд : Политика Магазини,
1939-1941; 1952- (Београд : Политика АД). -
30 см

Недељно
ISSN 0032-339X = Политикин забавник
(ћирилично изд.)
COBISS.SR-ID 16193794

РЕШЕЊА

ФОТО-РЕБУС

Голубари (гол у бари) ■

ИНДИРЕКТ

Једнакост (једна кост) ■

БРОЈЧАНА УКРШТЕНИЦА

Тимоти, Слован, Ака, емитовати,
Џорџ Лукас, Таш, Инка, наноси, а, ко,
као, ксенон, Ист, Мста, статуте, к,
талир, мар, асас, шарм, н, Саманта ■

ПОМИЦАЉКА

Гривна, рингит

НУШИЋЕВ АНАГРАМ

„Госпођа министарка”

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

Патрик, ослонљавати, отров, Ева,
би, Нивен, Сунђер Боб Коцкалоне,
рл, ерар, ора, Оди, ис, неон, софра,
„Процес”, у, адут, Лигњослав, р,
трзалица, Немек, кна, Ивана, Ашхен
Атаљанц ■

СПОЈИТЕ ПАР!

1. в, 2. д, 3. и, 4. ђ, 5. ж, 6. з, 7. г, 8. е,
9. а, 10. б ■

МИНИ МОЗАИК

Страх, иконе, кавал, итали, Мирен ■

ИЗБАЦИТЕ УЉЕЗА!

Јеремија (у овом појму крије се
шаховски термин РЕМИ, док су у
осталим речима називи шаховских
фигура – коњ, дама, краљ, ловац,
кула и пион) ■

С. Б.

Дојисујте се, људи!

Драги „Забавнице”,

ја сам твој верни читалац! Зовем се Никола, живим у Новом Саду и 91. сам годиште. Хтео бих да ти захвалим јер сам, пре неколико година, преко тебе упознао своју другарицу Ану. Она вам је послала своју адресу коју сте ви објавили, а ја сам јој послао писмо поштом. Узвратила ми је писмом и увидели смо да имамо пуно заједничких тема. Касније су писма заменили телефон и Интернет. Нажалост, још се нисмо срели. Проблем је велика удаљеност. Она је из једног места близу Крајева, а ја из Новог Сада. Надамо се да ћемо се ипак срести. Молио бих те да објавиш ово писмо јер хоћу да охрабрим људе који су сумњичави у дописивање. Ана и ја смо доказ да се пријатељство може стећи преко писама. Они који хоће да стекну пријатеља, нека пошаљу и-мејл на nikolar91@yahoo.com. Одговорићу свима!

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

6. 4. 2007.

— шездесет пет

ствар по закону обавезно означавање имена

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

БРОЈ 2878

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника” изашао је
28. фебруара 1939. године

Генерални директор Срђан Јанићијевић

Заменик генералног

директора Вернер Херић

Директор Матијас Вајмер

Главни и одговорни

уредник Зефирино Граси

Издаје

ПОЛИТИКА Магазини ДОО

Штампа

ПОЛИТИКА АД

Графички уредник

Горан Војиновић

Редакција

Слободанка Делибашић
Јасна Лукић
Петар Милатовић
Мирјана Огњановић
Јова Радовановић
Весна Ракић
Весна Софреновић

Техничка редакција

Бранислав Вукомановић
Зорица Милошевић
Јелена Попадић
Митра Тиљев

Секретаријат

Зорица Филиповић

Редакција

„ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК”
Македонска 29
11001 Београд, П. фах 124

Телефони

330-1452; 330-1456

секретаријат

330-1454

техничка редакција

3373-111

центра

330-1617

претплата

Македонска 29, 3373-349

Огласни сектор

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

1 месец 387,00 дин. 3 месеца 1.160,00 дин.
6 месеци 2.317,00 дин.

Текући рачун код Комерцијалне банке

АД Београд: 205-97096-91

Наш нови текући рачун код RAIFFEISEN BANK

АД Београд је: 265-1100310005857-35

Претплату слати уз обавезну назнаку:

ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК”.

Обавештење о претплати можете добити на тел. 330-1617

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Полугодишња/возом: 109 EUR или противвредност
осталих валута. Полугодишња/авионом: I група –
Европа: 120 EUR. II група – Азија – Африка:
126 EUR. III група – Америка – Аустралија:
132 EUR или противвредност осталих валута.

ДЕВИЗНЕ УПЛАТЕ У EUR

(или противвредност осталих валута)
за иностранство вршити преко:

I DEUTSCHE BANK AG FRANKFURT AM

MAIN DE: DEUTDEFF

Korisnička banka: 100 9363029 0000

RAIFFEISENBANK, Resavska 22, Beograd

SWIFT CODE: RZBSRSBG

Korisnik: RS35265100000002543779

POLITIKA MAGAZINI DOO Beograd

II DRESDNER BANK AG Frankfurt am Main,

Germany SWIFT CODE: DRESDEFF

Korisnička banka: KOMERCIJALNA BANKA

AD, Beograd, Sv. Save 14

Serbia

SWIFT - BIC: KOBBSRSGXXX

Korisnik: RS35205002000984500033

POLITIKA MAGAZINI DOO, Beograd

Makedonska 29, Beograd

Код уплате обавезно навести:

Претплата на лист Забавник

Копију уплате и адресу послати на:

ПОЛИТИКА Newspapers and Magazines

– 11000 Београд,

Булевар деспота Стефана 24/1,

Србија или на факс ++ 381 11 330-1234

Интернет адреса: www.politikin-zabavnik.co.yu

Е. пошта: politikin.zabavnik@politika.co.yu

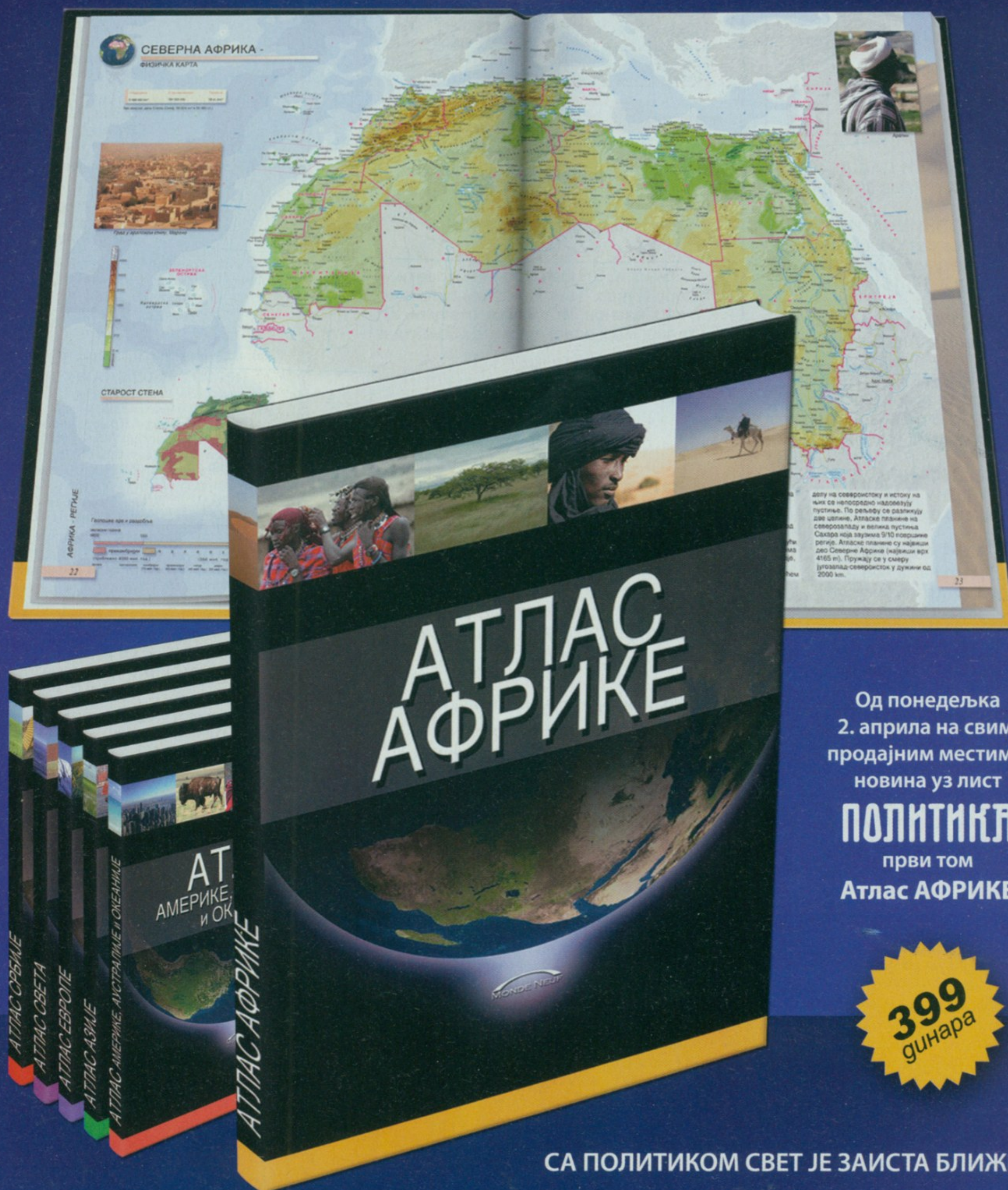
ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину • ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину

ЦЕО СВЕТ НА ЈЕДНОМ МЕСТУ

Најновија збирка АТЛАСИ СВЕТА у 6 томова

720 страна • 254 физичке карте • 219 тематских карата • више од 400 фотографија

Приказ по регионима, појединачне карте држава света,
њихове географске карактеристике и историјски развој

Од понедељка
2. априла на свим
продајним местима
новина уз лист
ПОЛИТИКА
први том
Атлас АФРИКЕ

399
динара

СА ПОЛИТИКОМ СВЕТ ЈЕ ЗАИСТА БЛИЖЕ

РЕКЛИСУ

О ВЕРИ

**Може бити много вера, али
права вера је само једна.**

Имануел Кант
немачки филозоф
(1724–1804)

**Чак ни свештеници, теолози
и кардинали нису успели да
искорене веру из срца људи.**

Архиепископ Макариос III
кипарски председник
(1913–1977)

**Вера је оно што
спречава сиромашног
да убије богаташа.**

Наполеон Бонапарта
француски цар и војсковођа
(1769–1821)

**Религије су
попут свитаца:
потребан им је мрак
да би засијале.**

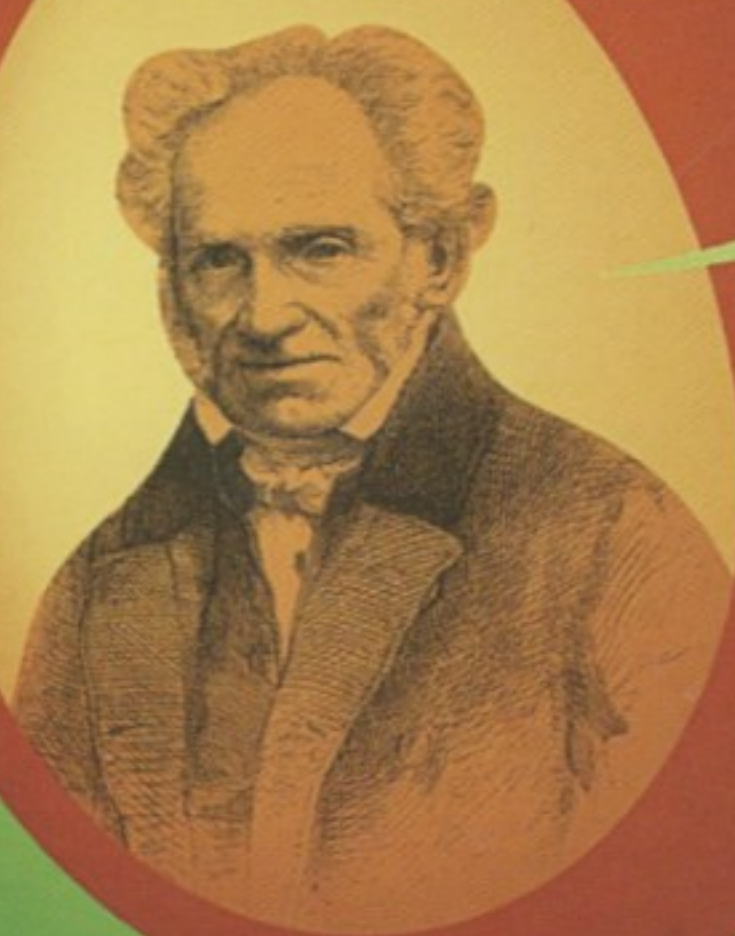
Артур Шопенхауер
немачки филозоф
(1788–1860)

**Вера неке особе
то је оно што га
највише занима.**

Џејмс Метју Бари
шкотски писац
(1860–1937)

**Ја сам милионер:
то је моја религија.**

Џорџ Бернард Шо
британски књижевник
(1856–1950)

**И у атеистичком друштву,
одмах би измислили
неку веру.**

Оноре де Балзак
француски писац
(1799–1850)

**Имамо довољно
различитих религија
да бисмо се мрзели,
али не и довољно
да бисмо се волели.**

Џонатан Свифт
ирски књижевник
(1665–1745)

Не веровати ни у шта и то је религија.

Чезаре Павесе
италијански писац
(1908–1950)

**Наша земља
је наша вера,
права вера Америке
јесте увек Америка.**

Норман Мајлер
амерички књижевник
(рођен 1923)

**Истинита вера је једна:
љубав према свему живом.**

Лав Николајевич Толстој
руски књижевник
(1828–1910)

**Не постоји ни једна вера
у којој се наш свакодневни
живот не сматра затвором.**

Ежен Јонеску
француски драмски писац
румунског порекла
(1909–1994)

**Наука храмље без религије,
религија је слепа без науке.**

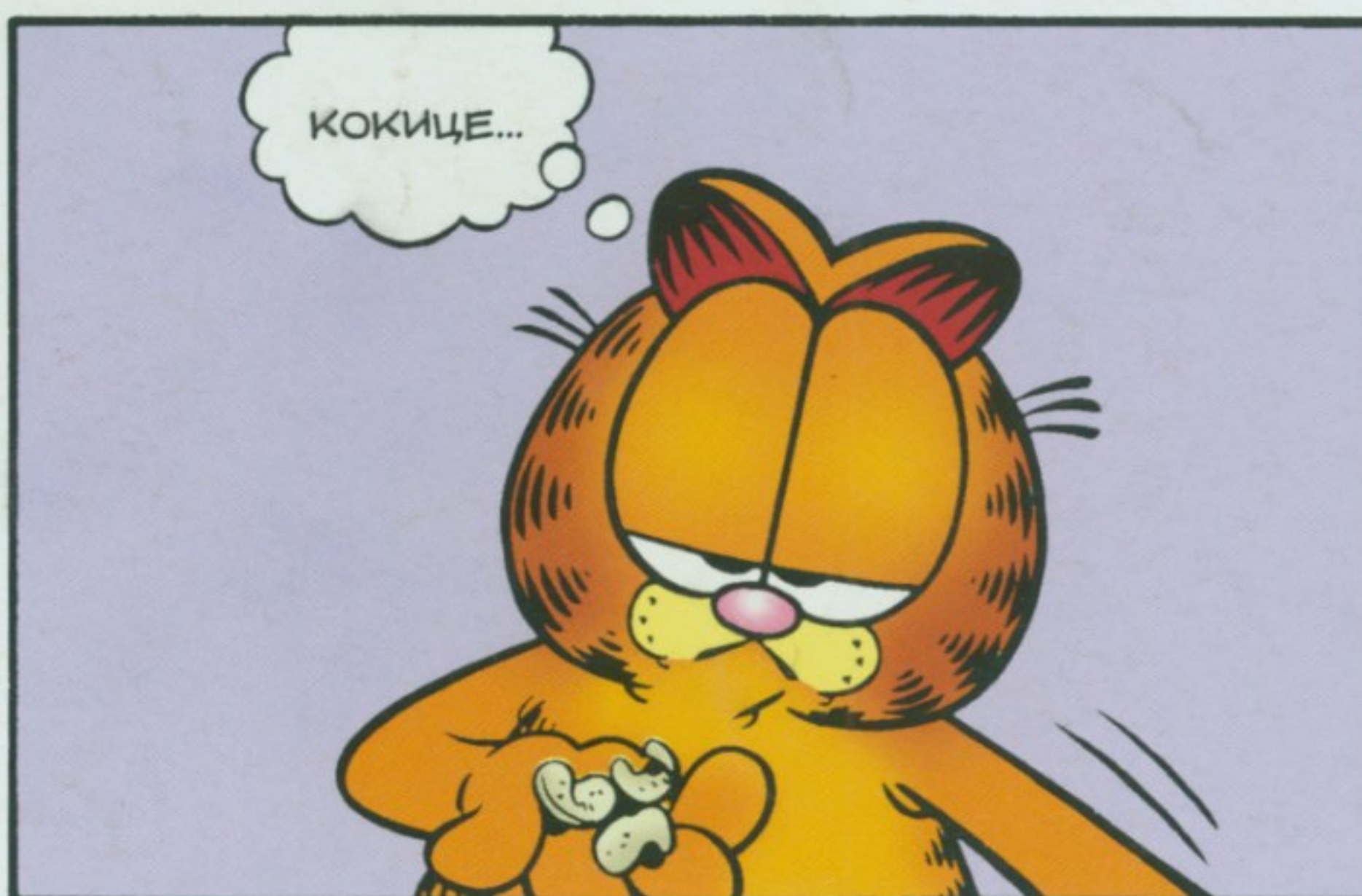
Алберт Ајнштајн
амерички физичар јеврејског порекла
(1879–1955)

**Лакше је умрети за религију
него у њој живети.**

Хорхе Луис Борхес
аргентински писац
(1899–1986)

BY JIM DAVIS

ГАРФИЛД GARFIELD

© 1994 United Feature Syndicate, Inc.